

સત્પુરુષ અને સુજ્ઞાની સાધુના સંદર્ભગુણો.

દશર્ષભાં તત્તરતા, મુક્તનાં માધુર્યતા, દાનનાં ઉત્સાહ, મિત્રતા
નિષ્કામતા, ગુરુમોનાં વિનયવર્ણ, ધ્યાનાર્થનાં પરિચરતા, મુખનાં
રમિકતા, ચિત્તનાં ગાંધિર્વિતા, શાસ્ત્રનાં હાતાણું, શ્વાનાં મીંદર્વિતા,
અને મધુ ભજનનાં તડોતના એ સર્વ સંદર્ભગુણો સત્પુરુષમાંજ રાજશે
આપ્યા કરે છે.

જેમને સત્ત્વ વૃદ્ધિ થાય છે, તોય માત્ર ઉંચક મમાન દષ્ટિ છે,
દયાનર છે અને કામદોષાદિ કસાય તથા વિવેચી વિરક્ત છે
તેમને જાણ કરેલાય છે. જેમને મનને કાનુની રાશી સર્વથી સમપાત્ર
વર્તે તેજસ્વિર ઉદિરાયા મુખિ ગાણ છે. જેમને કોઈ કાલે વગ મ
પાણિ કે કર્મદે કોઈ માનિ મધ્યે અદેવ વિવરતા નથી તેમને
સુજ્ઞાની સાધુ હુલ્લ ગમાય છે.

સંદર્ભગુણ સંગ્રહ.

श्रीमन्महागुरुदेववृत्ततन्त्रादिमन्त्र श्रीपादपद

सुग्रीव नन्दगुह्यो नमो नमः ॥

श्री
श्री पा श्री
श्री पा म पा श्री

श्री पा म पं म पा श्री

श्री पा म प ड पं म पा श्री

श्री पा म प ड मू ड पं म पा श्री

श्री पा म प ड मू मी मू ड पं म पा श्री

श्री पा म पं ड मू मी मी मू ड पं म पा श्री

श्री पा म प ड मू मी मू ड मी मू ड पं म पा श्री

श्री पा म प ड मू मी मू ड मी मू ड मी मू ड पं म पा श्री

ॐ
नमो
नमो
नमो
नमो

સત્પુરુષ થને સુજ્ઞાની સાધુઓના સદ્ગુણો.

સ્વધર્મમાં તત્પરતા, મુલ્યમાં માધુર્યતા, દાનમાં હૃત્સાહ, મિત્રમાં નિષ્કપટતા, ગુરુશ્રીમાં વિનયપણું, આચારમાં પવિત્રતા, ગુણમાં રસિકતા, ચિત્તમાં ગાંભિર્યતા, જ્ઞાનમાં જ્ઞાતાપણું, રૂપમાં સૌંદર્યતા અને પ્રમુખજનમાં તહીનતા એ સર્વ સદ્ગુણો સત્પુરુષમાં જ હાજરી આપ્યા કરે છે !

જેઓને સત્ય પગ થત છે, જીવ માત્ર ઉપર સમાન દૃષ્ટિ છે, દયામય છે અને કામ ક્રોધાદિ કપાયથી વિરક્ત છે, તેઓજ સાધુ કહેવાય છે ! મુંગા રહેવાથી, ભસ્મ લગાવવાથી, કાયાઞ્જ કરવાથી, જંગલમાં રહેવાથી કે જગા નસ વધારવાથી મુનિ ગણાતો નથી; પણ મનને કાબુમાં રાખી સર્વથી સમભાવે ચર્તે તેજ સ્થિર બુદ્ધિવાળો મુનિ મનાય છે. જેઓ કોઈ કાંઈ પણ મન, વાણિ કે કર્મ વડે કોઈ માણિ પ્રત્યે પાપબુદ્ધિ ચિંતવતા નથી તેઓજ સુજ્ઞાની સાધુ પુરુષ ગણાય છે !

(સદ્ગુણ સંગ્રહ.)

જીવનચરિત્રો ચાંચવાની જરૂરિયાત.

જીવનચરિત્રો શાંધી મનન કરવાની-માગમાગ, દુન્યા
મન્યામન્ય, મલામત અને યોગ્યાપોગ્ય આદિના તરાતરાનું
મટે છે. માયાની, મનના બ્યાપારની અને આપારનો શુદ્ધિ થતો
સામાનામ થાય છે. અનીતિ-અનાધાર-અનિષ્ટ મીઠા ગિલામોને
યજ્ઞ નુકસાનોનો માર્ગ સંપ વડે છે. દેવ ગુરુ પર્વ વ બલે તપ
રહ્ય સમજવામાં આવતાં માન્યોમનિષ્ઠામનાં વિષાદી હમણે જન્મ
પાઝ કરવાનાં માપનો રહુ થાય છે. વિષવિષ દુશાન્નોની પુરીએ
શાહી મરા માન થતાં એક સારા અનુમરીની ગરમ સાતનાર ની
બરી હૃદયમનનની ઓછામાં પદ મટે છે. મંસારની અમારતા, સ્વાર્થની
મગા, આધિ, વ્યાધિ, હયાધિની પેટરી પડતી હુર્ગીજોનો વિના
નિદાહવાનો મમદ દટિગોવર થાય છે. દામરતા દમીલનાં કર્મન
યજ્ઞ મનની અંદર મરુષોટ અમર થાય છે. બીજન સાપત્ત્યતાના નિ-
યમો લેમન સત્કર્મ વડે માન થતાં સ્વર્ગાપરગાંદિનાં દુશ્મો સ્વપમેવ
મટે છે. માટેન

જીવનચરિત્રો જરૂર ચાંચો જન્મ સફળ થરા જનો !
એવી અવશ્યન અટકશે દુષ્કર્મરૂપી દુશ્મનો !

આ જન્મ ને પરમન્મમાં મટશે મરા જાતિ નહીં !
હૃદિતપૂ મનમોદ સદ કરશેન અંતે વ પરી !

કોનું જીવન સફળ છે ?

- જન્મ પસો ખા ગમગમી, મરણી મુશ્કેલીભર્યા,
મુશ્કેલી મેટાઓ મર્યાદા, પણ મર્યાદા અસર ! ૧
- વર્ણિત વાતન વનવે, વર્ણી મુશ્કેલી અસર !
- ઉત્તમ જન્મ ઉત્તમ વર્ણી, પણ મર્યાદા અસર ! ૨
- દુઃખી દીનતન દેશીને, દયા પરી રિત માર ;
દુઃખ વર્ણી દુઃખ મર્યાદા, પણ મર્યાદા અસર ! ૩
- દુઃખ મર્યાદા મુશ્કેલી, દેશ પરીત વાર ;
ઉત્તમ અસર મર્યાદા, પણ મર્યાદા અસર ! ૪
- મર્યાદા પણ મર્યાદા મર્યાદા, મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા ;
મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, પણ મર્યાદા અસર ! ૫
- મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા ;
મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, પણ મર્યાદા અસર ! ૬
- મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા ;
મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, પણ મર્યાદા અસર ! ૭
- મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા ;
મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, પણ મર્યાદા અસર ! ૮
- મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા ;
મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા મર્યાદા, પણ મર્યાદા અસર ! ૯

ભૂમિને માગત્વકોણ છે ?

જેમો વિનય વિરેક. વિદ્યા વિમલ વ્યાપાર અને વિનીત વાનિયો
 વાકેષ. યદ્ વિશુદ્ધ વૈભવ યુક્ત જીવન યુગારી વાર વાર થતી નજર
 નથી. જેમો સદાચાર, શુનીતિ, સદ્વિશા, સદ્ધર્મ અને સત્ત્વ કાચપી
 નિમિત્ત રતી પાતાપાતમાં મગ્ન નથી. જેમો અદારે પારમ્યાનકના
 આગવક થતી નમસ્કારમાં જરાની નિમગ્ની રૂપ થઈ રહે છે. જેમો
 નામિયનાને સ્વામીન થઈ સત્ત્વ વસ્તુને અમન્ય પાતી મનમનીય
 મિત્રાન વારયોને પાપરૂપ માને છે. જેમોનું મનસ્ક શુદ્ધ દેવ, શુદ્ધ
 મુક્ત, મનુષ્યોના અગ્નિમાં નમતું નથી, લોકન નીચ, મગરન અને
 માનુષનિશાનનાં દર્શન કરવા જાતી નથી, દાસ સુરામમાં દાનદેવા
 નમ્મર રહેતા નથી, ઘરન પરિવ્રજીતીર્થસ્થો ભરત. મનન થતા નથી.
 મન વિમલ વામના યુક્ત. પરમાત્માની મનિષાં છીન થતું નથી. અને
 વાતી આગનોનાં પરમાનો ઉષ્મવાને ઉત્તમાટ થતી નથી. જેમો
 તન-જન-દયા-ધ્યાન-દાન-અને મૃત્યુ સ્થિતિ પાંચમાં અદ્ય રહી
 પૂરુ રહ્ય થતા નથી. જેમો પનવાન છતાં પનનો સદુપયોગ કરવામાં,
 વેદાન છતાં વિદ્યાનો મપાર કરી અવિદ્યાનો અંત કરવામાં, અધિકાર
 છતાં અન્યાયી અને પ્રતાપારિયોને યોગ્ય શામન આપવામાં મને ગૌરવના
 પૂર્ણ શુભદના મોરચા છતાં વિદ્યોને સન્માન સ્વામીન કરવામાં મેંદ-
 રજાર રહે છે. જેમો શક્તિન છતાં પરોપકાર દર્શન પડાત રતી
 ચર્ચાની માણા પૂર્ણ કરતા નથી તેમો ભૂમિને મારકુત છે !

કંઠમણિરૂપ કથનો.

પ્રાણિ માત્રના પ્રાણોને પોતાના પ્રાણ સમાન પ્રિય ગણ, સદા સત્ય શોલ, વગર આપેલું કંઈ પણ ગ્રહણ ન કર, પરસ્ત્રીનો સર્વથા ત્યાગકર, પારકું ધન પત્થર સમાન ગણી તેની મમતા છોડ, ધર્માચરણ કર, અધર્મને તિલાંજલી દે, વિદ્યાભ્યાસમાં તેમજ ધર્મ કરણીનાં કિંચિત્ પણ પ્રમાદ ન કર, વિદ્યાગુરુની તથા સદ્ગુરુની સેવામાં તત્પર રહ્યા કર, આરોગ્યતા જાળવવામાં ઉચુક્ત રહે, ઉત્તમ વૈભવ પ્રાપ્ત કરવામાં ઉત્તમ વિચાર ઘડનો ઉપયોગ કર. અનિદિત કર્મ કરવામાં નિરાલસ થા, દુષ્ટકર્મોને દમન કરવામાં વીરમણિ નીવડ, સદ્ગુણ ગ્રહણ કરવામાં ચાનકદાર ગ્રાહક થા, અનાચાર અવગુણને અનાદર આપવામાં વિલકુલ વેદરકારણ, સાચાનો સંગી થા, સત્ સંગનો ઉમંગ સાથે રંગ લગાડ, પાપથી વિરક્ત રહી પુણ્યમાં રક્ત રણા કર, ગુરુની વાણી શ્રવણ કરી તેનો સાર ગ્રહવામાં વિશેષી નીવડ, દેવદર્શન, તીર્થાટન, જપ, તપ, ધ્યાન પ્રભુમક્તિ વગેરે માં ઉત્કટ ઇચ્છાવંત થા, દીન હીન મુસ્કીન તરફ દયાની લાગણી ભરી દિલસોજી બતાવી તેમની સાર સંપાદ્ય છે, મઝેલા ધનનો સદુપયોગ કરી મુક્તિર્વિનો ભાગી થા, પરોપકારમાં પ્રાણસંકટ પ્રાપ્ત થતાં લગી પણ પાછો ન પડ, દુર્ગતિનાં વારાં વંધ કરી સદ્ગતિની સી-દીપ સાવધાની સાથે ચઢવા માંડ, દુર્ગુણ, દુઃખસનો અને દુષ્ટકૃત્યમાં તરન અગમ્યો થતાવ, સ્વધર્મમાં મુદ્દતતા પૂર્વક સ્થિર રહી ઉભય ભવને મશંસા પાત્ર થવાની યોજના યોજ અને સદૈવ મુશાત્રમાં દાન દઈ જન્મનો ત્રાસ છૂટ આનંદમાં ગર્ક થા જેથી આનંદ આનંદ થાય અને ભવની ભાવડ જાય !

ઉપોદ્ધાત.

સુકયા વાંચ્યે સર્વદા, સન્નતિ યાય સહાય;
 દુર્મતિ દુર્ગતિ દૂર યઃ, આનંદ મંગલ યાય.

નિય પુનીત પાઠક વર્ગ ! પૂર્ણ પ્રમાવશાલી મહાત્માઓનાં જીવન
 હતાન્તો અત્યંત લાભદાયી હોવાથી આ હત્તમોત્તમ વૈચદાતા શ્રીમાન્
 નાગપુરીય દૃઢચરણચારિરાજ મંગલ મૂર્તિરૂપ પાર્શ્વચંદ્રસૂરીશીના
 સંગિત જીવનચરિત્રને યુર્જરી માપામાં ગદ્યચમક તૈયાર કરી મ-
 ણટ કરવા માફં મન લલચાયું. કારણ કે—મો ટચના સોનાને,
 છુંગંધીદાવા પદાર્થોને, કીનની કોહીનૂરને અને હમદા પદાર્થને,
 ઘ્રણ કરવા કોનું મન નહીં લલચાતે !

લટચાવાનો હેતુ પણ હતો કે—વીની નકામી કુચલીઓ, વિ-
 કયાઓ, નાટક વેદક અને ટુંગારી છેલ્લોમાં અમૂલ્ય વસ્તુઓ મોગ
 આપી મહામૂલ્યા જીવનને યુમાવવા કરનાં આર્થ અન્યુપયોગી મ-
 યાગમૂલ ચરિત્રો વાંચી વિચારી મનન કરવામાં સમય વ્યયીત થાય
 તો તે છેલ્લે થયો ગણાય છે.

જે પુસ્તક વાંચતી વસ્તુને અનીતિને અનાદર, યુનીતિને આદર,
 સદ્ગુણને સન્માન અને માફ વહેન પાસે વેસી વાંચ્યા છતાં મનમાં
 કશો પણ સંકોચ હોમ ન થાય તેજ પુસ્તક હત્તમ લાભદાતા મનાય
 છે. પણ આ હતાન્ત આત્મવત્સ્યાગમાં મટુનિ પ્રપાવે છે. જેથી ન-
 સ્વેક આત્મકલ્યાણેચ્છુ ભાવિકમનોષ અત્યંત માનપૂર્વક આપોશંત
 રહી વાંચી વિચારી તેટું મનન કરવાની અત્યાવશ્યકતા છે !

કંઠમણિરૂપ કથનો.

માણિ માત્રના માણોને પોતાના માણ સમાન પ્રિય ગણ, સદા સત્ય બોલ, વગર આપેલું કંઈ પણ ગ્રહણ ન કર, પરસ્ત્રીનો સર્વથા ત્યાગકર, પારકું ધન પથર સમાન ગણી તેની મમતા છોડ, ધર્માચરણ કર, અર્ધર્પને તિલાંજલી દે, વિદ્યાભ્યાસમાં તેમજ ધર્મ કરણીનાં કિંચિત્ પણ પ્રમાદ ન કર, વિદ્યાગુરુની તથા સદ્ગુરુની સેવામાં તત્પર રહ્યા કર, આરોગ્યતા જાળવવામાં ઉચુક્ત રહે, ઉત્તમ વૈભવ માત્ર કરવામાં ઉત્તમ વિચાર થઈનો ઉપયોગ કર. અનિર્દિત કર્મ કરવામાં નિરાલસુ થા, દુષ્ટકર્મોને દમન કરવામાં વીરમણિ નીવડ, સદ્ગુણ ગ્રહણ કરવામાં ચાનકદાર ગ્રાહક થા, અનાચાર અવગુણને અનાદર આપવામાં વિલકુલ ઘેદરકારવન, સાચાનો સંગી થા, સત્ સંગનો ઉમંગ સાથે રંગ લગાડ, પાપથી વિરક્ત રહી પુણ્યમાં રક્ત રચા કર, ગુરુની વાણી શ્રવણ કરી તેનો સાર ગ્રહવામાં વિવેકી નીવડ, દેવદર્શન, તીર્થાટન, જપ, તપ, ધ્યાન પ્રમુખતિ વગેરે માં ઉત્કટ ઇચ્છાવંત થા, દીન દીન મુશ્કેલીન તરફ દયાની લાગણી ખરી દિલમોની બતાવી તેમની સાર સંભાળ લે, મંઝેલા ધનનો સદુપયોગ કરી મુક્તિર્વિનો ભાગી થા, પરોપકારમાં માગસંકટ માત્ર ધતાં લગી પણ પાછો ન પડ, દુર્ગતિનાં ચારાં વંધ કરી સદ્ગતિની સી-દીપ માવધાની સાથે ઘડવા માંડ, દુર્ગુણ, દુષ્કૃત્યનો અને દુષ્કૃત્યમાં તરન અગમ્યો બતાવ, મ્યર્ષર્પમાં મુદ્દતા પૂર્વક સ્થિર રહી ઉભય મરને મરંમાં પાત્ર થવાની યોજના યોજ અને સદેવ મુશામમાં દાન દા જન્મનો ત્યાગ કર આનંદમાં નર્ક થા જેથી આનંદ આનંદ થાય અને મરનો મારક જાય !

આ ચરિત્રમાં ચરિત્રનાપકના વૃત્તાન્ત અંદર જોડતો પરિશ્રમ છેવા જતાં પણ ક્રમવાર વર્ષોનો અહેવાલ યથાસ્થિત હાથ લાગી શક્યો નથી; કેમકે ઘીકાનેરના સ્વગચ્છી ઉપાશ્રયના મંદાર-માનાં પુસ્તકો રક્ષકના અભાવથી વર્ષાકાલમાં પાવસના પ્રતાપવડે કાગળના પીંદરૂપ બની ગયાં, જેના લીધે યોગ્ય આધાર હાજરી આપી શક્યો નહીં; તથાપિ ઘનતા પ્રપાસે અન્ય મંયોમાંથી તત્ત્વગ્રહણ કરવાની મુવિચારણા મર્યો વિષય હાથથી જવા દીધો નથી. તેમજ પૂજ્યપાદ આચાર્યવર્ય શ્રી શ્રાવૃચન્દ્ર સૂરીશ્વરજીના સાક્ષર શિષ્ય મુનિ મહારાજ શ્રીસાગરચન્દ્રજી સાહેબે કેટલીક ફકીરુતમાં ઉપકાર કરેલ છે તેથી તેમનો અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનુંછું. તેમજ અન્ય જનોએ સહાયતા આપી છે તેઓનો પણ ઉપકાર માનુંછું.

જો કે મેં મંય પૂર્ણ કર્યો છે; તદપિ તાત્કાલેથીની ઘૃષ્ણિ પૂર્ણ થવા પાપી નથી, એજ મહાન્ પ્રભાવિકે ચમત્કાર પ્રદર્શિત કરેલી કારણી નવા કરેલાં ચોપાસાં અને રચેલા મંયો જેમ બને તેમ શોધ સોઝ દ્વારા હાથ કરવા યત્ન પ્રયત્ન ચાલુજ રહેલ છે. આશા છે કે પ્રત્યેક વિમલ્લમનિશ્ચિત યાચકો મુવિચારણાનું વાતાવરણ મલક કરી અમારા મનોરજને પુષ્ટિ આપી ધામ્જાને સફળતા પ્રપાવજેજ અને જનમમુદ્રાયનું વિશેષ શ્રેય ચાલી એજ રચ્છલોકે:—

મર્ય જીવનું શુભ મનો, જતો ફલેશ મંકાસ;

મંય મંય મંગલો મ.ત, મંગલો પૂજ્યમયામ.

મૌન પ્રસાદશી

સં. ૧૯૭૧

સર્વ જીવદિત વિગઠ

શાહ મંગલદાસ ચલ્લુભાઈ

આ ચરિત્રમાં ચરિત્રનાયકના વૃત્તાન્ત અંદર જોઈતો પરિશ્રમ છેવા જતાં પણ ક્રમવાર વર્ષોનો અહેવાલ યથાસ્થિત હાથ લાગી શક્યો નથી; કેમકે વીકાનેરના સ્વગચ્છી ઉપાશ્રયનાં મંદાર-માંનાં પુસ્તકો રક્ષકના અભાવથી વર્ષાકાલમાં પાવસના પ્રતાપવહે કાગળના પીંડરૂપ બની ગયાં, જેના લીધે યોગ્ય આધાર ફાજરી આપી શક્યો નહીં; તથાપિ વનતા પ્રયાસે અન્ય ગ્રંથોમાંથી તત્ત્વગ્રહણ કરવાની સુવિચારણા મર્યો વિષય હાથથી જવા દીધો નથી. તેમજ પૂજ્યપાદ આચાર્યવર્ય શ્રી ભ્રાતૃચન્દ્ર સૂરીશ્વરજીના સાક્ષર શિષ્ય મુનિ મહારાજ શ્રીસાગરચન્દ્રજી સાહેબે કેટલીક હકીકતમાં ઉપકાર કરેલ છે તેથી તેમનો અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનુંછું. તેમજ અન્ય જનોએ સહાયતા આપી છે તેઓનો પણ ઉપકાર માનુંછું.

જો કે મેં ગ્રંથ પૂર્ણ કર્યો છે; તદપિ તાલાવેલીની તૃપ્તિ પૂર્ણ થવા પામી નથી, એજ મહાન્ પ્રભાવિકે ચમત્કાર પ્રદર્શિત કરેલી કરગી તથા કરેલાં ચોમાસાં અને રચેલા ગ્રંથો જેમ વને તેમ શોધ સ્ત્રોત દ્વારા હાથ કરવા યત્ન પ્રયત્ન ચાલુજ રહેલ છે. આશા છે કે પ્રત્યેક વિમલમતિવંત વાચકો સુવિચારણાનું વાતાવરણ સર્જા કરી અપારા મનોબલને પુષ્ટિ આપી ધારણાને સફળતા અપાવશેજ અને જનસમુદાયનું વિશેષ શ્રેય ચાહી એજ ઇચ્છાશેકે:—

સર્વ જીવનું શુભ થજો, જજો ફલેશ કંકાસ;

સંપ જંપ સજનો સદા, મજજો પુણ્યપ્રયાસ.

મૌન એકાદશી

સં. ૧૯૭૧

}

સર્વ જીવહિત ચિંતક

શાહ મંગલદાસ લલ્લુભાઈ.

દત્તદ પુત્ર પ્રજાત્ય એક વસ્તુ વહે ને વસ્તુને
 મુક્તી મેલે હુવ છે. કે જે વે વસ્તુ વહે વિનુ જોતો
 નથી, જ્ય વસ્તુથી મદાદેવ જોતો નથી, મગ આઃ
 વસ્તુથી જોતો નથી, કા વસ્તુથી કર્ત્તવ્યેવ જોતો નથી,
 વીજ વસ્તુથી ગણ જોતો નથી, દક્ષા વસ્તુથી ઇંડ જોડ
 શક્તો નથી, અને અમંગ્યાતા જોઈતો મનુષ્યનો
 મુદ્દ જે વસ્તુને જોડ શક્તો નથી, ને વસ્તુને માત્ર
 જાનત્ય એક વસ્તુથી વિચાર પુત્ર મદ મેલે દેવે છે.
 “ હુદ્ધિ માત્રા વસોદયી ” અર્પુવ નેમી માત્રા હુદ્ધિ
 છે. તો ય આચાર્ય નેવી તોય હુદ્ધિના યાગ દત્તા.
 તેની માયે રત્ન પ્રકાશનો વિચાર શ્રેણિને ધાગ્ય કરનાગ
 દત્તા. ત્યાગ વગવ્ય મંત્ર મિથ્યાત્વ અંવશ્યક આચાર્ય-
 શ્રીને સનાયુજનો અર્પુવ શોમાવતો દત્તો.

અને દયાદ્ય ગુણ તો યમના મેમગેમને વિંવ
 નિગંક્યનાવડે કરી નિવાન કર્યા દોય નહિ. તેમ યમ-
 ના પ્રતિવંચનના પ્રત્યક્ષ પ્રતિમાય દાય છે.

નિષ્કપટતા-સરચ્ચતા-આર્જવતા-ગુણ-એમનામાં પ્રશસ્ય હતો. એમ એમના દરેક ગ્રંથઃકહી વર્તાવે છે. કેમકે કોઈ પણ ગ્રંથમાં “ મારું સાચું ” એ આગ્રહ દેવાનો નથી. કિન્તુ પ્રમાણિભૂત અને સ્વમત અભિનિવેશ રહિત એવા ગીતાર્થ કહે તે સદ્દેહવું એવો-ઉલ્લેખ દરેક સ્થળે (ગ્રંથે) દેખવામાં આવે છે.

મૃદુતા-ગુણને અંગિકાર કરેલ તેથી ‘માન રાજાની ફોજને-જાતિ લાભ, કુલ, મદ, તપ, વિદ્યા,’ પ્રમુતા અને રૂપ એ મદોનું જોર તેમની પાસે ચાલી શકતું નહતું એમ તેમના વચનો કહી વર્તાવે છે.

ભવભિરૂતા ગુણ-એમનામાં કેવી રીતનો ‘હતો’ તે પણ તેઓથીના રચેલા ગ્રંથ જણાવી દે છે. તેથી વાચકોને તે ગ્રંથો વાંચવાથી અથવા શ્રવણ કરવાથી આંખો-આપ માલૂમ પડે તેમ છે.

શુદ્ધ પ્રરૂપકતા ગુણ તે સમયમાં તેમનામાં ‘જેવો’ — તેવો અન્યોમાં કમ હશે. એમ કહેવામાં કંઈ અતિ-

શયોક્તિ ગણાશે નહિ. કારણકે કોઈની દાનિજ્યતાથી
 વા કોઈના સંવંધથી અથવા દવાળથી પણ સમૂચની પ્રભુ
 પા કરી નથી. કિન્તુ સમૂચ સંકલન કરી સૂચવત મ્યાપન
 કરવામાં કટિબદ્ધ થઈ મન્ય જીવોના ઉપકારાર્થે શ્રી મિ-
 હાન્તના ચાલાવવોથાદિક સંપૂર્ણ શ્રમ લઈ કરેલ
 દેસાય છે.

દીર્ઘ દર્પિ ગુણ-ચાલાવવોથ કરવામાં જે વાપરેલ
 છે તે આધુનિક સમયમાં શ્રી જૈનશાનને વહુ ઉપકારક
 થઈ પડેલ છે. ઉદાહરણ તરીકે સંવત્ ૧૯૫૫ની માલમાં
 યૂરોપિઅન પંડિત હરમનજેકોવેશ શ્રી આચારંગ સૂત્રનો
 તરજૂમો અંગ્રેજીમાં કરેલ તેમાં લખેલ કે " જૈન
 મુનિઓ માંન અદન કરતા દત્તા " તે વસ્તુને ન્યુસપેપ
 રોમાં તેમજ શ્રી જૈન સંઘમાં વહુ ચર્ચા ચાલેલી હતી
 અંતે આ આપણા પૂજ્ય આચાર્યે કરેલ અર્ચયી પંડિત
 હરમનજેકોવેની ભૂલ સુધારવામાં આવી હતી, અને આ
 ચાર્યે તે પદોનો અર્થ વનસ્પતિ ત્રિપ્પમાં કરેલ તે સં

जैन कोमने उपकारक थइ पडेल हतों. तेथी ते बीन
अनुभवी भव्योने आ आचार्यश्रीनी अर्थ कस्वामां द
द्रष्टि भविष्यकाल माटे केटली लाभदायक थइ ते स
जणाइ हती.

सम्यक्त्व गुण-ने तो तेमना उद्गारज क
आपे छे के-

श्लोक-त्वत्तः परं न देवं, मनसा ध्यायामि सर्वथा नाथ
वचसापि न स्तवीमि, प्रणमामि न मस्तकेनाहम् ।

आपनाथी अन्य कोइपण देवने मनथी ध्यावुं ना
वचनथी स्तुति करुं नहि. कायाथी नमन-प्रणाम क
नहि. " एटले वीतराग देवाधिदेवनेज हुं देव त
स्वीकारुं छुं.

"भाव विशुद्धिं स्वामिन्, मम विज्ञाता त्वमेव सर्वज्ञ
किं बहुना गदितेन, प्रभु रेको मे त्वमेवासि ॥ १ ॥

हे सर्वज्ञ हे स्वामिन् मारी भाव विशुद्धिने आप
जाणो छो. अधिक कहेवा वडे करीने शुं ? एकज

“ ત્રિહું ત્રિહું અક્ષર પદ ટવીય, પદમસ્તર જસ નામ

“ તાસ જિનેસર પય નમતિ, લખ્ય નિર્ભય ઠામ ॥૧૬

મજ્જસ્તર હત્યપિ પાઠ ॥૧૦૧૭॥ અંતસ્તર હત્ય
પાઠ ॥૬૧૫૧૧૨૩॥ ઇતિ શ્રી પાર્શ્વચંદ્ર સૂરીશ્વરકૃત
જિનાનાં વસ્તુ પ્રબંધ સ્તોત્રાંતર્ગત ત્રયોદશતમ જિન વ
મધ્યાત્ ૨૪ જિનનામાર્થ પ્રકટનં પં૦ લક્ષ્મીકલ્લોલ મ
કૃતં શ્રાયસે ધીવૃદ્ધયે સ્યાત્.

આ કાવ્ય સમજવાનો રીત આ પ્રમાણે છે—

- “ ૧. જગતમાં મનુષ્યને રંજન કરનાર કયા ગુણ છે
૨. જગતમાં પૂજાના કારણ કયા ગુણ છે ?
૩. જગતમાં દેહ અને વિદ્યાને શોભાવનાર કયા ગુણ
૪. જલમાંથી તારનાર કોણ પુરુષ છે ?
૫. મયૂરને સ્વરેસર આનંદ ઉત્પન્ન કરાવનાર કોણ છે

આ પ્રકારે પાંચ પ્રશ્ન પાઠુર્ભાવિ કરેલા છે.

એક એક પ્રશ્નના ઉત્તરમાં ત્રણ ત્રણ અક્ષરનો ઉત્તર આ
જોડે. તેમાં પળ પેલા પ્રશ્નના ઉત્તરમાં ત્રીવીશ તીર્થ

१३	१४	१५	१६	१७	१८
वि मयः	म मयः	दम भी	भी दमभी	पु भी द	भी मय
म मयः	म मयः	पु भी म	म मयः	म मयः	म मयः
म मयः	म मयः	पु भी म	म मयः	म मयः	म मयः
म मयः	म मयः	पु भी म	म मयः	म मयः	म मयः
म मयः	म मयः	पु भी म	म मयः	म मयः	म मयः
म मयः	म मयः	पु भी म	म मयः	म मयः	म मयः

१९	२०	२१	२२	२३	२४
दम भी	पु मयः	भी मयः	भी मयः	पु भी म	भी मयः
म मयः	म मयः	म मयः	म मयः	म मयः	म मयः
पु भी म	पु मयः	म मयः	म मयः	म मयः	म मयः
पु भी म	पु मयः	म मयः	म मयः	म मयः	म मयः
पु भी म	पु मयः	म मयः	म मयः	म मयः	म मयः
पु भी म	पु मयः	म मयः	म मयः	म मयः	म मयः

१३ मीमांसा-अध्यायः १४ सुप्रसङ्गमयी मयः स सुप्रसङ्ग
मयः १५ सुप्रसङ्ग-मयः १६ सुप्रसङ्गमयी मयः स सुप्रसङ्ग
१७ सुप्रसङ्गमयी मयः सुप्रसङ्ग १८ सुप्रसङ्गमयी मयः स सुप्रसङ्ग
सुप्रसङ्गमयी मयः स सुप्रसङ्गमयी मयः स सुप्रसङ्गमयी मयः स सुप्रसङ्गमयी मयः

करेल प्रश्नोमांथी निकळना जे उत्तरो तेना अर्थो नीचे मुजब छे-

रुहुवं=सुखरपणुं.

अशीत=भंगेलो.

गंधार=मनोहर मनोऽ सुखापणुं.

अवाट=पंडितपणुं.

सुभग=मीमांसापणुं.

अक्षर=ग्रन्थपणुं.

सुपुट्टि=उत्तम बुद्धि.

श्रीपद=शानीपणुं.

सुम्भर=सुंदर मंगीतपणुं.

गुणाल=मदाचारपणुं.

श्रेयस्वी=सुखागकारीपणुं.

श्रीपुत=धनाढ्यपणुं.

विनय=वध्रपणुं.

अपर=देवपणुं अथवा नरी मर-
वापणुं.

दमश्री=कृष्णीने सन्मार्गे आप-
वापणुं.

श्रीशपी=शानीपणुं.

सुधीदः=सारी रीने लक्ष्मीने आ-
पवापणुं.

श्रीपदः=शानीपणुं.

दत्तश्री=शानीपणुं.

सुनित्र=सुनिपणुं.

श्रीपदः=शानीपणुं.

श्रीवन्धी=शानीपणुं.

पुण्यश्री=पवित्र लक्ष्मीदानपणुं.

श्रीपदः=शानीपणुं.

ए चोवीस गृणो जनोने
रंजन करनारा छे.

पटादि=भेदपणुं.

त्रिनन्व=त्रिने शरपणुं.

भगनं=विद्वत्पणुं.

भिषका=वैद्यपणुं.

मननं=ज्ञानपणुं.

यनिपं=मेघ.

पाथस्तु=जपने विधाना (मेघ)

यनिपं=मेघ.

निर्वाहः=पामने श्रीतना (मेघ)

यनिपं=मेघ

यनिपं=मेघ.

गुणाय=मां गल भावना (मेघ)

यनिपं=मेघ.

पाथस्तु=पानीने बधाना मे

यनिपं=मेघ.

गुणाय=मां गलीनेनेनुंरु (मेघ)

गहिनान=रिती काना (मेघ)

यनिपं=मेघ.

यनिपं=मेघ.

गुणाय=मां पानीना (मेघ)

यनिपं=मां गलीने काना (मेघ)

य निनीने मोरना कुलने

नधाना ले.

भा वासयो नो भये मायाय नानर मां कंठ छे विशेष
पमनो भये गीतार्थ गुरुपरागत श्री पामे समजा इदमो धारण करवो.

चरणौ शुभ्रं दमिनां प्रचरं, चरिष्वरि कर्मि जिनाधिरतिः ५
 श्रीशंखेश्वर मंडन, खंडन घनविम विम राशीनां ॥

श्रीपार्श्वचंद्र प्रणत, मदा जय करो भूयाः प्रभो. १. इति.

बली प्राहृत मायामां पण मरलपणुं आचार्यश्रीवे
 केवुं वागरेल छे. ते आ नीचेद्याज जणाशे.

सुर दीपिका.

मुणंतु भोभो भगुगइया मुरा.

जे वंतग जोइमियाय देवा.

वेमाणीय कण्ण कण्णीया.

जे संति मम्मत्त विशुद्ध चित्ता. १

नामारिहंते उवणारिहंते,

दधारिहंते जिण सासुणम्मि ॥

हीलंति मन्नंति न पूयणिज्जे,

न मन्निया भाव जिणावि तेहिं. २

देघाय बालाय असंजयाय,

सुत्ता अधम्मी तह मंदबुद्धि.

असेबुद्धा नो विरइय नेमिं.

किंचित्ति भासंति सभा ममम्वं. ३

वयंति नो किंचि विशेष नायं,

सामन्न भावेणय पन्नवंति.

मिच्छत्त समत्त गुणेग बुद्धिं,

कुगंति नेयाउय नेव नेयं. ४

गुरुण पामंमि सुयं सुजेमो,

वयं नु एयं न पडिस्सुणेमो.

सुत्तंमि मन्नंति न तेण तुम्हं,

पुरो जिणुत्तं वयणं मणेमो. ५

देवा जिणंदे पडिवोदयंति,

लोगंति याणाइ अणंति काले.

तिथ्यं पवत्तेह हियं जणाणं,

मणिजु सामी भयवंति सब. ६

अंगंमि एयं पदमंमि बुत्तं,

पुणो दसाणं इत्थयणे दमंमि.

अंगमि छउमिय तेण देवा,
 मन्नामि बुद्धाणय बोद्दगाणं. ७
 शुछो वयेसेण जिणा मुराणं,
 बुद्धसंति मुज्जंति न ते मुद्देहिं.
 जेठेण तम्हा गुरु कारणेणं,
 बाला भणिइसंति कहं नु देवा. ८
 ॥ श्री नेमीश्वर स्तुतिः ॥
 जीणंद नेमि इह विनवेमिं,
 माणुस्सयं सापणयं करेमि.
 जणा जिणाणा महियं महंति,
 किं नु विहिंसा अजया गिहंति. १
 रुद्धेय वाडेहिय पंज्जरेहिं,
 दहूण दीणकरुणस्सरेहिं.
 एतेसु जे ते नपुणो हवंति,
 वेराणु बद्धा नरयं उवंती. २
 तम्भोयणेणं इति सिख वित्ता,

को तस्स दोसो नयक्म्म दंसी,
 पब्बा परिन्नाय मलावयंसी. ७
 जिणुत्त तत्तं न समायेरेसि,
 सद्धं कहं सिद्धि सुहे करेसि.
 जउ सदु.खं कुणइ तित्तिक्खं,
 तग्घा मुणी खिप्प मुवेई मुक्खं. ८
 कोहं च माणं तद्द लोह मायं,
 एगं खणं कुज्जसि नोपमायं,
 चित्ते जिणागं न धरेसि सत्ती,
 काळो वगीए सरीस्स मेए. ९
 अहं शिवानंदण राय पाय,
 प्पसाय पेहो अलि नील काय.
 सुरक्कणिज्जो सरगंमि पत्तो,
 अप्पाग रकीव चर प्पमत्तो. १०
 दिक्कं गहेउण गउ सुप्पाणे,
 गओ गओ मिद्ध महोवसाणे.
 पागंतगेवि पट्टु भत्ति मिस्से,

न तेसु भिक्षु मगता पउस्से. ११

कहं तद्वा नाहं पढु पयागे,

सिद्धिं इ मसं परमिथ्य जाणे.

जिणप्प दे.सं सुयदिनसोहं,

मायं न सेवे पय हिज्जलोहं. १२

काउं तवुत्तं सयलं समय्यो,

नाहं पढु मोह गद्देहिंय्यो.

करेमि झ्कं तुह होउ सेउ,

कंसे गुणे जाव शरीरमेठ. १३

आवाल वंमं विमलं चरिता,

अच्छेरयं सप्पजणे करिता.

नेमी निरीहो दसचाव देहो,

पत्तोय सिद्धिं सुगुणाग गेहो. १४

फल्ला-सिरि नेमि जिगेत्तर पणय

सुरेत्तर वंदो भावो मो मविय.

समसिय पण्ये मन आगंदे

इमसंध्यविन श्रीपार्श्वचंदे. इति. १

વળી પ્રતિમા અચાર. જોરોના ઉર નરના સ
 નેમને યોષ કરતા માટે પગા કંથ વરુમ્મ, મ્નાનો, મ
 યુજાણિ ભાષાનાં વનાનેણાં છે. નેમનાં ચે સ્નાન
 હું છારા પાલું હું. ને અગ્નાને નહિત મગાર.

૧. શ્રી મહાગીર મ્નામીનું સ્નાન.

(વાત્સલ્યી વીરમી મુજ નરે વી.શર, ૫ શર.)

જ્ઞાન સત્રીકુલ દીપનોજી, શ્રી મિટામ્મ મુખ;
 ત્રિમુખા મળી નેહનેજી, કુંદાગી મમમ્મ,
 મુળ સીમરે પ્રાગી, હુરો વિપાળોરે જાગ.
 વીર જિન નોવીમગાજી, મરિયે તમુ પાપ તાગ. મુ
 પ્રહસમે પ્રમુને પેલનાંજી, મૂરતિ મૂનિ થાય;
 દીટે દરિમળ મ્નામીનાજી, વિમ તે દૂર પચાય. મુ
 મમ મૂલ્ય મોટા મળેજી, પહ અજીર મ જોય;
 પહને મક્તે વંદનાંજી, કમ કિમ મમકિત હોય. મુ
 માં માં એમ ન માલીયેજી, ૫ અમમંજસ વાળી,
 પ્રતિમા ન ઉભાપિયેજી, ૫ મનિ માચો જાગી. મુ
 જિન સરણી પ્રતિમા મળીજી, જિનર તળીય વિવ

(૩૮)

(કલશ.)

ઇમ વીર જિનવર સયલ સુલર, તીર્થનાયક સુસ્તર;
જન આશ પૂરણ દુરિત ચૂરણ, રૂપ ત્રિભુવન મનદર.
નાગોર મહિમા જાસુ પૂરણ, તેહ સ્વામી સંસ્તવ્યો;
મનરંગ છંદે (સૂરી) શ્રી પાર્શ્વચંદ્રે મુક્તિ કારણ વીનવ્યો.ઇતિ.

૨ ॥ શ્રી ધર્મ શાંતિ પાર્શ્વ જિન સ્તવન. ॥

મેઢતે નયરે મુઝ ચિત્ત આગંદિય,
ધર્મજિણ શાંતિજિણ પાસજિણ વંદીયે;
ત્રિહુય પ્રસાદહિ તિન્નિ તિથ્થંકરા,
નામને ઠવણ અરિહંત જણ સુહંકરા. ૧

ઠવણ વિણું નામ હુવે ઠવણ તિણિ વિણુ નહી,
દુન્નિનિક્ષેપ ઇગે નયરે લહીયે સહી;

દ્રવ્ય અરિહંતનો મરમ કેવલી લહે,
ભાવ અરિહંતનો વિરહ સહુયે કહે. ૨

ભાવસું ભાવ અરિહંત આરાધિયે,
સૂત્રની સાલનો મુક્તિ સુલ સાધિયે;
ત્રિણિ નિક્ષેપ નામાદિ ત્રિણ જોડીયે.

भाव जिन शकस्तव सूत्रे दीसे नहि,
 तेह कारण कहो कोइ गुरु मुखे लही;
 ठवणजिण संख नहु लाभिये जेहनी,
 जेहथी पापमति जाय सवि देहनी. ८

द्रष्टिथी पुंठीनो राग अधिका गणी,
 भगतिने भाव इम थुण्यो त्रिभुवन धणी;
 पनरमो सोलमो देव त्रेवीशमो,
 मूरति जोवतां चित्त थिर वीसमो. ९

वज्र मृग भुजंग जसु लंछण सोहये,
 निरूपम रूप जग त्रिभुवन मोहये;
 स्वामिय मागिये एह सुपसाउलो,

भवि भवि थाइज्यो तुम्हे मुझ राउलो. १०

कलश-एणीपरे श्रीमेदिनी पुरि त्रिणे तीरथ वंदीये,
 त्रिहु भवने महिमा जासु दिपे देखी मन आणंदीये;
 श्रीमानु विश्वसेनराय अश्वसेन कुले दीपक अवतर्या,
 तेमनआणंदे सूरि श्रीपार्श्वचंदे भावजिन जिम संस्तव्या. ११
 तेज विषयनी एक सञ्ज्ञाय पण वाचकवृंदने

શાંત્રી જોડ્યે. કારણકે તેથી વાતકચુંદને જ્ઞાતરી યને
કે તે સદીના મન્યોને સન્માર્ગે દોરવા માટે અને ત-
તમાંજ ઉત્પન્ન થયેલું લુંચકને જડામૃદ્યથી દૂર કરવા માટે
આચાર્યશ્રીયે કેવો ઉત્તમ પ્રયત્ન કરેલ છે.—

॥ શ્રી જિન પ્રતિમા સદ્ગાય. ॥

(મહાવિદેહ શ્રેષ્ઠમાં શ્રી સંદરસ્તામી, મોનના
મિનામગદી; ૬ રાગનાં)

સાંમલો મદિક જન ચિત્ત ચેતન ધરી,
જિનવર આગમ વાગીઝી;

મવનાયર તરવા તરણી જિમ,
લહિજ્યો ઉત્તમ પ્રાણીઝી. પ ટેક.

જિનવર જિન પ્રતિમા વંદન ફલ,
સમવડ દિયડે આણોઝી;
ગયપસેળી મૂત્રે વસ્તાણ્યો,
ચતુર વિચારી જાગોઝી. સાંમલો. ૧

છેદ ગ્રંથે જિનવર વિધિ વાદે,
પ્રતિમા ભક્તિ પ્રકાશીઝી;
વ્રતધારક શ્રાવકની કરગી,
જોજો હૃદય વિમાસીઝી. સાંમલો. ૨

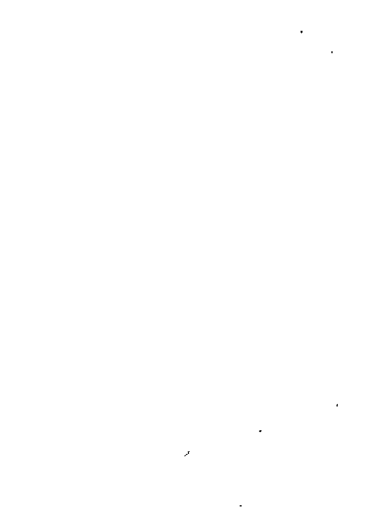
समग अंग लीयो विचारी,
 आगंदने अधिसारेजी;
 जिन् प्रतिमा नमे कदाप्रहारी,
 पनपन ते नरनारीजी. सांभलो. ३
 पडया पड्यी महु कोट प्रतीजे,
 पहिलुं आप मंसाहाजी;
 प्रतिमा बंदो उवसाइ उवंगे,
 अंबड जेम ल्यो छाहोजी. सांभलो. ४
 अवधि असाधु तणी बहु देसी,
 हाव्या तमे कांड डोलोजी;
 किणहि कुमंगे कनक मल लाग्यो,
 पीतल तोले म तोलोजी. सांभलो. ५
 सोना जेम नीरमल कस लीजे,
 दोष प्रवाहे न दीजेजी;
 चीतराग प्रतिमा बंदीजे,
 राउ राखी खेखीजेजी. सांभलो. ६
 मिथ्याप्रभुं मकरो मगाइ,
 प्रभुसुं केसी सवदाइ जी;

श्री गङ्गाधर

श्री पार्श्वचंद्रसुरेश्वरजीनुं.

संक्षिप्त जीवन-चरित्र.

यस्मिन्निर्द्वैतान्मयः—मंगलाग्रण.

(शार्ङ्गलक्ष्मीदिन-छंदः)

- 44 -

तीर्थवारजिनेश्वरस्यविदिते श्री कोटिकारव्येगणे ।

श्रीमन्नन्दकुलेश्वरोरुह बृहद्गच्छे परिम्लायिते ॥

श्रीमन्नगपुरीय कायद् नपा प्रासावदानेधुनाः ।

स्फूर्जद्भृगुगान्धिना गणवरश्रेणी सदा राजते ॥ १ ॥

अर्थ—चाय तीर्थकर श्री वीरगिनेश्वर देवाधिदेवना तीर्थशा-
सनने विषे विश्वविख्यात श्री कोटिकनामना गच्छमां थीमान् चंद्र

ક્રિયાને ક્રિયે આદર કરવા લાગ્યા, તે થી પાર્શ્વચંદ્રમૂર્તિ. યુગપ્રધાન મહારાજોત્તમ મન્યે અને સ્તવિયે છીય. કારણ કે જે ગુરુના પરિચ-
પથી છોદ રૂપ શાળિયો પગ પાર્શ્વ (પારસ) મોગિણ ગુરુની ડા-
સના વટે સ્વપ્રકાશમય સ્વસ્ત્રરૂપનો લામ પામે છે, અને જે ગુરુના
મુક્તચંદ્રના દર્શનથી સાંસારિક શ્રય તાપથી સંતપ્ત થયેલા જગત્
જીવોને શીતજ્વા-શાંતિ માત્ર થાય છે, એ માટેજ એ પાર્શ્વ અને ચંદ્રની
પૂરેપૂરી ગરબને સારનાર શ્રીપાર્શ્વચંદ્રમૂર્તિને એમ સ્તવિયે છિયે.

(દોહરા-હંદ.)

મુરમણિસમ શ્રીસદ્ગુરુ, ઓ બ્રાહ્મત નુલ્લસદ્મ;

શ્રતિપદ્ય મળમું પ્રેમથી, પરમ પૂજ્ય પદ્મપદ્મ. ?

માગ્વટ જાનિ પ્રધાકરુ, વિમળા માત્ર મન્દાર;

પરચા પૂરણ ગચ્છવતિ, જિનશાસનનુંગાર. ૨

પરમ પુનીત 'દમોરપુર, વિશ્વવિદિત વર વંશ;

? ॥ ચિંછિયાની દેશી. ॥

શરિ લાન્દા પાસચંદ્રમૂર્તિમરુ, વદનગઠનમદિગકારે લાન્દા ॥

બ્રાહ્મરિય પાસર્મે, પુરદમોર જનમ મુલ્લકારે લાન્દા ॥ પા૦ ॥ ૧ ॥

વેલ્લગવંદે દોરવા, ગાદ વેલ્લગ વિનાગુગરંતરે લાન્દા ॥ વિમળદેમાન્દા

સદી, મુત તેડના તેત્ર અનંતરે લાન્દા ॥ પા૦ ॥ ૨ ॥ પંદરહસે સાદ-

શોસધે, શુભ પૈત્ર નવમી મૃગુવારે લાન્દા ॥ ડત્તમ લગનમે જનમિયા

જગ જાગની ડ્યોતિ અપારે લાન્દા ॥ પા૦ ॥ ૩ ॥ જિનવાળો સપ

ए वनहारज आपनो, भगवन ! केप झुलाय ?

अनुभव अंदर उगियो, बिदु ! ते केप दिहाय ? ७

आभागी बीरा अती, इत्यादि करि काम;

स्मरण धरा ए सर्वहुं, लुगुं घोरिष लुलाम. ८

गुण गरिमा गावा विरो, उर इच्छा छे इष्ट;

कृता करी सो पूज्यनी ! वाणि विधिष्ट अभिष्ट. ९

मविजनमनभाचनि कथा, कनिमलहारि कवीन !

सुद मंगलमय आपनी, कृति संक्षिप्त करीन. १०

मयहर भरव हर्षभर, राजर रहे ह्येन;

मकल मंयना सर्वदा, कारे मर्वे बनेन. ११

ए एन मरिमा आपनो, सत्यगणें मुयसिद्ध;

नाम जप्ये निव मवि रहे, कद्रिसिद्धि साधिध्य. १२

जयनि जयनि जगवंद्य महु, परमधुरंधर धीर,

जंगमनीर्थ जयंकरु, नय जगवत्सल धीर ! १३

ઇત્યાદિ પગ મ્વર્ગમાં ન હતાં; પરંતુ દર્મીપુરમાં ૫ સુવચ્છા વિદ્યમાન
 હતાં તેથી મ્વર્ગ દર્મીપુરની દર્મીકાદમાં પછાત પડી જતાં ચર્મચક્ર-
 બોધી અદ્યય યદ રહેતુ જગાય છે !

દર્મીપુરમાં અદારે વર્ગો પોતપોતાના ધર્મનિયમને અમલમાં
 આણતાં આનંદમાં નિવાસ કરતાં હતાં. શ્રાવણનો પગ પુષ્કલ જલ્યો
 હતો. મિનમંદિરો પગ મન્વતાપુત્ર વિદ્યેષ હતાં અને અન્વ
 ધર્મમ્વયો તથા અન્વધર્મનાં દેવલો, વાગવર્ગીયા અને આનંદદાયી
 આશ્રમો નામ મમાને કામના ઉદયોગમાં આવતાં જગાતાં હતાં.

દર્મીપુરમાં શ્રા વર્ણના મમયે રાજ્યકર્તા નરકર્થી કર દંટ
 ન હતા. પગ જૈનમાતૃશ્રો અને મંચામિયોના હાથમાં દંટ (કમ્પંટ)
 હતા. વયવન પાકન પુત્ર મૃંચન અને શ્રીધોની વર્ગવિવનમાંજ
 જન્નાતું હતું. કટોમ્વા ધૈર્યમાં, મઝાધામો પાળીધારીના મઝાશાસ્ત્રનાં,
 માર મુલ્લ મોળશાસ્ત્રીમાં, વઝરા શાખિનિયોની શ્રમગેમાં, નિષ્ટુ-
 રતા દુષ્કર્મ છેડન કર્યામાં અને મન્વતા મન્ધર્મ શાસનમાં માલ્ય
 પદતી હતા.

દર્મીપુરનો આમરામ કુલા વાહરી કુંટ રોરે દુષ્કલ મનદર
 મઝમરિત મઝામરો જન્નાતું હતાં અને સ્પલોમ્વલ પાળીની પરલો,
 દાનશાસ્ત્રી, પાટશાસ્ત્રી, ટપોળશાસ્ત્રી, દુનરશાસ્ત્રી, તથા
 શાંતરપુરો આદિ દલિતોને પતાં ત્રિશમુ જનને અને આનંદ માન

अतः नियम धारण करी दिवसनी सकलतानुं चिन्ह गृहित करवुं:
सदनंतर पतिने जोइता साधनो दानर राखी घरना; काममां जोइवुं
ते पछी पवित्राइ सह देवदर्शन, गुरुचंदन अने बीनरागमणीत
बाणीदो लाभ लेवा जवुं, अने ते पछी पुनः पुरस्थियोना नित्यरूपमां
तत्पर रहेवुं.

उपारे रगवनि तैपार पाप तपारे भेषयुक्त सुसाधु साध्वी
अभ्यागत आदिने आहार पाणीधी अनिलाभी पुन्यमागी थवुं. ते
पछी ज्ञानगोष्ठी, नीति, सदाचार के धर्मनस्त्र भरी पुस्तको बांची
विचारी मनन करवा.

बडीओनी आज्ञानुसार बर्चवुं ए विमलदुद्धरंती बनिताभोनी
उत्तम विभूती छे, जेथी आज्ञा शिरोधार्य करी सद्वर्त्तनमां मगगुल्
रहेवुं. पोतानी शक्तिना अनुसार वस्त्रालंकार धारण करवा, आचरु
स्वर्चनो विचारमूत्र ध्यानमां राखी उदाउ स्वर्चने अटकाववा, परोंना
पइ रगांसंबंधी आदिनो सत्कार साचववामां बिबेकी रहेवुं.
कोइ घसते पण उंचे स्वरे, कठोरतायुक्त, अमिष अने हृदयी बिशेर
भाषण करी कोइनुं दिल दुभायवुं नहीं. व्यर्थ विचार करवो नहीं.
म्हेंणां टोणां मर्मभेदक वचनो के असभ्य भाषणनो उपयोग करवो
नहीं. पतिने कोइ वाते कंटालो आपवो नहीं. तेमने धर्म अर्थ संपा-
दन करवामां विरोधाभास बताववो नहीं. गफलत, अदेखाइ, अत-
हापणुं, अविवेक, हृदपार कंजुसाइ, बेहद उदारता, गर्व, क्रोध,

ભૂષણ છે. પતિને આવતા દેહી સ્ત્રીએ ઝઠી ઝમા થવું, નમનતાદયુક્ત ભાષણ કરવું, પતિચરણમાં નજર જોડી તેમને યોગ્ય આસન આપવું, અને સેવામાં તત્પર રહી પતિને સર્વ પ્રકારે આનંદ આપવો; કેમકે સ્ત્રીઓનું પરમભૂષણ પતિવ્રતાપણું જ છે. જે સ્ત્રી પતિને પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી શકતી નથી તે સ્ત્રી જ ગણાતી નથી. તાત્પર્ય એ જ છે જે સ્ત્રી પતિને પૂર્ણ પ્રસન્ન રાખે છે તે જ સ્ત્રી ઉત્તમ મનાય છે. જેથી જો હું તેવી ઉત્તમ કુલ્લશાળી સ્ત્રીઓની પંક્તિમાં આસન લેવા ઉમંગી હોઉં તો તેમના ઉત્તમ વર્તનને કેમ માન ન આપું ? પતિની જે વિચારણા તે જ મારી વિચારણા છે. પતિની અર્દ્રાંગના કહેવાયા પછી વિચારની ભિન્નતા વતાવવાને દેશદારજ નથી; મતલબ કે જે અર્ધું અંગ ધારે તે વાકીના અર્ધા અંગને સ્વીકારી જ લેવું શોભાયમાન છે. ”

ઇત્યાદિ સ્વધર્મ સંબંધી વાર્તાલાપ કરી દંપતિ આનંદ સાથે પોતપોતાના નિત્યનિયમમાં નિમગ્ન થયાં.

પ્રભાવિક ગર્ભના પ્રભાવથી ચિમલાદેવીને દેવદર્શન, પૂજન, પ્રમાવના, તીર્થવંદન, ગુરુભક્તિ, ધર્મકરણી, દાન દેવું અને સદૂર્ધર્મનાં ફરમાનો શ્રવણ કરી તેને અમલમાં આણવા ઇત્યાદિ ઇત્યાદિ ઢોહલા (દૃઢ વિચાર) ઉત્પન્ન થવા લાગ્યા.

જ્યારે ઉત્તમકર્મી જીવ ગર્ભમાં ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તે સગર્ભા સ્ત્રીના વિચારો ઉત્તમ કાર્યો મળી જ દોરાય છે, અરે ભાવાઅભાવા પણ સમદા પ્રકારના થાય છે.

ચાનોત દદ સંકલ્પ પરાયણી હતી. પૂર્ણાને પાઝક પાદશાહ ઔરંગ-
ઝેવ ઝેરાનેવગ તોપાદ પોઠરાવનાર પીરમગિ નીરડ્યો. પશું માતાના
ચિંતારની અમર ગર્ભમાં અને મ્હોઝામાં રહેનારા પાઝક પર ઓઠી
ચડ કરવાને ?

નેરોઝિયન પોનાપાર્ટની માતા વગ સગર્ભાવસ્થા વચ્ચેને મ્હોઝાની
તાબીવ લઈ નિપુગ નીરડી દોશપી મેઝ સંકલ્પ વટે તેરોઝ પુત્ર વપો
કે જેને દરખમાં વગ કાનેદ પામરાની સંકા ઉપમે તેરો મ્હોઝામોમાં
તેને કાનેદ મેઝરી, આ વપો મવાવ પાતાની દદ ચિંતારનાનોત હતો.

એક મદમ એક સીદી પાદશાહના ચિત્ર પર ચઢુઝ પ્યાર રાસની
દોશપી સગર્ભાવસ્થામાં વગ તેળીની તેગ ચિત્ર પર લગની કાપમરસી
હતી જેથી ગોરાંગ દેવનું પાઝક છતાં વગ સીદીના જેરા કાઝા રંગનું,
ઝાંકડીખાઝાસાઝનું, ફીંળી ઓલપો અને માદા દોઢ ખાદિ વિન્દ-
પાઝનું વપું. મું પતની અતાર ગર્ભ વગ કેરી થાય છે એ જાણરા
જાણો વગ વચારે દાસજાની ઝઘર છે !

પૂર્ણાવાર્ષો અને વાધિમાત્ર વિદાનો કચૂલ્લત કરે છે કે, જે જે
ચિંતારો પિતાના અને તેમાં વગ રિલંધ કરીને માતાના જેરા ચિંતાર
અને તેળીની જેરી પાઝ વચગત તથા કેઢવળી હાવ તેરોઝ ઓઝાદ
ગુળી અઘર દુર્ગુળી વેદા થાય છે. અને રિલંધમાં કહિવે તો માતા
પોતાનાં મનમોઝ મમાણે સંતતી વનારસી ખારં તેરા વેદા થાય છે
પટલે કે જો સ્વોદ સ્વાવળ ચઘરની. યુદિશાઝી, રૂપસાઝી, કલ્પ

આપો શકે છે, અને આ સંબંધના સૈકાડો નહીં પણ બે મુમાર દાસ્યલા તૈયાર છે.

(આ ઘાવતની માહેતી મેલ્લવચી હોય તો કલ્પગૂઢમાં વીરમાતાના ગર્ભસમયનો પ્રસંગ તથા વિવેકવિલાસ ગ્રન્થનો પાંચમો વડ્ડાસ, અને પ્રમાણ સદસીનું આચાર મકરણ અવલોકન કરવું.)

મતલબ એ કે, ગર્ભસમયમાં કે પુત્ર હોસમાં આવતાં લગીના સમયમાં જે જે વિચાર વિશેષપણે કરવામાં આવે તે તે વિચારનું વાતાવરણ ધીરે ધીરે વધતાં સઘન બની તેજ વિચારોને પુષ્ટ બનાવે છે.

તેમજ પ્રત્યેક પુસ્તકો પુકારી પુકારીને કહી રહેલ છે કે, મનો-વલ્લવડેજ જે સિદ્ધિ કે અસિદ્ધિ સાધ્ય કરવી ધારે તેજ થઈ શકે છે; કેમકે—

મનકી હારે હાર હે, મનકી જીતે જીત;

બેગ પરમપદ પાડ્યે, મનદીકી પરતીત ! ૧

વાચકટંદ ! આમ હોવાને લીધેજ માતા વિમલ્લદે પણ પોતાના પુત્ર પાસવંદમાં ઉત્તમ રૂપ ગુણ દાસ્યલકરી શન્યાં હતાં, અને પોતે તેજ સદાચાર મુજબ વર્તી પુત્રના મનમાં સ્વધર્મ બગેરેના સંસ્કારની સઘોટ અસર કરવા માગ્યશાલી થયાં હતાં.

મમરી વિચારવલ્લના સંસ્કારવડે ક્યલ્લને પોતાના સમાન બનાવી શકે છે, મુંજની દોરીપર લાગેલી માસીની હથારમાંથી સંસ્કાર-
૧.૭ ફૂંદીનો ડગાડી શકાય છે, પહેલા દિવસની વાછડીના છાળથી

મંદારવટે કનેરનો ઊંઢ ડગાદી ઘસાય છે, અરહમીના ઊંઢને મંદારમે આપવાયી (નેને) મોગરાનો ઊંઢ વનાવી ચડ મોગરાનાં ફૂલ બાવણાં કરી ઘસાય છે, અને ગુડાવના ઊંઢને પાંચે જાતના રંગનાં કલ્મોનો સંસ્કાર કરતાં પદ્મ ઊંઢપર પાંચે રંગનાં ગુડાવ પુષ્પો આવી ઘસે છે. ૫ વસો મવાર સંસ્કારની પૂર્ણતાનોજ છે. અગ્રામંસ્કાર અગ્ર મર્પાદામ્નટ સંસ્કાર આપવાયી ધારેલી ધારણા મદ્દજ્જાને નહીં પણ અદ્દજ્જાનેજ મેટે છે.

માતા વિમલોદયે પોતાના પદ્મજંદને નામોક્તિ કરવાની નાલીમ ગુહ મુલદારા પૂરેપૂરી મેઝવી હતી અને અનન્દમાં પણ પૂરેપૂરી આતી હતી, જેથી તેમના પુત્રને આત બની મદ્માલે કે દુર્માલે પણ બાન્ધો માનવ યાદ કરી રહે છે. તો કહેવુંજ યોગ્ય છે કે-

જાદી ક્રોમા જગતવે, જાકો જોતિવ ધન !

જોતિવ હી મૂલે મને, મુળી કૃશોમા કન !

નિય પાટકો ! પન્ન જન્ન નેનોજ છે કે-

(પટલે ને પદ્મનું નોરતું-ગ રાહ.)

દિન ધારો દેહની દાન, ધન્ય જન્ન ધરિયા !

કર્મા દેહદોહીનાં દાન, ૫ ત્રિદ બજારિયા ! ૧

ચાવરું પગલિ નિત ચિત, ધન્ય જન્ન ધરિયા !

ચોરું મુકુતમાં ચિત, ૫ ત્રિદ બજારિયા ! ૨

मेनो जगत् वदे नगरात्, अन्य जन्म परिधा !

भर्मा भुंजान्ना भंजत्, ए निद भवत्परिधा ? २

होम्बु नन भवत् परिधात्, अन्य जन्म परिधा !

वदि कर्तु नदीं वरपाप, ए निद भवत्परिधा ? ४

पापों मेने भविता भवे, अन्य जन्म परिधा !

कदा दिग्मादिक् पुनर्न, ए निद भवत्परिधा ! ५

हे स्वधर्मनी भवि वृत्त, अन्य जन्म परिधा !

शुभ कामनी भविगप वृत्त, ए निद भवत्परिधा ! ६

कं नागान् न जन्म, अन्य जन्म परिधा !

पानो वद पा न पान, ए निद भवत्परिधा ! ७

बोन्ना मे दाटे बोत्त, अन्य जन्म परिधा ?

करे बोन्ना बोत्त भरोत्त, ए निद भवत्परिधा ! ८

मे पुनर्चंद मद्रोत्त, अन्य जन्म परिधा !

धेयवपनो न करे दात्त, ए निद भवत्परिधा ! ९

वाचनार ! नाहर्ष एव के मेने उभय जन्म सार्थक कर्पांनो
मार्ग गुन्थो करेल छे तेगेज धन्यानिधन्य वद वरेल मनाग छे.
आपनो चरित्रनायक एग नेरोज हतो एटने के चंद्रनी पेडे
चात दर्शनयंत्र, मनवदुभ, मनहर गर्विषालो, मंदहास्य, अने हसक-
हसक दुमकनी घाल सहित गुंथम्याला घालनी छप्परदे मेशकोने
आनंद आपरा लाग्यो. तेमज उपारे पांच वर्षनी वपनो यनी

નિતાર પૂર્વે આનંદથી નિશ્ચય ગ્રહન ઉત્સવ કરી પુત્ર પાર્શ્વચંદ્રને પાટશાહ્યામાં પથરાવી મુશિલિત મિત્રરૂપા રાપમાં મુંડી વિધાસંપત્તિ સ્વાર્થાન કરાવા યાંતી.

નિવસાદકો ! જેમ મુવર્ગનો અંદર કાંતિ વિચિત્રાનન હોય છે, તે પક્ષત પાંચીન-ધોન પત્તાની ગાયેન અમલગ્રગમ્મગાથી મકરો આવે છે, જેમ સ્વાગનાંથી નિશ્ચયેના રત્નમાં અનૂલ્લસનું વિચિત્રાનન હોય છે, તે પક્ષત નર્ગાનગમે રાપ જતાંજ તે અમ્લરતા જાહેરમાં મૂકી શકે છે, જેમ શ્રીશીમાં પેક કરેલી કન્નૂરી અથવા કોઈ મનહર મુર્ગથી પદાર્થ પોતાનામાં રહેલી જનમનહરણ મુનુચુ જાણી રહેલ હોય છે, તે પક્ષત વૃષ્ઠીચાંજ નેનો પારેમલ પમરાચી માનવનો મન પોતાના મગી આર્યાં છે છે, જેમ પન્નોનોની અંદર અન્યને ગતિ આગી થોરેલી ધારગા પાર પાટવાનું સાનર્થ્ય વિચિત્રાન હોય છે, તે પક્ષત પાવર આપવાની કઝનો હમારો મઝગાંજ પોતાની અર્થ શક્તિ આચારમાં આવે છે, જેમ પૂર્વમંદિત પુન્યરાહ્ય મમાવિદ પુરુષોમાં મદ-મુગો, વિધા, આન્વલ આદિ વિચિત્રાનન હોય છે, તે પક્ષત ઉપાદના રાપનો સ્વર્ગ પતાંજ અંતરમાં રહેલી ક્ષેરાત મઝકી આનંદ આપવા લાગે છે.

કુનાર પામવંદના અંતઃકરણમાં પૂર્વપુન્યસંયોગથી અને સાયન્મના મિદાંતથી કાદિયે તો પૂર્વના પ્રાપ્ત કરેલા અભ્યાસયોગથી

રેશા વિચમાનજ હતી તે ફક્ત વિચાગુરુના સંયોગથી જાહેરમાં આવેલી જણાવા છાગી.

દાસજી રત્ન કરવાની જરૂર છે કે—

નુદિયારના રહેનાર શ્રી ગૌરાંગ મહા પ્રભુજી પણ પાઠ્યવર્ણમાં અસાધારણ શુદ્ધિવલ્લ ધનારી મહાસમર્થ વિદ્વાનોનો જન્મ કરી ધર્મની સંસ્થાપના કરી હતો.

મહાત્મા શુદ્ધમાં પણ વાન્યવાસ્થાયી અપરિમિત શુદ્ધિવલ્લ હતું. જેથી તેમને દુનિયાના મોટા ભાગમાં ધૌદ્યધર્મ ફેલાવ્યો હતો.

મક્ત મલ્હાદમાં પણ વાલ્લવણથી અત્યંત મક્તિભાવ અને દદ થદા હતી.

પંડિત ગદુલાલજી તેમજ શાસ્ત્રી જાલીદાસ મોવિંદજી પણ ધર્મીજ ન્દાની ઉમરમાં સંસ્કૃત ભાષાના સારા અધિકારી નીવડ્યા હતા.

સૂક્ષ્મ વાયુમાં અમુક પ્રકારનું સ્ફુરણ ધવાથી પ્રકાશ ઉત્પન્ન થાય છે, જે વિદ્યાનું શોધન કરનાર ડૉ. યંગ જે ધર્મની ઉમરે તો તે છતાં પૂર્ણ વાંચી શકતો હતો ! ચાર વર્ષનો ધર્મ પહેલાં તેને વાઈલ્ડ જે વલ્લત પૂર્વ વાંચું હતું ! સાત વર્ષની ઉમરે ગણિત-શાસ્ત્ર શીખ્યો હતો. તે પછી લેટીન, ગ્રીક, હીબ્રુ, ફ્રેંચ, ઇટાલિયન ભાષાઓ, ગણિત નામું, ઇજનેરી કામ, દુર્બીન બનાવવાનું કામ સંપૂર્ણ રીતે શીખી મસ્ટર નીવડ્યો હતો, અને ચૌદ વર્ષની ઉમર પહેલાં તે પૂર્વ મદેશની ભાષામાં પણ શૌલ્લ ધરાવતો હતો.

વિલીયમ રોવન હેમીલ્ટન ધન વર્ષની ઉમર પહેલાં હિંદુ માપાનો અધ્યાસ કરતો હતો. સાત વર્ષની ઉમરે તો તે માપાની દૃષ્ટિ વિપે હન્ડીનની ટ્રિનિટી કોલેજના ફેલોને કબૂલ કરવું પડ્યું હતું કે કોલેજમાં ફેલોના ઉમેદવારોમાં પણ આના કરતાં વિશેષ જ્ઞાન નથી. તેર વર્ષની ઉમરે તેર જાતની માપા ગ્રીસી નિપુણ થયો હતો. યુરોપમાં હાલ ચાલતી માપામાં ઉપરાંત અરબી, ફારસી, સંસ્કૃત હિંદી અને મલયા માપા પણ સારી રીતે મેલતી હતી. હન્ડીનમાં ઇરાનથી એક એલ્બી (વકીલ) આવ્યો હતો તે વચ્ચે ફારસી માપામાં આપવાનું માનવત્ર તેને ચૌદ વર્ષની ઉમરે મળ્યું હતું જેથી તે એલ્બી અર્થે પામ્યો હતો અને ગણિત વગેરેમાં પણ ઘણો હુનીઆર હોવાથી મુકીનિનો સાધી થયો હતો.

એમ રિક્ટોરિયન સાર્દોના પ્રમુખપણા નીચે ચાલતી સોસા-ઈટી ઓફ ટ્રામેટીક ઓપર્સ નામની સંસ્થાની અંદર એક દસ વર્ષની છોટી દત્તો તેણે ઘણાં નાટકો રચ્યાં હતાં. તે ઘણાં જાની વયમાં જીવી શકતી હતી. તેનો મા પૂત્રી તો તે કરેતી કે-મને લલ્લકાં પાંચનાં ધીલવાની વધુ જરૂર નથી; કેમકે હું જ્યાં જ્યાં દૃષ્ટિ ફેરવું છું અને જે વસ્તુ જોવા જાણવાની હચ્છા રાખું છું ત્યાં તો મને તુરંતજ પની મેંઝે તેનું જ્ઞાન થઈ આવે છે !

ન્યુ થર્સલીક મગળાના ડોનાલ્ડ મરપો નામના છોટરાપ છ વર્ષની ઉમરે એક નવાઈ જેવા રમકડાનું પેટન્ટ મેળવ્યું હતું.

શુંયાયા; પરંતુ મનિવન્યતાની મરજ્જાના સંયોગને લીધે તે અસાન
 અંદર ઉપકારી ગુરુરાજ પંડિત સાધુરત્નમીનું ત્યાં પધારવું થયું. એ
 સંયોગને સ્વર મળતાં જ સ્થામૈયું કરી મુનિરાજનીને વસ્ત્રિમાં પધરાવ્યું
 વિનય મર્યાદા યુક્ત ગુરુ-વંદન મક્તિ વૈષ્ણવ્યાદિ સાચી સં
 સમુદાય આનંદ પામ્યો. અને ગુરુરાજની ગુણ ગરિમામાં લીન થને
 ચંદ્ર ચક્રોરની પેઠે નિઝામુમો નિનમાવિત વાગિનો લાભ લેવો
 ઉત્ક્રમ્ભ રથા.

યોગ્ય જીવોદિતાર્થ સાધુ વર્ગમાં રત્ન સરસ્વા સાધુરત્ન મુનિરાજ
 સમયોચિત સંસારની અસરતા તથા ધર્મ-સાધનથી પ્રાપ્ત થતો
 અલભ્ય લાભ સંબંધી નિન મરુપિત વાણિ શ્રવણ કરાવવી શરુ કરી
 અને દાસકા-દલોલ-શંકા-સમાધાન-તર્ક-વિતર્ક વગેરેના નિર્ણય
 સાથે મધુર, અવિવાદિ, મર્મભેદ રહિત, મમત્વ વિનાની, સરલ, સર્વ
 દિનકારિણી વ્યાખ્યા ઘડે માવિક મક્તોને ઘડો આનંદ આપ્યો.

વ્યાખ્યાન સાંભળવાથી પાસચંદ્ર કુંવરની સ્વધર્મ ઉપર શિષ્યો
 રુચી ઉત્પન્ન થઈ પછી પ્રતિ દિવસ ગુરુરાજ પાસે આવી ધર્મવર્ણન
 વ્યસન અલ્પતિયાર કરવા લાગ્યા.

ગુરુરાજે તેમની તર્કશક્તિ, ગ્રહગચારણાશક્તિ, ધર્મદૃઢતા, અને
 ત સાથે લક્ષણ વર્ણન યુક્ત ઉત્તમ શરીરકાંતિ આદિ નિહાળી
 શાસનમમાવિક પુરુષની લાયકાત ધરાવનાર જાણી પાસચંદ્ર કુંવરને
 અંતરના ઉમંગતા પૂર્વકે ગુપ્ત રહસ્ય સમજાવવું શરુ કર્યું.

હેમનાનો નિયમન છે કે, નિમ્નેશી ગુરુ ગીતાર્થ હોવા છતાં પણ
 ધૃષ્ટાંશ્ય શિષ્ય શોધવાની સૂઝા રાખે છે. તો પછી યોગ્ય શિષ્યની
 માટે માધુર્યન માધુર્યન મુનીશ્વર કેમ સૂઝા ન રાખે ? અહ-
 વન રાખે ! ઉત્તમ શિષ્ય મંત્રની પણ સ્વયર્મોદિતિની પતાકા દિગંત
 નથી કરકારવાનું મુખ્ય માધન છે ને મર્વથી પ્રથમ દાય કરવાની
 નક્કરજ હોય છે. જ્યારે મુગુદ્ધ ઉત્તમ શિષ્યની શોધમાં કટિવદ્ધ રહે છે,
 જ્યારે ઉત્તમ શિષ્યો મુગુદ્ધની શોધમાં કેમ ન રહે ? વેગ્રક રહેજા!
 અને જ્યારે ઉત્તમ ગુરુ શિષ્યનો સંયોગ સ્વાધીન થાય ત્યારે પછી
 અદ્વગજ શ્રી રહો ? ! અર્થાત્ ધાર્મ્યા અર્થની માત્રિ પણ પુન્ય
 મદ્ધતિની પરમાનુદ્ધતા ગગાય છે.

આમ હોવાને લીધે ગુરુમાત્ર પામચંદ્ર કુંવરનો અને સ્વયર્મનો
 વિનય કરવા તત્તર રહી સંમારની અમારતાના દાવેદુવ વિનાર વતાવી
 પામચંદ્ર કુંવરનું મન સંમારનાં શાગિક મુક્તો ઉપરથી ઝડિત્ત કરી
 દીવું, પછી મન કટકવું પડેલે પરમ ચૈરાન્ય પ્રકટ થતાં અદ્યનોય
 આનંદની રેલમ છેલ્લે થતી ગયાઈ.

માતા પિતાનો જાળ વહાર નહતું કે, પુત્ર મંસાર જાઝમાં ફસાઈ
 રહેજે ? તેમોપ્તો સો ગર્ભસમયથીજ નિયમ કર્યો હતો કે, પુત્ર
 સંમારની મોહમાયાથી દિન પ્રતિદિન સીંગ થઈ આશ્વર શીજતા
 ચંદ્રની પેટે અગરંથ યજ્ઞેજ ! અને તેવુંજ થવાના સંયોગોપ્ત સાનુદ્ધતા
 માય દાનરી આવી પડેલે પછી પ્રતીતિમાં શંકાને સ્થાન મદ્ધેન સ્થાનું ?

સ્વપ્નની આગાહી અને જન્મકુંડલીમાં પડેલા દીક્ષિતગ્રહયોગ, કળા નિધિયોગ અને અંશાવતાર યોગ આદિ શુભયોગી ગ્રહો સ્વગૃહિ મિત્ર આદિ સુ સંયોગવાળા પૂર્ણ દષ્ટિવંત (જન્મકુંડલીમાં) મૌજૂદ હતાં, એવી સ્વાંત્રીમાં જરાપણ શંકા નહતો કે, નિગ્રંથ-વિદ્વાન્-રાજપૂજ્ય-પ્રભાવિક, સ્પૃહા રહિત અને માયામયિ સંસારથી પર થયા વિના રહેનારજ નથી ?

માતા પિતાએ આત્મ-કલ્યાણ અને જગત-કલ્યાણના કારણને ધ્યાનમાં લઈ કુલ્લદીપક કુંજરને જૈન-દીક્ષા અંગિકાર કરવામાં અનુ-મતિ આપી અને દીક્ષા-મહોત્સવનો અઢાઈ મહોત્સવ આદરીને તેઓ જૈનોજાતિમાં દદાનુરાગી થયાં.

‘ ભાવતું હતું ને વૈધે કયું-’ એવો સંયોગ મળતાંજ કુંજર અતિ પ્રસન્ન થયા, અને જેમ આલાન (દાથીશાળા) નાં વંધન ત્રોડી ગમ્મરાજ વંધન રહિત થયા આતુર થાય તેમ સંસાર-વંધન ત્રોડવા પાસચંદ કુંજર અત્યાતુર થયા.

જે જે ગૃહસ્થાશ્રમને શોભાવી શકે તે તે ક્રિયાઓ (જ્ઞાતિભોજન, અતિથિયોનો આદર, સત્કાર, વડીલોનો ચિનય, દેવ ગુરુની પૂર્ણ શ્રદ્ધાપૂર્વક ભક્તિ, અભયદાન સંવંધી અમારી પ્રતિષ્ઠા, યાચકો, સેવકોને દાન દક્ષિણા-અને મંગલ ગીત વાંચીત્રાદિકનો આનંદ વર્ગ ઉદાર દિલ વડે ઉપયોગ કર્યો. જૈન-ભ્રાતાઓએ લઘુ વયમાં વૈરાગ્ય

અને વિદ્યાદિની પ્રાપ્તિના ચપ્તકારમાં મગ્ન થઈ ઘર ઘર આનંદો-
ત્મક શરુ કરી મરિયાં તોરણ-રંગા પત્રાકા-ગીત-વાનીત્ર, તથા
શુદ્ધ અને મિષ્ટાન્ન મોજનાદિવડે અંતરનો ઉમટકો પ્રદર્શિત
કર્ષો. ઉત્તમકાર્ય પ્રસંગમાં ઉત્તમનનો અત્યુત્સાહ પૂર્વક માગ લઈ
અહોભાગ્ય માને છે !

દિલા-ખોલ્મવનો ઉલ્લો દિવસ સંવત ૧૫૪૬ ના વૈશાખ
ગુદ ૩ નો હતો, તે દિવસે ઘડૂમૂઝી પાછાંતોની અંદર કિશોર યવના
પાસચંદ કુંવર દ્વંદ્વા સહ વિરાજમાન થયા અને માનતે વાનતે ગીત
નૃત્ય સંયુક્ત પુષ્કળ આદંબરથી શહેર બહારના હયાનમાં અગ્રોકટ્ટા
આગળ સંચ સમુદાય સાથે જઈ પહોંચ્યા.

ગુરુરાજે ઝેનનાં દિક્ષાવિધિ શરુ કર્યો અને ક્રમે ક્રમે શરીર ઉપરના
વદ્ધાલંકારનો ત્યાગ કરી વૈરાગ્ય પૂર્ણ મહાત્રત ઉચરાવી તેમનું મુનિ
પાર્શ્વચંદ નામ કાયમ કર્યું, વદાલા વાચક વર્ગ ! એ ચત્રવનો આનંદ
અને મત્ત્ય દ્વંદ્વા થયો માનવ-નેદનીનો દેલાવ, તે વસતે હાજર
રહેલા માવિસો અને ગુદ નવ દિશિત મુનિના અંતઃકરણ શિરાય
વાસ્તવિકરોને કોઈ વર્ગને ન કરી શકે તેવો અમાપારણ શોભાવંત હતો.

હાજર રહેલા મોજકો-સેવકો-વાચકો-વિદ્યાવહી ચોક્કા
જનો અને ક્ષત્રિયો વિંગેરને વદારતા સાથે દાનદાશિના આપી. તથા
અન્ય આનંદનદ આચારોને આચારમાં આળી મનમાનતી શુદ્ધત્વની

કમાણીની લઢાણી મુનિના સંસારિપણાના માતાપિતાઓ, સગાં સંબંધિયો, અને પ્રેસકોઈ પ્રાપ્ત કરી પુન્ય પ્રકૃતિને પ્રવલ્લ કરી. . .

ગુરુરાજ પણ પ્રમોદ પામ્યા. વિજયકારી વાસસેવકે દિનપ્રતિ-દિન વિજય વાવટો ફરકવાના મનોવલ્લનું ગુચ્છ તત્ત્વમુનિને સમજાવી કાર્યની સફલતા સ્વાધીન થઈ માની મધ્ય જીવો પ્રત્યે ગુરુરાજે સંસારનો અસાર સંબંધ દર્શાવનાર અને માંગલિકમાળા પ્રવર્ત્તાવવાના વિચારનો ધર્મવોધ આપ્યો.

તદનંતર મહોત્સવ પૂર્વક સકલ સમુદાય આનંદમાં ગર્ક થઈ પોત પોતાના ઘર મળી પરચર્યો. માત્ર ગુરુ-આજ્ઞાથી નિયમ યોગ્ય નવદિક્ષિત પાસે દિક્ષિતો અને શ્રાવકો રાત્રમર શહેર બહારજ રહી પ્રાતઃકાળે અપૂર્વ શોમા મર્યા સ્થામૈયા સહિત ઉપાશ્રયમાં પધાર્યા અને દેવ ગુરુને મર્યાદા પ્રમાણે નમન ક્ષમાપનાદિ કરી મુનિ પોતાના મનમાં અહોમાગ્ય માનવા લાગ્યા; કેમકે ધારેલી ધારણા નિર્વિઘ્ન પણે સફલ થઈ. કાર્યની સફલતાજ આનંદની રેલમછેલ્લ મનાય છે.

મુનિ પાર્શ્વચંદ્રની ગુરુરાજની સાથે મવજલતારક મધ્ય જહાજ-રુપથી શુબ્રંજય ગિરિરાજની યાત્રા કરવા વિચર્યા અને ત્રિઠૂરણ સિદ્ધિવેદે શ્રીમલ્લેવીના નંદનને નિહાળી પાપ પલ્લાલી પુનઃ વિધિનૂ-ર્વકાવિહાર કરતા ગુરુની સહિત અનુકૂલ સ્થલે પધાર્યા.

શુદ્ધતાની પાસેથી પદશાસ્ત્ર સંબંધીની ચર્ચાવાદનાં શાસ્ત્રો, વૈષ્ણવ-
 કરણ-કાવ્ય-સાહિત્ય-નાટ્ય-ચંદ્ર-મંગીત-રમાલંકાર-નર્ક-યોગ-
 સ્વપનસંટન. પરમતત્ત્વંદન સંબંધી વિવિધ શાસ્ત્રો, ત્રિનમનનાં પ્રાગમો
 શ્રુતિ સ્મૃતિયો, ગણિત, પ્રકરણ, પદદર્શનના તત્ત્વદર્શક સિદ્ધાંતો
 અને અન્ય વિવિધ શાસ્ત્રોનો ગંભીર રહસ્ય સદિન અભ્યાસ કર્યો.
 નેમત્ત ફાર્મી નયા દાર્શનિક, મનરરણ વિચિત્ર ચિત્રકલ્યા,
 નયા અટ્ટાચિયાનર્ના ચાતુર્ગનો પળમારો અભ્યાસ મેટલ્યો. વિશેષમાં
 કાવ્ય-ચિત્ર-વંચ, ગમ ગમીણિયોનું જ્ઞાન, કવિતામાં પદલાન્વિત્યતા,
 અર્પણર્મમતા અને અટ્ટોપના ત્યાગવાનું જ્ઞાન, નયા વૈષ્ણવજ્ઞાન, અને
 મંદસ્તુત, માગથી માપાનો ઉચ્ચ અભ્યાસ રૂપાદિ રૂપાદિ વિષય કલ્યા
 વત્તમ આપાઈ અને શિષ્યકો દ્વારા પ્રાપ્ત કરી એક પુરંધર વિદ્વાન
 ત્રિભુવણ પદને શોભાવનારા નોવડ્યા.

શુનિશ્રી પાર્શ્વચંદ્રગી વિવિધ ગ્રંથ, ચરિત્ર, પ્રત્યારિક શ્લોક,
 સ્વપન, સ્વાધ્યાય, સ્મૃતિ, ચોદાદ, ગમ આદિની ગુરુત્વ રચના
 રચી મસ્તકવિનમાદનું વિરુદ્ધ હાથ કરવામાં, મત્તરારિયોના વાદ
 ગાલ્યામાં, જનમનરંજન કરવામાં, મવિકને મુરોપરવે ધર્માનુગમી થના-
 વવામાં, દૈવીચમત્તકાર દેવ્યાદવામાં અને જિનાશ મુજવ આત્મવત્ત્યા-
 પનો શોષ કરી વિચારને આચારમાં ત્યાગવામાં પૂર્ણ મનમંગીય ગનાવા.
 થી પાર્શ્વચંદ્રગી દેવ્યાવમાં મનોહર, વાણિનો મુદ્દેત્ત્વક મમયો-
 વિત્ત વિલાસ, અનુમતી, જનમન આકર્ષવામાં કુશલ, અને દમ્ભવિક્રમમાં

આગળ વધવા અત્યુત્સાહી હોવાથી રૂપ ગુણ સંપન્ન હિંદના કોહીનૂર સમાન જ્યાં ત્યાં ગુણીજન ઘુંદમાં આદર સત્કાર મેઢવવા વિશ્વ-વિખ્યાત મનાયા.

નિયમજ છે કે રૂપ ગુણ શીઝવે મનુષ્ય માત્ર દરેક જગોષ પૂજ્યપદ મેઢવીજ શકે છે ! કેમકે રૂપ અને ગુણ મનુષ્યનાં મન સ્વાધીન કરવા માટે ઉત્તમોત્તમ વશિકરણ છે ! રૂપ એ જોનારને મેઢવાની આતુરતા પેદા કરવાનું ધીમંત્ર છે ! અને ગુણ એ મેઢવેલી મુલાકાતને સદૈવ સંજીવન કરવાનો અમૃતકુંડ છે ! રૂપ ગુણને ઓઢલાવનાર છે ! અને ગુણ રૂપને શોભાવનાર છે ! કદરૂપા મનુષ્યમાં પૂર્વરૂપની પુન્યપ્રકૃતિની પ્રચલ્લતાના સંપોગે કદાચ ઉત્તમ ગુણોનો સંગ્રહ થઈ આવે છે; પરંતુ જ્યાં સગી પૂરો પરિચય ન થાય ત્યાં લગી તેના પર પ્યાર કે પૂજ્યબુદ્ધિનો ભાવ પેદા થઈ આવતો જ નથી. પણ જો રૂપવાનમાં ગુણોનો સંચય હોય તો દૂધમાં સાકર મઝીજવા જેવો સંપોગ જગાનાં તે રૂપ ગુણ શીઝસંપન્ન માનવ દેવ, દાનવ ને કંટક માનવને પણ ચમત્કાર પેદા કર્યા વગર રહે નહીં. આમ હોવાથી શ્રીપાર્શ્વચંદ્રની દરેકના મનમાં ચમત્કૃતિ ઉપજાવ્યા વિના રહ્યા નહીં.

જનમનમાં ચમત્કારની સ્પષ્ટગાત્રી પ્રકટતાં શ્રીપાર્શ્વચંદ્રની અતિ વિશેષ ઉચ્ચતર દેશાના મોક્તા થાય એવા આંદોલન પૂર્વક સપન વાનાવરણ મ્મંડલમાં વ્યવસ્થા થતું ચાન્યું અને તે વાનાવરણે મુદ્ર સાધુરત્નમૂરીનીના મનમંદિરનાં અંદર પહોંચી સદાને માટે સ્થાન

કાપડ કર્પુ. આમ થવાને ત્યાંપે ગુજરાતની શક્તિઓ ઘરને જાંદોળ-
નોઈ એ કાચુ મેઝવ્યો કે, શ્રી પાર્શ્વચંદ્રગણિને હવે ટકાવ્યાય પદ્મી
અર્ચકૃત કરવાની આવશ્યતા છે, પૃથ્વી અષ્ટ વિચારણાને ટકાવવાની
ને કાપડ રહે તેવી યોજના યોજવાની ફરત પાડી.

વિદ્યા અગર ગુરુ યોગ્યતાવાળા પુત્ર કે ગિરિજાને જો યોગ્ય
અધિકારનો અધિકારી ન થનારે તો તેમનો ધનિષ્ઠ સંબંધ અને વિદ્ય-
તાવાળો વ્યવહાર કદિ પણ શોમારંધ નીચલી ચકતો નથી !

સંવત ૧૮૪૬ થી ૧૮૫૪ સર્ગોના આઠ વર્ષના ટુંક અરસામાં
શિષ્યગત્ત શ્રી પાર્શ્વચંદ્રગણિ અનહદ વિદ્યા કઢાની અંદર મેઝવેલી
ફોર, તેમજ જનમમાનનો પ્રાપ્ત કરેલો અંતરંગ ધર્મસ્નેહ અને વિશ્વમાં
વિસ્તારેલી વિષય વિવિધતા એ વિપુલી માયાએ ગુરુસ્વરૂપ નાણપુરીય
તપગન્ધાચાર્ય સાધુસ્વરૂપીને અત્યંત આનંદ આપ્યો હતો અને
તેમાં પણ જગો જગોપથી સંય તરફનાં પાટકપદ આપવાનાં ધીનતી
પથો આવ્યાં, પૃથ્વી નાગોર શેરેલી અંદર મરુજ સંયને આનંદી
દર્મિયોની જાણ કરી

નાગોર નગરમાં નર્મનાસ્વ ધનવાન્યાદિ સંપત્તિ પૂર્ણ, દરથમી-
નુર્ગા, વ્રજવર્ષવારક, મદમદિન અને દેવ ગુરુ ધર્મવાર્યોનું ચિત્ત-
રણ શુદ્ધિષ્ટે મેઝન કાનાર એક સમજાતી ગોત્રીય મદ્યમદ વાંદે
આમજારી આવિક મતોર પાટકપદોન્મત્ત શરુ કર્યો અને રહાર
ગાપોના શ્રી સંયમશુદ્ધિષ્ટે તે શુભ અરસર પર નાગોર પધાર્યાની

पाठकरशेखरवर्मा भाग तेवा अविनो संवत्समुदाय पूज्य श्रीपार्श्वचंद्र-
जीनी पदवी-ग्यानि-इत्यादिमां विशेष बचारी यतां अन्वय आनंद-
मग्न यह गदो हनो, पट्टेन नही पग पाठकरशेखरवर्मा पूर्णाहुती
यया छतां पोतरोतनि घेर जवानुं पग तेने अगमसा भरेलुं जगावुं
हनुं; परंतु न छूटके गुरुदेवतां चरण चंदी निज निज स्थानके जवा
विदा ययो. अहा ! एज संवत्समुदाय घन्यानिघन्य मनाय छे के ते
देवगुप्तादिनीं शुद्ध भक्तिना आनंदमां लह्योनि बनी रही व्यवहारिक
कार्योनुं पग मान भूली बेसे छे ! क्षामनदेव ! एवा संवत्समुदा-
यनी मदा चटवीज करो अने तेवा आनंदशैकल्याणी संवगगनां
मकळ विग्र हगे ! अस्तु ! ! !

तदनंतर पाठकनी श्रीपार्श्वचंद्रजी देव विदेशमां बिहार करना
तथा विविध ज्ञानवन्ध संशोधन करना अने जसजसादिधी संवमधनने
श्रीमावता बारकोट मेवाड बेगरे मंदशोना मज्जजीरोने भनिबोय
आपी तेथीए तेमनां हृदयभेज अने दृष्टिभेज ए बेडने पावन कर्षा. पाठक
श्रीपार्श्वचंद्रजीमां बाणीचातुरीनी अनुसम गुण हनो के जेजे पक
बार मज्जबाणीनी देवना के बावचीत सांभची के गमे ते ज्ञानिनो
अने गमे तेवा कंटक मननो होय तथापि ते गुरुगुणानुरागी यवोज
हनो. आम होवायीं कंकड़ भत्रोओ, अमुरो अने हिमछोने पग
घर्मरंग लगाही अहिमाचमपायक कर्षा. तेमज मनीवि मछे छे के
बावन बीरने अने सोसट योगिणेने पग स्वरमसहायक वृत्तिनो

रंग पेदा कर्षो हतो. महत् पुरुषो देवोने पण हाथ करी ले तो एमां कंड आश्रय थवा जेवुं नथी; केमके जेभो असत्यथी अलग, अडग ब्रह्मचर्यधारी, सर्व जीवोने अभयदान देनार, शत्रुमित्रने समदृष्टिथी जोनार, रत्नत्रयीना उपाशक, लालच-क्रोध-मान-मायाथी रहित, गूढ ज्ञानतत्त्वनी गरिमाना ज्ञाता अने निरंतर उन्न-तिक्रमनेज हाथ करनारी जय तप आदि क्रियाओना उपासी होय तेवा ज्ञानी ध्यानी तपीना देवो दास थइने रहे एमां नवाइज शी ?

प्रभावशालि पूज्य पाठकजी जिनाज्ञानुसार विहार करता, तथा शिष्यसंततीने यथारता अने जैनागमो-सिद्धांतो-मूत्रो-पंचांगी वगेरे पुष्कळ ग्रंथोना गहनभावने ध्यानमां लट अनुभवता भव्य सुवर्ण सादृश भारत भूमिने पावन करवा लाग्या; परंतु ते समयमां जैनयनि-साधुमंडळमां चाली रहेलो शिषिआचार निहाळी अर्थात् जिनप्रवृत्तिक्रियाकांड ज्ञान ध्यान उपर विशेष ग्याल नहीं आपता जोइने भवि जीवोना दिन माटे शुद्ध क्रियाकांड भयो मुनि-मार्ग चलाववा, नेमज श्रावक श्राविकाओने शुद्ध क्रिया यताववा क्रियाउद्धार करवानी उपाध्यायश्रीजीने इच्छा उत्पन्न थइ अने गुरुराज प्रत्ये ए संबंधे बीनती करी उपाध्यायजीण पृष्ठपुं के “नव-रपंडित पूज्यवर्य ! आपश्री जिनवरजीना कथन प्रमाणेज शुद्ध क्रिया मार्ग जांहरमां लावोछो; परंतु ते प्रमाणे दालमां शुद्ध क्रियाकांड अमलमां केम आवतो नथी ? ”

મુરખને કહ્યું—“કેટલાક મમયર્થી શાસ્ત્રારો નમ્મનું આવા-
 માંને શરૂમાન મગ્ગવારી ધીમે ધીમે મંદમયારિયો પોતાના ઝિપાકોદમાં
 ઝિલિલ્યાવારી થતા જાય છે. ઇત્તમાગમવારો ઇચ્છનંદોના વિશેષ
 વાંચનને મીંચે ક્રિયાનુશ્ચાન કર્યા થઈ મુલ્લમાં મીંચે મયેના મંદમીએ
 પોતાનો મમ્મવિચાર ચિમ્મી વિષયોત્તમી મન દઈ રહેના છે. નાગ-
 વુરિય હૃદયત્તગ્ગાધિગમ મીંચેનાશરમ્મીજીય વિચોત્તમાદને
 પ્રતિજોડી મ્મયર્મનો વિષય વાચો વાચાવ્યો દનાં.

પટ્ટેદે મુરખને ઇતેનાદના અંતઃકમ્મનો અંદર મમ્મવા
 નાવક મમ્મનોતિનો હંદી છાપ ચેમાદવા કમ્મુરે—“વાદનાદોને,
 કિચ્છે આલ્મ! (તગતજનોને વલિષ થતા મીંચેમ્મ) જાંવનાદ
 (તગતજનોનું રક્ષણ કરનાર) મુદ્ધાવિદ! અને હમ્મત્ત વાચરંગેના
 વગેરે મદાનુ ઇન્નારો (વડીઓ) આપવામાં આવે છે ને ઇન્નારો
 નાવકી મર્મા કે. ધ્યાનવીરને વપારે વહેવાય કે. ડ્યામે ને પોતાને
 મહેલ પદનો મર્માર્થ ધર્મ થનારે ત્યામે !

શાસ્ત્રારોનો ધર્મ મ્મ જ છે કે—પૂર્ણ ઇન્માપયી અમલ ચવારી રેયને
 જોડે તેવું મુલ્લ આપતું. મેલ્લ મગ્ગી માગી માગ્ગી મમ્મના મેલ્લવતી.
 મારાં કામો કરી ડનલ નામના મેલ્લવતી. ધર્મ ઉપર થદ્દા, કર્તવ્ય
 માવધાનતા, મ્મવરદારી, દીર્ઘદિટ્ટિ મહેલ્લી તદ્દનો પૂતો નાવલેરો,
 દીર્ઘ, ધીર, હમા, વચનપાલકયણું, મતસંગ અને વિવેક આદિ

સદ્ગુણો દરૂપણે ધારવા અને તેઓને પૂર્ણપણે અમલમાં આણી અન્યને ઘડો લેવા યોગ્ય વર્તન શીખવવું.

ઇન્સાફ એનું નામ છે કે-લોકોમાં સમાનતા જાળવી રાખવી મારું તારું ન ગણતાં એક સાથે રહી અદલ ન્યાય આપવો, દરેક વર્ગની તેનો પાયરી મમાણે નિગાહવાની રાખવી, જેમનાપર જુન્મ થયો હોય તેમને દાદ આપવી, અને અહેસાનરૂપ (જુન્મીઓના જાતમયર રાદતરૂપો) મરૂમ લગાદવો.

માનિકની બંદગી કરતાં ઇન્સાફનુંફલ સાડગણું વધારે છે. કેમકે બંદગીનું ફલ તો બંદગી કરનારાનેન મળે છે અને ઇન્સાફનું ફલ તો આખી રૈયત વગેરે સર્વને મળે છે. અદલ ઇન્સાફનો મારો વડો બેદદ મળે છે. સાડ વલત દુઝન કર્યાનુંફલ ઘેર બેઠે મેઝ-વતું હોય તો જેઓનાપર ગેરઇન્સાફ થયો હોય તેઓને ઇન્સાફ આપવાથી તથા તેવા ગરીબોને દાદ આપવામાં જે કઠાકો નીકળે તેથી દાપ થાય છે. દરૂરત મહંમદ સાહેબે પગ કુરને ઇરીફમાં કરમા-વેઝ છે કે, મુલ્તાનોને માટે એજ યોગ્ય કામનો ષોઝી છે કે, -માણ-મોને ઇન્માફ. આપવામાં મરૂમૂલ રહેવું તથા ન્યાયપૂર્ણ ગોંદગી ભોગવવી અને રૈયત ઉપર ન્યાયથી રસગ કરવાની નજરથી જોતું એનાથી કોનું કંઈ વિશેષ તેમને ન્યાયક નથી. ન્યાયવટે આમું વિશ તેજોપય થાય છે. ન્યાયનો મોકળી આમો દુનિયાં મુગંથિત વને છે, અને ન્યાયથી વર્તતાં તમામ મુસાદો શર આવે છે. ન્યાયી

જનને મહુ વઘાય છે, અને જુન્નીને દોરૂક જગ થિકારે છે. ઇન્સા-
ફરથી મુન્ક મનહૂત થાય છે. તથા જ્યાંલગી પાદમાદના પગ ઇન્સા-
ફરથી મનરંજીતર હોય ન્યામૃથી તેના કિરમ મોટાડમો તાત
કાયમ રહે છે. ન્યાયો રાતા ૫ મશુની દયાદાનિની છાપારૂ છે.
તેનામાં ન્યાય છે તેજ દયાનો મુન્ક મનાય છે. મદિ ન્યાયો મુન્ક
તાને પોતાના છાંયદાનહે આસી મુન્કને રોવાની જગા આપવી કે
જેથી મહેલી મોટાદ આમ્માનપર આદર મેઢવી મકે છે.

નિવ તથા મશુને સમાન માની ને વેડ મોડે માપાદુરગાથી
વર્તવું, રમતર રોમનર રાત્રી, દોરૂક કામ શિષિયન પુરુષની
મળાદ નાદ કરવું ૫ પગ ઇન્સાદ દુલિમાંન મનાય છે. ઇન્સાદ આ
દુનિયાં અને પેથી દુનિયામાં માન અને મુન્ક આંપ છે. વેધ અને
પાદમાદ મ્મમાવવાં મરવા હોવા મોડે પટ્ટે કે વેધ, જેમ દર-
દીની પુરુગી દક્ષીન માંમટી ધ્યાનમાં નાદ તેનું દુર દુર થવા રનમ
દુન્યાન આદરે છે, તેમ પાદમાદે દાદ માંગવા આવનારની વાત તમામ
માંમટી ધ્યાન આવી તેનાં દુઃખ દુર કરવા યોગ્ય રમ્મો હાય
થરવો. ને મોની કે દાદદાર વધારે ચોન્ડ ચોન્ડ કરે મોરન તેથી
વેધ કે પાદમાદે કેટાદુર નહીં, તેનાર મુન્કો ત્યાવવાં નહીં, અને
તેને મમતાથી શિયામો આવી તુરત તેનું દુઃખ નિવારણ કરવા
ચોવરું. પાદમાદોના પાયે પગ જઘાન છે કે પદિયાદોની અરન
ધ્યાન દા માંમટી, તેનાથી મમ્મતા છાય મમતાથી વાત કરવી

અને ગરીબ જોડે વાત કરવાથી શરમાયું નહીં. પોતાથી ડરતી પંક્તિના માણસો સાથે મમતાથી વાત કરવી એ મહાનપુરુષોનો સદ્ગુણ ગણાય છે. ગરીબોપર નેકનજર રાખવાથી મોટાડું વધે છે. દુઃખી જનનું દુઃખ દૂર કરવું, નાસીપાસ થતા હોય તેમની ઇચ્છા પાર પાડવી. રૈયતના કામકાજ બળી ચોંટવું મન રાખવું, તથા તેમનું ભલું કરવાનો જ નિરંતર ઇરાદો રાખવો; કેમકે પાદશાહોની સારી ઇચ્છા એજ પોતાના રાજ્યની વરકન વધવાનું ચિન્હ છે. સ્વેતી કે ઘગીચામાં રસકસનું વધવું ઘટવું, અન્ન વધારે થવું કે કમતી થવું, વરસાદ આવવો કે ન આવવો અગર વરોવર ન વરસવો, કાઝ પડવો કે મુકાઝ થવો અને રોગ વધવો કે શાંતિ રહેવી—એઓની હાની વૃદ્ધિનો આધાર રાજ્યકર્તાઓની રૈયતપર રહેતી સારી નઠારી વિચારણા ઉપરજ છે. માટેજ ન્યાયીપણું એ સર્વ સદ્ગુણોમાં સર્વોત્કૃષ્ટ છે. રાજાની હમેશગી, મુલ્કનો વિસ્તાર, સ્વજાનાની ભરપૂરતા, અને શહેર તથા કસ્બાઓની આવાઢી પણ ન્યાયથીજ આવાદપણું ભોગવે છે.

જુલ્મ એ અધમમાં અધમ દુર્ગુણ છે, જુલ્મ પડતીનો પાયો છે, જુલ્મ જાલિમ તીર કરતાં પણ વધારે અંતર છેદનાર છે, જુલ્મ એ કાતિલ શ્વેર છે, જુલ્મપણું મોટી સ્વોટ આપનાર વ્યાપાર છે, જુલ્મ એજ વેડ દુનિયાને સ્વરાવ કરનાર છે, જુલ્મ સદ્ભાગ્યના દરવાજા બંધ કરનાર છે, જુલ્મ એ સંપત્તિનો નાશ કરનાર છે, અને જુલ્મ એ

દયાળી દોલતની પાપમાલી કરનાર છે. શાદગાદો જોર જુન્મપી કોઈનો માત્ર મુંઝાવી ને છે કે કર વેરા માગી કોઠાર ભરે છે તે શાદગાદો ટીવાલોનો પાયો સ્વોદી અગામીને ધોલવા જેવું કરે છે.

રૈયત મૂઝ અને મુલત્તાન દુશ્સ છે. ડ્યારે દુશ્સનું મૂઝ નવચું પંદે ત્યારે દુશ્સ પવનના પહેલા સપાટેજ નયીનદોમ્ન યાય છે. એ રીતે જુન્મ કરનાર પોતાનાંજ મૂઝ સ્વાદનાર મનાવ છે. માટે જુન્મગારોને ગોધી ગોધી દૂર કરવા અને ઇન્સાફવટે સર્વની દુશ્સ મેલવવી.

શાદગાદોની ધોંજી ફરજ એ છે કે—સર્વ માણીપર દયામાવ અને રહેમ નજર રાખવી કેમકે કુદરતે શાયતઝની મજા એ એક અનામત સોંપેલી છે તેને જાલવી ગમ્મચીજ યોગ્ય છે. એ અનામતના અંગે તેમને નિર્દિશત રાખી, તેમની ક્ષિયાતિ મુવારવી, અધીરા બનેલા-ઓને દિહામો આપવો; દયાવૃત્તિ બનાવવી, જુન્મો પુરુષોના દુમ-લાની ઘલામાંથી છોડવી બેફિકર ગમ્મચી, અને વારંવાર તેમની સંભાળ લેવાની કાલજી ગમ્મી નેમના મુલત્તાના ડયાયો શોધવા.

જો આપણે કીનાપર દયા રાખીશું તો તેઓ પણ રહેમનીજ નજર રાખશે.

જે દયાનો કુંદો ઉઠાવે છે તે પોતાનું અને ધોંમાઓનું કામ પતેદ કરે છે અને જે દયાને ત્યંત્રે ધેટ્ટ યથેચ્છ છે તેનાપર નજીવની નજર મૂકી યાય છે. આ દુનિયાની સલામતીનો દયાવૃત્તિપરજ આધાર છે; માટે રૈયતની સંભાળ રાખવાનું કદી ચૂકવું નહીં. હૃદય

પીડિત જનોપર કૃપા રાखी વર્તીશું. શાપવેદાના જેવો નાતો રાંજા પ્રજા વચ્ચેનો છે જેથી તે પ્રમાણે જ ચતિષ્ઠ સંબંધ રાखી. આપણે સહામાને ધમા વક્ષીશું તો તે પણ તેમજ કરશે, અને સમાધીન અદૃશ્યતું શારણું ડગડશે.

પાદશાહોને એ શિકાર કરવો યોગ્ય છે કે રૈયતના મનનો શિકાર કરી તેમનાં મન પોતાને તાવે લેવાં. રૈયતનાં દિલ શાદશાહની આવાદી બળી કાયમ થયાં કે થીની વધી વસ્તુઓ તેની પાછઝમ મમડાડ પોતાને તાવે થાય છે. રાજમહેલનો પાયો મજબુત કરવો દોષ તો રૈયતની પૂર્ણ મમતા મેઝવી તે કેલવડે દૃઢતા આપવી. રૈયતનો પ્રેમ પણ રાજ્યસત્તા જાલ્લવાનારું જવરદસ્તર લડકર છે. રૈયતને જોડતાં સાધનો પૂરાં પાડવા માટે ઘટ્ટની યોજના યોજવી. તેમને પડતી તકલીફો દૂર કરવા પૂરતું ધ્યાન દેવું, ઝાંચીઆ, તોફાની, જુન્મી, બંડ-સોર, ઝુંટારાઓ, ચુગલીઘેરો, જુઠાઓ વગેરેનાં પ્રપંચતંત્ર વંચ પાડવાં.

મુલ્કની આવાદી કરવાં હોય તો રૈયતની આવાદી જાલ્લવવી. પોતાના ગ્વજાના કરનાં રૈયતને વચાગે કીમતી. ગ્વજાનો માનવો, અને તે ગ્વજાનો સંભાળી ગમ્વરો; કેમકે ગ્વજાનો કરી પણ સ્ત્રી જને, પરંતુ રૈયતરૂપ ગ્વજાનો નલ્યેક પડે નવું નવું ધન ડપનતાં વારાં ગ્વોલી પૂરું પાડશે.

રૈયતની મુલાકાત લેવા મુઢા દરવાગે મરવા, તેને ચોલવાની છૂટ આપવી, તેના પર પડતી આફતોની, ઝાંચીઆ જુન્મી અમલદારોથી

યના જુન્મના દાદ મેલવવા સ્વરૂપાવ માંમલી દિલાસા મર્યા જવાવ
 થાપવો, દરવાનો ફોટ દાદ મેલવનારને ન રોકી શકે તેવો સમ્મન
 વંદોવમ્મ રાખવો, અને દરેક કચેરી દક્તર વગેરે તરફ ધર્મી
 વાર્ગિક નગર રાણી મર્વનો ઉપર યોગ્ય દાવ રાખવો.

જે પોતાના ઉપર જવાબદારી છે તે શીંગાને હાથ સોંપી નિશ્ચિ-
 તપમે પંચારામમાં પડવું નહીં. જે ગુદનગાદ પોતે જાગનો રહે છે તેનો
 મના નિરાંતે ડંચવા પામે છે, અને જે ડંચમાં મગગુલ રહે છે તેનો
 મના ટમાગરાજ વેટે છે; કેમકે તેના રાજ્યકર્તાઓના રાજ્યમાં થોર
 જુન્મગાર, લાંચીઆ વગેરેનું જોર વધી પડી અંધેરનો અમલ છવાઈ
 રહે છે પટ્ટે પડી રૂપત વ્યાંપી મુઝે મૂઝા પામે ?

દકુમનના તમ્મ ઉપર ઘેસવું મેલું નથી; કેમકે તે જગાનો અધિ-
 કારી યથા પડી મેકદો મકારનો સાવધાનીઓ રાખી ચર્ચવું પટે
 છે. દૂઃખી ગરીબજનની મુગદો પર તાવવો પટે છે, નિર્વલ્લજનોવર રમે
 રાખવો પટે છે, અને જાનજાનની જોગ્યમદારી જવાબદારીઓ જાલ્યો
 પોતાના મયા મજાના દધો અદા કરવા પટે છે; કારણ કે ન્યાયના
 તમ્મર બેસી મત્ત ન્યાય હાથ પરવો પટે છે.

માર્ગ કામો કરવા માટે પાદશાહોનો જ પરજ છે કે- મદા-
 પ્રનો સોવરાં, લેગુનેગાર જાનદારોના જાન બચાવરા, હુંગા
 માળીઓવર મુજરતું પાતરીવતું અટકારતું, દેવટ, મસજિદો, ધર્મ-

જાઝાઓ વોગેરેની સારવાર રહેવાની બંદોબસ્તી રાખવી, કઝાજાઝા-ઓ સ્થોલવી, નિજાઝો મારફત વિદ્યાની વૃદ્ધિ કરાવી પ્રજાને સારા-સાર સમજતી બનાવવી, નિમાજ પઢવી, ધર્મના કામોમાં મદદ આપવી, ધર્મોપપત્તિ છોડવું, નગરચર્ચા જોવી, પ્રમાણીક જામૂસો મારફત પ્રજાને પઢતા સુખદુઃખના સમાચાર મેળવવા, ધર્મમાં ચુસ્ત રહે તેવી ફરજિયાત ધર્મની તાલીમ આપવા તદ્દવીર યોજવી, અને પોતે જાતે દયા, રહેમ, ન્યાય વગેરેમાં વર્તી તેની સચોટ અસર પ્રજામાં ફેલાવવી.

તેમજ ધર્મ ઉપર દૃઢ શ્રદ્ધા રાખી વર્તવું. પ્રત્યેક કર્તવ્યમાં સાવધ રહેવું, સુસ્ત ન રહેતાં તાકીદે પોતાના રાજ્યધર્મમાં તન્પર રહેવું, દીર્ઘદષ્ટિ વાપરવી, અને જ્યાં જે ગુણ કે ફરજની જરૂર હોય ત્યાં તેનો પૂરતો ઉપયોગ કરવો.

બાદશાહાઓ પ્રતિજ્ઞાભંગ થવું નહીં, વિવેકમાં સ્થાવી આવવા દેવી નહીં, સતસંગનો રંગ ભગાવી સદાચારી થવું, અને આ દુનિયાની મુસાફરી પૂરી કરી પેઠી દુનિયામાં ગયા પછી પણ સાચાં લેખકો, ગ્રંથકારો અને દુનિયાં પાદીમાં રાખી જયવાદ વદે તેમાં કાપો કરવાં એજ હિન્સાની ઝીંદગીનો સાર છે. ” હિન્સાદિ હિન્સાદિ ઉપદેશથી ફિગેજનાહ તત્કાલે સારા બાદશાહ તરીકે નીવડવાની પદવી ગ્રહણ કરી અને તે પદની વડે વાદવાઈ થઈ જતાં તે મૂરીરા-

જની વધુ માન્યતા વધારી નેમન શુદ્ધ પોતે આર્પીન રહી તેમનો મરતવો અધિકતર વધાવો.

શાદશાહનું વધુ માન મઝનાં છતાં પણ તે મૂરશિના અમલમાં મુનિવંદજી ઉગ્રવિદારીપગામાંજ કાયમ રહ્યું, તત્પશ્ચાન્ તેમને પાટે શ્રી હેમચંદ્રાચાર્યની યથા તે પણ મહાન્ પ્રમાવિક્ત દત્તા; તથાપિ શહેનશા-દના વહુનાનના ભીષે સહજ ક્રિયાનુષ્ઠાનમાં દીલ્લા થવા લાગ્યા, અને તેમને માટે હેમચંદ્રમૂરીની થયાં તે પણ ચવનાર્થીશના સન્માન યુક્ત દત્તા જેથી મહુમ ગચ્છરાત્રિના સમયથી શિથિલાચારનું રોષાવનું થીન અંકુર રૂપથી પાંદદાદાર થયું જગાયું. ઇથી વિશેષપણે આચારમાં દીલ્લા થયા. એ કારણને ભીષે-યથારાના તથા પ્રતા-ન્યાયાનુસાર પોતાનો પરિવાર પણ શિથિલાચારી થવો ગયો, અને અત્યારભગ તેનોજ છેલ્લો લાગુ રહેવાથી દિનપ્રતિદિન શિથિલાચારમાં વધેરો થતો રહેલ છે. આમ દોષાથી ઘર કરી બેઠેલો શિથિલાચાર દૂર થવો એ વ્યતિ કઠોન છે. માટે સમપારિણામવડે ધર્મસાધના કરી સ્વાત્મક-સ્થાપ કરવુંજ શ્રેષ્ઠ છે. ”

ગુરુરાજના મુસ્તારવિંદથી આવી દક્ષીકન જાણી ઉપાધ્યાયત્રીને અગ્રીવ ઉત્કંઠા યદ્ આવીકે ‘ ઉત્કૃષ્ટ વૈરાગ્યધારક યદ્ શિથિલાચાર દૂર થવા ઉપમા થવુંજ યોગ્ય છે.’ ઇથી ગુરુમહારાજને વિનયપૂર્વક ચીનચું કે-“જૈનધર્મોન્નતિના અર્થે હું ક્રિયાઉદ્ધાર કરવાની અપેક્ષા

નિગ્રંથ—સ્વામી થયા પછી મુનિ મહારાજ શ્રીશર્વચંદ્રની નવ
કન્યો વિદ્યાર કરતા તથા પંચ મુનિમુપતા અને ત્રણ મુનિગુપ્તા
યુક્ત મુનિમાર્ગ મુનય શાશિશ પરિસદ સહન કરતા અમનિયદ્વષણે
ચિંતરતા થાવે જીરોને પ્રતિજોવ આપી શિથિલાચારને દૂર કરવા
લાગ્યા.

નાગોરથી ચિંતરતા જોષપુર સમીપ આવી પહોંચ્યા અને તે
વાનની શ્રી સંચને જાગ થતાં ખનિ આઢંવર પૂર્વક નિગ્રંથ ગુમ્ને
ચીનતો કરી ગ્રહેરમાં પવરાવ્યા કેમકે ગુરુરાજના ઉપદેશ વિના કદિ
પણ કોઈનો ઉદ્ધાર થઈ શકતો નથી.

ગુરુરાજની મધુરી શુદ્ધ શાશિની મંદ્રતા ગ્રહેરમાં ચિમ્તરી અને
તે કુંવરશ્રી માલદેવનીના કાન લગી જઈ પહોંચી જેથી શ્રીમંચને
મૂલના અપાશાં પોને પગ ધ્યાન્યાન શ્રવણ કરવા ઉપાશ્રયની અંદર
પધાર્યા અને વિનયપૂર્વક ગુરુ વંદન કરી તે ધર્મદેશના સાંખલવા
ચિરાગ્યા.

વાંચનાર ! દરેક કામ સિદ્ધ કરવાની જો સાચી રૂઝા હોય
તો તે મમયની અનુકૂળતાજ છે. સમયની અનુકૂળતા મલતાં પછી
ચિંતવને આદર આપવો નહીં; કેમકે તકને આગલ થાય છે, પગ
પાછલ ટાલ છે જેથી આવતી તક પકડી લેવી તો વેડો પાર થાય
છે. જો આવેલી તક જવા દઈ પાછલથી તેને હાથ કરવા જાય, તો

તે પછી ટાલના લીધે વકડવાનું સાધન હાય ન લાગવાથી છેક છટકીજ જાય છે. જે ઘડી ચાલે છે તેનાપર આપણો હક છે, પણ આવનારી તક ઉપર આપણો હક નથી; કેમકે તે તક આપણી થશે એવો કંઈ આ ક્ષણભંગુર સંસારની શાજીનો ભરોસો નથી. માટે હાય આવેલા સમયને કાચુમાં રાखી તેનો ઉપયોગ કરી લઈ કાર્યસિદ્ધિનું રહસ્ય મેલવવું એજ સર્વોત્તમ ડહાપણ છે.

મૂડીશ્વરની અવસરના જાણ દોવાથી પાટલો કુમારશ્રીના અંતરમાં સદનંતર રાજ્યનીતિની ડંડી લાગણીવાળી છાપ કાયમ રહે તેવો ઉપદેશ દેવો ગ્રહ કરી કરમાળ્યા કે—“આ સંસારની અંદર સાર રૂપ માનવ જન્મ મેલવી એજ વસ્તુ સંપાદન કરવાની જાહર છે કે સદ્ધર્મને ઓઢાવી, તેનાં તત્ત્વો સદેહી પાઠી ઉત્તમ જન્મને ધન્યાનિ ધન્ય કરવો. ધાંચી મુંઠીએ આવી સ્વાલી હાથે આ કાની દુનીયાંની શરાયમાંથી કૂચ કરવું એ તદન ગેરવ્યાજથી છે. આવતી વસતે સ્વર્ગી છાંવેલી તે સ્વર્ગી જતાં કરી નવી પુન્ય-સ્વર્ગી મેઢરથી અને તે પછી મુસાફરીને લંબાવવી એજ વહેતર નિયમ છે.

આવો માનવધર્મ છે તથાપિ તે માનવોને ધર્મમાં કાયમ કરવા કે કાયમ રહેવા દેવા એ રાજાઓનાજ હાથમાં છે. કોઈપણ કોમ પોતાના ઉત્તમ ધર્મથી અદ્ભુત થતી રાજાની જાણમાં આવે તો તેને યોગ્ય સમજુત આપવામાં આવે, છતાં પણ તેથી સ્વધર્મની દરકાર ન રાસે તો તેને કાયદાના કરમાન મુજબ સજાને પાત્ર કરી જાગ્રવી

વતાવે. કેમકે કાચદો પૂજ માનમોને મારી નીતિ રીતિ પ્રીતિના પ્રવર્તવાનો, અર્નાતિથી અલગ થવાનો, ધર્મ કર્મમાં માત્ર રહેવાનો અને વ્યવહાર આદિ કાર્યોને માન પ્રાપ્તવાનો માર્ગ વતાવનાર છે. જટુલ નહીં પણ તે કાચદાનાજ મયથી દલાયદા માર્ગ ન આદરતાં કાચદા વગર અંકુશનરે આવી રત્નમ કાચદા ટટાવે છે અને તેથી માનવ માન્યરત્ન મનાય છે. અંબેરી કાગેવાગવાળા રાજ્યમાં પણ કાચદા નો હોય છે; પરંતુ તે નાલાયક વંચારણના હોવાથી કદર વિના કામમાં આવે છે.

મરવાડના દાપમાં પારમમણિ આવવાથી ચક્રીના કોટમાં ભટકાવે છે, મૂર્ચને દાય ચિત્રાપણિ રત્ન આવવાથી કાગદો ટટાટવામાં વેનો ઉપયોગ કરે છે, ખીંટીને દાય દીપો મવાથી તેને જગોટીના દારમાં જગા આવે છે, અને ગજા વ્યાપારીને દાપ કોહીનૂર ચઢવાથી તેને પ્રમંગ વાવને કામમાં લે છે. ધનુની કામત કામવદારના રાખેન થઈ શકે છે. કટું છે કે—

(ઇંદ્રવિનય હંદ.)

રત્નમ છે પણ શ્યા ઉપયોગનિ આમ્મી એવ અગાદિ કરોને ?

રત્નમ છે પણ શ્યા ઉપયોગનિ મુંદરિ પંડ અગાદિ કરોને ?

રત્નમ છે પણ શ્યા ઉપયોગનિ મૂર્ચ અગાદિ મુખોપિ કરોને ?

રત્નમ છે પણ શ્યા ઉપયોગનિ બીન ચર્ચાર અગાદિ કરોને !

(૧૨)

કહેવાનો ભાવાર્થ એજ કે સત્તમ કાવ્યદોષનાં અન્યાયિ રાજના અગાડી તે શ્યા ઉપયોગનો ગણાય ? શમ્ભુ શૂરવીરના હાથમાં, માલ્યા સંત પુરુષના હાથમાં, તાજુદી વાણિજ્યકારના હાથમાં, અને કંકણ સુંદર મુંદરિના હાથમાંજ શોભા આપે છે.

(ઇંદ્રવિજય છંદ.)

ભામિનિનું ઘરભૂષણ એજ સદાય સુગ્રીલવટે મુગ્ધ આપે,
 મૂષનિનું ઘરભૂષણ એજ હિતાવટ ન્યાય સદા સ્થિર સ્થાપે;
 શ્રીપતિનું ઘરભૂષણ એજ હમેશ દુઃસ્વીજનનાં દુગ્ધ કાપે,
 ધિપતિનું ઘરભૂષણ એજ અર્ધમ અનીતિ અલીક ઉથાપે ॥૧॥

મિય યુવરાજપદાધિકારી ! ઉત્તમ રાજ્યકર્તાનાં એજ મુચિન્દો છે કે:-

(ગાથા)

ગટદમનમ ગટપાટન-માથિતમરણંચ રાજચિન્હાનિ;
 અભિગેરુપદ્વર્ષી રાજ્યજનનં ગ્રણસ્યાપિ ?

પટ્ટે કે મૂર્ધ-તોફાની-અન્યાયી-અથમ જનોને સત્તાવવા-
 વગ કરવા-શિક્ષાને પાત્ર કરવા, તથા પંદિત કલાધારી જનોને
 આદર આપી તેમનું પાલનપોષણ કરવું અને આશ્રિતજનોના નિર્વાહ
 નિમિત્ત સત્તમ સંસ્થાઓ સોંપવી. આ ગ્રણ રાજચિન્દ છે. નહીં કે

મગ્યાભિષેક, રાજપટ્ટ અને ચામર સીમાવાં બ્રજ રાજાંચન્દ્ર છે. જોષ્ઠ પ્રગ ચિન્દોષો રાજા થયેન્દ મનાય તેમ દોષ નો મુંવટં, ચાંદ્રી કે પાને પણ બ્રમે ચિન્દ મીન્દ દોષ છે, પટ્ટને ને બ્રજ ઉપર પાળીનો અધિષેક થાય છે, પાટો પણ વચાય છે અને માચીઓ કડાટવા ચમરી પણ વિદ્યાય છે. તો શું નેનં રાજાંચન્દ્રચારી ને કહેવું ? શ્રેષ્ઠાર્થ જ્ઞ કે જોષ્ઠ પ્રગ ચિન્દ પુત્ર રાજા થટ મુગ્ધાપી ન નિવટયો તો ને દુઃસ્વશર્મા મુંવટા જેવાજ મગનો યોગ્ય ને કેમકે ને ને ચિન્દોમાં મગ્ધાપજુંજ ધર્મો છે.

હીનું રાજાંચન્દ્ર બ્રજ છે ને. કર્ત્ત્વ્ય પતિશ્ચ પૂર્ણપણે પાળવી પડું છે કે—

(૩૫૫ છટ.)

વચનપાઠ ને રાવ શર્કા છે મંદાંગદો,
 વચનપાઠ ને રાવ શર્કા છે મપવરમાંદો,
 વચનપાઠ ને રાવ શર્કા છે પંદ સરીયા,
 વચનપાઠ ને રાવ શર્કા છે કાંટા નીચા,
 વચન ન પાઠે જે જાદિ તેને નાપાતિ નવગણો,
 મૂઠ મદાનજ ન્યાગમે બ્રજને અઢગ્રામજો. ૧

તેમજ રાજામાં જરી નીતિ દોહીજ જોષ્ઠ કે ને, પદાંન્યા, પ્રજાપાત્નવાં મનર, દુઃખોનું પાનમર્દનારો, પેરની પેટે જીવનદાતા,

પાણી પાત્રો પણ માઝીની પેટે પ્રયોગકુશલ ગણા દાંતોન જોડણ, અને મારા પામવાનોથી, અને મન્યાદકારોથી, પૂર્ણમન અને ચીર અંગરક્ષકોથી, આશાથી ગળાઓથી, તામ્બુ ગુરુઓથી, દિવસોથી દ્રાક્ષોથી, અને વિવેકથી નોકર પાકોથી મંથન (ગાના) હોય તો અવશ્ય સમાન સ્વર્ગની સ્થિતિ કરનાર માન્ય પદ છે. માટે તેવા ગુણધારી ગાનાઓ પૃથ્વીને ધર્મ-નીતિ-વન-ચાલ-મૃત્યુ અને શોમાલ્ય બનાવે છે.

ગાનાઓનો જે ધર્મ તેજ પ્રતાપો ધર્મ હોય છે-ગુરુ કે તા ગાના ધર્માધિકારી હોય તો પ્રજા પણ ધર્માધિકારિણી હોય છે. અને તો રાજા અવર્તાના હોય તો પ્રજા ધર્માધિકારી હોવા ઉતાં પણ જોર જુનની પ્રવચ્ચાર્યા કે દેખાંદેખીયા અવર્તાના વનના પ્રજા-ય છે. ઈર્ષા “ યથા ગાના તથા પ્રજા ” આ મતકાકર મુદ્દા નૃવરી રહે છે કે જેથી ગાના તેજા પ્રજા હોય છે.

કહેવાનું તાન્ય પણ કે ગાના પણ મદગુરુ. ગુરુ રાજાચિ-ન્દાને દીપાવી, તથા માનવોણ માનવર્ય અંગારા કરી જન્મને શોમાલો પોતાની યજ્ઞાદી વાગ્દાદી દિગંત નર્મો પ્રકાશમાં તારી દાંતમાલપત્રમાં મુચ્ચાંશ્ર મંયુક્ત મ્યારી ધવા અવશ્ય યન્ન આદરવા જ પાંચ છે કે જેથી ઉભય જન્મ મહાજ્ઞાને મેટે છે, પણ તાપ મેટે છે અને દુઃખ દોહન દુર્ગતિ છેટે મારો નેત્ર જાય છે. ” ઇત્યાદિ ઇત્યાદિ ઉત્તમોત્તમ રહસ્યગમ્ય વાણી અવગ કરાવી.

વસી અમો પાપર પ્રાણિયોને ને વ્યાપારનો હામ આરી સુદગ્રાવંત
કરો ! દે દયાલુ નાથ ! અનાપનો હાથ પકડો મનાય કરી મર
વાયથી પાર થવા સાચા મંગાચો થાઓ !

કૃપાલુ ! આ સંઘ ણ જ ઇન્કેહે કે-‘તું અનુમત રમ દેવા
સમરથ, હું પગ અર્થી નેનો; ચિત્ત ચિત્તને પાત્ર મંયોગે, અનર રયો
દરે કેનો ! મહુતી મદેર કરીને આજ કાજ અમારાં મારો !’

આ મમાણે શ્રોસંચની વિનની શ્રવણ કરી નિગ્રંથ પાઠકથી
ન્યાંજ ચાતુર્માસ કરવાનો નિશ્ચય કરી ગર્ભવ્યાપારની દયનિના
હાથ હાથ ધરવામાં દીર્ઘદર્શિ થયા. તથા પર્યપના પર્વ આદિ ઉત્ત-
માંતમ દિવસોની અંદર સમયોચિત્ત જિનવાની સુધારી શ્રીમંચનાં
શરીર અને મન નવપટ્ટવ કરી અપૂર્વ સુદગ્રાનાં મોક્ષના વનાવ્યાં.

જો વ્યાધિની વ્યથા વીનાદતી હોય, તો ને મમય અમૂલ્ય
આપવનો ઉપયોગ કરવાનો આવડપકતાજ છે; પગ ને દર્દ દૂર થયે
દવાનો જન્મ રહેતો નથી, જો કષ્ટ પડે તો તુલ્લ સદાયકની મદા-
યતા લેવાની હોય છે; પગ કષ્ટનું કામલ નીકળી ગયા પછી ને
મદાયકની સદાયતા માગવી ને કેવલ અવિનયવાલો રીતિ મનાય છે.
મતલબ કે કંડ કારણને લીધે મર્યાદાને માન સાથે મદેજ વસત માર્કો
આપવા સમર્થ પૂજાવાર્યોને પરજ પડી હોય ને મમયના કારણનો
સમાપ્તિ થતાં પુનઃ ને મર્યાદાને અસલ સ્વરૂપે અચલ કરવોજ યોગ્ય

જોડોજાની દુષ્ટતા મુજબના વશપોજ વિષ ભાગે ૫ જ્વાલા-
વિષ થીનિ છે-

મણિયા:દાનમિષ્ટંતિ, ગાંધિમિષ્ટંતિ મનુજના:
અથવા ધનમિષ્ટંતિ, માનમિષ્ટંતિ પંદિતા: !

માયડોને અનેક વિદુ વશપો જાજર હોય, છતાં જો જગમ
ચંગેરે જાંડાં જાંડીનું દર્શન થાય તો નેવાના વગ્યાનર્થા વિદોષવા-
માંજ પૂર્ણ આનંદ મટે છે. માગ પુત્રો અગાંનિનો ઓવ જાજર
દેવ્ય દોષ છતાં નેમો નિમ્ત્રા ગાંધિનોજ માર્ગ દાવ ધરવા ઉચ્ચ
દુષ્ટતા ધરાવે છે. અવગતનો જનેનાં પોતાના મુજબન યોગ્ય ચોરાદ.
ચંગેરે જાજર હોય છતાં-‘જોડેને માર્ગે જાંડેને જાગી. સ્વાર્થ માધકો
દંડો; નીનિનિપુત્રની વાગીગરીમાં, માગ મારજ ને દંડો’ પણ
મિટાંતને કંટકાનિ મગિ છે. પંદિતોને મમ્મવિની મમાદિનું માન
જાજરજ હોય છે; તથાપિ જનમમુશયનું સન્માન ઘેટવવાની દુષ્ટતાને
ઓટગ્યામ કરે છે ૫ પોતાના મનના વિજારોર્નિજ પાદિયા છે !
કમટાના રોગીને અંતરમાં રહેલા વિદ્યાર્થી મચ્છનારદે જગતખર્નો
જન્નુ માથ પીટા રંગનીજ ભામે અને ધંતુરાના મદવાટા માનરને
અંતરમાં રહેલા કેઈ ગ્યામિપતના ઝાંધે મર્વજ મુવર્ગનો અપ થાય
૫ પોતાનાજ વિદ્યાર્થી મચ્છના છે !

પાપ્યો અને અન્યંત આદેશ, આનંદ તથા ભાવ મહિન ૧૯૬૫ ના
 ભાગમાં પંચાંગ શુદ્ધિ કર્યા ઉત્તમોત્તમ મુદ્દર્ભ સમય પવિત્ર મ્યઝ ઉપર
 નૃસિંહનો વિધિ અનુમત્યો. ચતુર્વિધ મંત્રમાં આનંદ આનંદ વર્ત્તાણે
 તથા જય શુદ્ધ ધ્વનિથી ગગન ગાતી મ્મું. મેસકોના દૈવામાર્થી દર્પ
 ઉપરાટ જનો દૃષ્ટિગોચર થવા લાગ્યો, અને પ્રતિસાક્ષિરૂપ જવામાથો
 આ આનંદદૃષ્ટિથી શુદ્ધજ્ઞાને મેટના તથાયા.

તત્પ્રધાનુ છત્રીશ ગુણચાન્ક શ્રીનાગપુરીય વૃદ્ધ તથાગચરણ
 મદ્રાન્ક મત્ત શ્રોયુત પાશ્વચરમર્ગની વિજયવંત થઈ વારીરૂપ મંથ
 જનોને શુદ્ધ જ્ઞાનાંતનદાગ અમ્યંતર ડ્યોર્નિ મકટાવના, ડ્યુવિહારના
 નિયમેને અમલમાં આગતા. ડ્યુ તપમ્યાર્થિ કર્મના પાપાટ થઈ મેટને
 પધાર્યા. ત્યાંના દાર્દ્રિક મેમવાળાં જનોને ગુરુશ્રોણ મદ્વોધ આ
 શુદ્ધ ક્રિયાનુષ્ઠાન દર્શાવી, તેમજ તેનું પાલન કરાવી પછી ફાળોથી
 પાશ્વનાયજીની સાથા ફરવા પધાર્યા. ત્યાં વામાનંડન મધમયનિકં-
 ડન શ્રીપાર્શ્વમોને વંદી શ્રીપાર્શ્વચંદ્રમૂર્તિની અદો ભાગ્ય માનવા
 લાગ્યા. ત્યાંથી વિહાર કરી રૂપપ્રાપ્ત કે જે મયદર મૈરવના પ્રતાપથી
 મસિદ્ છે તે મ્યઝે પધાર્યા.

માનવાને કારણ મઝે છે કે, મત્ત્ય ક્રિયાનુષ્ઠાનવાળા અને ડ્યુ
 તથાગ પ્રભાવિક પુરુષોનાં પદવંદન કરવા ઉત્તમ દેવો પણ ઇચ્છા
 થગવે છે અને તેજ ઇચ્છા સફળ થયેલી તે મ્યઝમાં દૃષ્ટિગોચર
 થઈ. સ્વામી મેવગતિ-મૈરવનીદે-તો ગુદનીના ચરણમાંજ રહી થી

જાલથી પણ દર્પાદિવિજનો કોમા છે : કૃતાર્ય : હવે અવિચલે કવ
 પોશનો કરી નહ માનંદ અર્થો : " કન્વાદિ કોનશાન" એવળ કાગ
 મુખ્યર્થે જ્ઞાનોત્પત્તિ અને તિદ્રામુના માનુષિક ચિન્તોરઃ ઉદોત
 રાગ્ન. આત્મા જાણી તે દૃષ્ટકર્મી સદગતન મહાત્મચર્ચક દિશા
 આતી ચિત્તચંદ્રવર્તિ નામ રાગ્યું. ૫ મમવના ત્યાન નહ ધી મર
 મનુદાષ આત્માનંદ પામ્યો અને દેવગુરુનો ભક્તિના નદોન વનો ગુરુ-
 ગુણગાદ માનવમવનો ન્દાવ મેલા ત્યાગ્યો.

સદનંદર વિરાગ કરી નિવ્ય મદ પૂજ્યર્થનાં નાગોર મહેમ્નાં
 પાવન પગ્યાં થયાં. તે મ્યઝની ઁંદર જનુર્વિઃ મંચને ઉપદ્રવ કરતા
 વૈભવંદ્રજને યોગ લગાનનાના વઝીર્થી મંત્રવે રી તરિકરી ઉપદ્રવનો
 અંત કરી પૂજ્યર્થે ૫૬ વિવંદાવારી પર્ગિનિને રાટમા જાતી
 જેર્થી ત્યાં પના સચી રોગોર આવકપમન મહામત્તચર્ચક એવત્યા
 કર્યો, અને આવક આવિકાગગ દદથદાનુગર્ગી થતાં શ્રેયમ્કર
 ત્રિશાનુદાન આદર્ગી કર્મનર્મના મર્મને માંગરા ત્યાગ્યો.

શ્રી સંપના આત્માદ્રશ્યી તે માત્તનું ચાંપામું ત્યાંજ કરી પોયા
 આગનો પાદી થગાવી અને કનકાવળી તર કરી આચાર્ય મહાગતે
 તરતરનું મહાત્મ્ય મર્મિદિમાં આન્યું. તે મ્યઝની ઁંદર ચોક્કામ્હા
 નામના ગદ્ય સ્થાનિકવામિ (મૂર્તિઉપાસક) નો મત સ્થાપનાર
 ચર્મીય સદન આદરી રોહ રોવાર્થી સૂરિજીર્ જેમને જનસિદ્ધાંતોનો

દર્શન કરી જીવનની સરચટ્ટા મિટ્ટી કરી. મુંદર મુન્દર શીતલ રેવતા-
 ચટ્ટને અને તે સમયને ધન્યાતિથન્ય માનતા, ધર્મધ્યાનથી કર્મ
 નિર્જનરણા કરતા કરાવતા અને મન્યજીવોને ધર્મોપદેશદ્વારા જ્ઞાન
 ગ્ન (જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર મ્વ ગ્નપ્રણી) નું ઓછ્ચ્ચાન આવી વહુ-
 રતા કેટલોક મન્ય ધીરૂચ્ચગીર્ષ ત્યાંજ સ્થિરતા કરવામાં અનુદ્યજતા
 માની અને ત્યાં ઉન્નદ્યજ-પ્રકરિત ઉપવાસ કર્યા.

ત્યાર પછી મવિનનનેન દર્શન આવનાર માન્યધ્યન મિટ્ટગિ-
 રિરાનનાં પમોલ્ચામ સદ દર્શન કરવા આચાર્ય મગવાને વિચાર્યું
 અને ક્ષમણ: વિચરતા રિચરતા ઘોઢે સમયે વિષયાચરને મેટી પાવ
 સંજાવેનો તાર મેટી ત્રિધ્યવર્ગને તે તાજતામ્મ ગિર્ગિગાનું ગંમીર
 માતાન્ય સંનચાલી સવતારી અપૂર્વ ધ્યુતિ મર્યા મ્વવનો રચ્યા. મન્યન
 માવના દુલ્લામ વહે પુષ્કલ કર્મ મચ્ચને પવાટી મિટ્ટાંતાનુમાર મતદ્ય
 તીર્થગજનો રામ વનાવી છેલ્લો મ્વ કરી મ્વ્ય જનોના નિપ્તારનો
 સરચ દ્વાય અદ્યમાં ઈંચો અને ત્યાંજ મર્વનોમટ ત્વ માંમ્મી
 પૂર્ણ પર્ચો, તથા પાંચ મધ્ય જીવોનો ઉદ્ધાર કરી સંયમી કર્યા.

તીર્થરાનની શીતલ છાયામાં કેટલોક મન્ય સ્થિરતા કર્યા
 વાટ વિહાર કરતા વહુમીપુર (વચા ચનારદી કે ગ્વો દેવદિલ્લ-
 માથ્રમન ગગિ મહારાજે આગમો પુન્નદામ્મ કરી યાવતા ઉદ્ધારનો
 માર્ગ સુલ્લો મૂક્યો હતો તે પવિત્ર મ્વચ્ચ) ની મેટ છેલ્લો પવાર્પો
 ત્યાંના દ્વાનમંદાર છેલ્લો વગેરેનું અવલોકન કરી વિચરતા ઈંબરી

સાર સંસારની યોદ્ધમનતાનો ત્યાગ કરાવી ધનાં આવક આવિકાઓને શુદ્ધ ક્રિયાવંત કર્યા.

ત્યાંથી વિહાર કરી શ્રીમંતેશ્વર પાર્શ્વનાથજીની સાથા કરવા પૂજ્યશ્રીજીની વિચારણા થઈ, જેથી શંતેશ્વર ગાને મધારી અતીવ મા-
ધીન પરચાધારી મતિમાત્રીનાં (મૂર્તિ) અંતરંગના રંગની સુરતા સાથે દર્શન કર્યા. વિશેષમાં સ્તવન સ્તુતિયોની રચના રચી મનહુર તીર્થવંદનાનો પરમોત્સાહ મદાર્જિત કર્યો શાદ મૂર્તિમાં માંડ્ય પધાર્યા. ત્યાંના શ્રીસંઘે મતાની શુરરાત્રનું પધારણું થયું જાગી ધના આદંબર પૂર્વક સ્થાનિયું ફરી વાજતે ગાજતે નાગોરી વૃદ્ધ તપ ગચ્છાપીઠને પુરમવેશ ફગાવી લગાશ્રમમાં પવગળ્યા. સ્વકારી આચાર્ય મહારાજે યવમયવારક શુદ્ધ ક્રિયાનુષ્ઠાનના વિધાન પૂર્ણ ધર્મોપદેશ આપી આવકાર્થ સમજાવ્યો પદ્યેકે:-આવક. ૧. સન્દનો અર્થ શું ? આવક પદના યોગ્ય કોણ કહેવાય ? આવકે શું શું કરવું જોડાયે ? અને તેવા આવક પદના સંભાવવાથી શું શું ત્યામ થાય છે ? તે સંબંધી પદમાવ્યા કે:-

સુદ્રધોતાગન ! જે મનુષ્ય અચર્ય થઈ, મનમનીય વિવેક અને શુદ્ધ ક્રિયા ૧ પ્રગ વહે અલંકૃત હોય તે આવક. કહેવાય દમ આવક ૧ પ્રગ અસંગેન બનાવી રહેલ છે.

આવકમાં પદ્ધતિશુ ગુનો અવશ્ય હોવાનું જોડાયે. દરેક વસ્તુ કે માનવ, પોત પોતાના ધર્મ અને શુનો ૧ કરીને શુક હોય તોજ વસ્તુ-

હુદ્દ તથા ચરોત્રહુદ્દની સેવા કરનારો (હુદ્દામુગ) ૧૮, પોતાનાથી વિશેષ શુભ-ધારીનો આદર કરનારો (ચિન્ત) , ૧૯, પોતાની નરક કરેલા દસકારને મૂલી ન જતાં દસકારીને ઉત્તમ શરૂઓ આપનારો (હુદ્દ), ૨૦, કોઈને કંડ લાગ્ય પતો હોય તો પોતાના પાપદાની આજ્ઞા ન રાખતાં શ્વાનાનું જ દિવ કરનારો (પર્ગદિનાર્યકારી) અને ૨૧, ધર્મકલ્પ મંબંધમાં ઉત્તમ દિશન મેલ્લનારો (બલ્લ-ભા) . પૃથ્વીથી શુભોપ કરીને શુભ હોય તેજ આવકના ડન્કાવને લાપક છે. નાપથી આવક નહીં, પગ શુભોથી બનેલા માવ આવક પગ મંડસાને યોગ્ય હોવાથીજ સંવાપોનાં વસ્ત્રાન શ્રીચીતરાગદેવે પગ સ્વમુખથી વર્ગવેલાં છે.

આવકે ચેટક પ્રતિકમન, ધની શુકે તે પચ્ચમ્બાગ દચમ્બુ યયામકિ ચૈંદ્ર નિપનો ધામન કરવા, પછી શુકે તેટલા પ્રમાણમાં વામ્બન ંંગીદાર કરવાં, પાપ-ધ્યાપામ્બી નિવૃત્ત મંદું, મદ્ગુફની વાની સાંઝી તેનું રદમ્બ આચમ્બાં મૂરું, શુદ્ધદેવ તથા શુદ્ધગુરુ અને શુદ્ધ ધર્મરિયાનું મન મેવન કરવું. સુરાંત્ર દાન દેવું, સદાચાર મુનીનિયી વર્તવું, મિલ્પાકાટ-કંડગ્રેપલ્પ ધર્મવાદ ન કરવો, અન્ય ધર્મની દરિફાટ દેવ દૂર્વક ન ચતારવી, વચનથી દગ્દિ ન રહેવું, દરજ્જા મુજવ વશાંત્રદાર ગમ્બો, કમતીનાં કમતી કમાતીનો દુજાંઘ શુન્ય-નાર્ગમાં વાપરવો, પાર્ગાનુમાર્ગીના પાંચીશ ચોલોથી ચિરુદ્ધ ન ચર્તવું, અંપશ્રદ્ધાદ્ધ ન ચતારાં તત્ત્વાત્ત્વાદિનું ંદું રહસ્ય મેલ્લો શુદ્ધ

પચાસા ધાતો રૂપ પાદવા, પરસ્પર ન થતાં ધર્મગુણિયર વધુ. રજા
 દુઃખર થશે રજાવધુ, ધેટારો રીયો ધર્મપદનો અને જાણિયોનો
 પૂજી જાત ધંધાજ રોડી, રીત રીત અધ્યાત્મને દયા હૃદયી રોડના
 તડાલનો રોડવા, રુતજાનાઓ-રજાધરનો-નીતિયરજાજ નિતજ
 રોડપદની જાણાંને જન્મ આરો તથાના નિર્જી અરે રોડ રોડ
 જા જાવનો, રીતિજાનાં જાણે અને અધ્ય-અધ્યપદાનાના દુઃખ
 રજા જાવનો, રોજાના ધર્મ-રુપોને રીજાના આરોજિય રોજાની
 દુઃખ પાદના જોડ આર આરા જાન રી -રજાવધો તથા દુઃખ
 રજાનાં ખિત રોડી જે, રજાનાં જાણે ને જોના ધર્મ રજાના ન રજાના
 રજાને જોડના જાણનો પૂજા પાદી અધ્યાત્મ વધુ જાનવ, જાણનો
 અધ્યાત્મનો ધર્મજાણ જે, નીતિના ધર્મ જાણના જાણ નિર્જા ન
 જાના જાણનાં જાણનો રજા રોડ ન જાણ ને જાણ આરજા, નવને
 જુદાજગી જુદાંવનો અને જાણનો, રોડા રજા પદાધ્યાત્મના જાણ
 નિર્જાનિર્જાન-રજાધર જાણના આરજા ઉપયોગ ન જાણા અધ્યા-
 નીય ધર્મજાણ પદાધ્યાત્મ જાણનાં જાણો, ધર્મના દુઃખ રજાનો
 જાણ, પૂજાનાં જાણ આરો ને જુદા ધર્મના અનન્ય જુદા ઉપાધ્ય
 જાણ, જાણ-રીત-રજા-માણનાં જાણ, રજા, રજા, રજાઓ, જાણો રજા-
 નેનાં રજા, રજાવધુ રજા, નવજા જાણ જાણની રજા જાણી, જુદા-
 નવજા જાણાંઓ રજા રજા રોડી રીત જાણના જાણ જાણો અને
 નિર્જા આધ્યાત્મજાણનાં જાણ રીત રજા રજાનાં રજાનાં રજાનાં
 અનિર્જા રજા.

મૂરીનીના વચનાનિશ્ચયરહે ત્યાંના રહીસ જોડ મીમાન્સાદ અને
 ઘડાડાદેવીના સપૂત ધુમ અમરસીદ કે જેનો જન્મ સંવત્ ૧૫૬૦
 ના માગશિર શુદી ૧૧ ના રોજ શુધ મધ્ય ઘંચેનો તે ફક્ત પંદર
 વર્ષની ઉમરેજ અંતરંગ વૈરાગ્યથી રંજિત થઈ મૂરીરાજની આગઝ આવી
 જિનરાજની પ્રવ્રજ્યા અંગીકાર કરવાની (તેમણે) વીનની કરી.
 તે અવગ કરીને સાચો વૈરાગ્ય પ્રાપ્ત થવાનો પરીણા લડ માતા
 પિતાની અનુમતિ માગી આવવાની ફરજ પાડી.

સમજુ માલાયે કુલોદ્ધારક કર્તવ્યકર્તાને અતિ લાભનું કારણ
 જાગી અનુમતિ આપી, જેથી અતિ આટંવર વાઝા મહોન્મવ પૂર્વક
 વાઝ શ્રમચારી વુદ્ધિનિધાન કુમાર અમરમિટે મૂરીનીના હસ્તથી
 વિક્રમ સંવત્ ૧૫૭૫ ના માગશિર શુદી ૫ ના દિવસે દીસા અંગી-
 કાર કરી. આનંદ મંગઝ વર્તોપો અને સન્કર્મની વિગેષ પ્રવૃત્તિ
 અમન્દમાં આવી.

ચોજા શિષ્યો વિચયાન હતા અને વિચામ્યાસ કરતા હતા;
 તથાપિ નવદિક્ષિત મમરચંદ્ર મુનિ મહાન્ નીત્ર વુદ્ધિશાસ્ત્રી હોવાથી
 તેઓ વિચાવ્યપનમાં સર્વ કરતાં આગઝ વચ્ચા, ૭ જોડ મૂરીવરે
 મરિવ્યમાં પાટના અધિકારી થવાની આજ્ઞાની આગાદી માની લીધી.

તદનંતર વિહાર કરતા કરતા આજ્ઞાર્ય મહારાજ અમદાવાદ
 પધાર્યા; પરંતુ તે અરસાની અંતર ગદેગમાં મરકીતો ઉપદ્રવ જોતખર
 ચાટી રહેલો હોવાથી રાજનગરનિવાસિ ગ્રાસ પામી નાનુમાગ કરી

યનાં (કર્જોરકર્જ મમાય જાગવાનાં આવતાં) સદ્માયનાની શ્રેણી
 વૃદ્ધિવંત યદ, યયી શુદ્ધ રાગને અતિ ઉત્તમ સહિત પુરમાં પયરાવી
 વરાથપમાં ચિરાગમાન કર્યો.

દરમ્યાન એક હૃદયદ્રાવક એ ચિના બનતી દૃષ્ટિગોચર થઈ કે,
 ત્યાંના રાજ્યકર્તા નવાજ સાહેબે પોતાના ધર્મ-ક્રિયાના દિવસને
 રોજ પોતાના મનહરની અંધગદી હુલવ ગાપની કુરવાની કરવા
 એક સ્ટુટ્ટ ગાપને પકડી સમન્વિત તરફ હટ જવા પરમાર્થ્યુ. યયી
 નોકરો ગોવધ માટે ઉત્સુક થયા હતા.

શ્રીમંતે એ કૃત્યને અનિષ્ટ જાણ્યું અને પૂજ્યમીની પયરામણિના
 મંગલ દિવસે તેવું દુષ્કૃત્ય ન થાય તોજ આનંદ વૃદ્ધિ પામે. એમ
 ધારી નામદાર નવાજ સાહેબ આગલ જઈ તે દુષ્કૃત્ય મંબંધી પ્રાગ્
 ગુજારી; પરંતુ ધર્મકૃત્ય માનેલું હોવાને લીધે તે મંબંધે કર્યું ધ્યાન
 વાપવામાં આણ્યું નહીં. જેથી થી સંયત્ના આગેવાનો નિરાશ થઈ
 પાછા થયા અને પૂજ્યમીને આવી ગોવધની ચાર્નાં રોટન કરી.

ધાર્મી શ્રવણ કરીને રોગ ગત્તિરૂપ દૈવીશક્તિ માગલ ગાપન
 અશ્વર્ય કરી દીધી અને વગ કરવા હટ જતાગમો ગ્યાં હતા ત્યાંજ
 સ્વંમન થઈ ગયા. એ જોઈ મારે અજાયબી મયાં બનાવના સમાચાર
 નવાજ સાહેબને પહોંચ્યા. યયી દેમને જાતે આવી તે વાતનો
 ચારીક તરાસ કર્યો તો પોતે પગ તાતુવી પામી ગુરુ મહારાજને
 મઝી ચપ્પી બેઝદારની માફી માગવા વરાથપે જઈ પહોંચ્યા, અંદર

સ્વર્ગ આપી નવાવે શ્રીમદ્ ગુરુરાજને પૂર્ણ મર્યાદા યુક્ત વંદનાદિ
 કરી થયેલી વેગદવીની માફી માગી. શ્રીપૂજ્યે તેવું હિંસાક્રુત્ય
 કરીને ન કરવા વિચારણા જાહેર કરી, પટલે કે-જીવ માત્રનો
 આત્મા આપણા જીવોન છે. સર્વ જીવો સુખની ઇચ્છા રાખે છે.
 મરણ કોઈને પણ મિલ નથી. માણી માત્ર પોત પોતાના કામ
 વચ્ચે પહેલે નંવરે હાથદાર, ઉપયોગી સાધનભૂત તથા પરોપકારક
 છે. મનુષ્ય, જ્ઞાનવંત હોવાથી અન્ય જીવોને ન્યાય આપવા ધંધાપે-
 લે છે. પરોપકાર, ન્યાયયુદ્ધિ અને સદાચાર એ માનવોનું ઉત્તમો-
 ત્તમ ભૂષણ છે. પોતાનાં વાઙ્કોનું પાલન પોષણ કરી શીજા
 માણીઓના વાઙ્કોને પેગુન્દેગાર છતાં બેજાન કરવાં એ શું
 ઇત્સાહી રાજાઓનો ધર્મ છે ? શું પશુઓને મારી તેના પિંદની
 ફર પેટમાં વનાવી લેવી એ ઉત્તમનીતિ ગણાય ? શું રાજા પણ
 જ્ઞાનેન્દ્રીયોવાળા યદુ શીજા જીવોના માણધન ઉપર ગ્રાપ મારવી એ
 યોગ્ય છે ? મ્હોમાં તરણાં હેનારને પણ જબહ કરવાં એ શું
 રાઓનો ધર્મ છે ? શું ચાંચી ચુંધી કુંધી તે અનાય જીવોનો પરાણે
 પરાણે જીવ લેવો એ માણસાદ છે ? શું પાપ-કર્મ કરવા
 થીજ પ્રસુ રાત્રી મ્હે છે ? શું હિંસામાંજ ધર્મ સમાયલો છે ? શું
 અકરાકર કેર કરવાથી જન્મ મરણ છે ? તો પછી દોષજ્ઞના
 અધિકારી કોને ગણવા ? ન્યાયસેતુ માલિક હોવા છતાં તેજ
 અન્યાયને માન આપી પરાયા લોહીથી તપ્ત થાય છે ? શું

નિર્દયી, કમળાદી મર્ષા કૃત્યો કરનારનું ધર્મના દાત્રી નિવાની
 કામી મોહરી ધર્મગુહ અને રસીને ઓઢવનાર ગણાય છે ! શું
 મહુના દિલમાં રહેવું હોતી નથી ! શું મનુષ્યન રાજાની પગાઉ
 અને તેની સીનામાં રહેતાં પથુ પડીઓ મનાતાં યેગ્યાતાં નથી ! શું
 પથુઓની મદદ વગર માગમો રાજ્યની ધીંગોરી નર ગમ્વી શકે
 છે ! શું ધર્મના દિવસે વાવ વરવું હનમ કામ છે ! શું મ્હાલે ન
 યાવ તેવા કંગાલનેજ મારવા માગમના હાથ. શૂંચીમ્ની નરવાર
 કે અન્ય ક્ષત્ર અશ્ર, અને હૃદય મરનાયતું છે ! શું ગમીવ જીવોનો
 ડિવાર કરવામાંજ રાજા વગેરેનું પુર્યાર્ય સમાપત્તું છે ? શું માન-
 વો અને પથુઓને પરિપાદની ટાટ આપવામાં માલિક કપાપન-
 ના રોજ પક્ષપાત્ર કરી ક્ષમામને દવામાં ઉઠાવને ? જે માલિકે-
 ચોરી ન કરવી, સીસર વડનિગાર ન કામ્વી, મુઠ ન ચોચ્ચુ, વૃગ-
 નો ન સ્વારી, શરાવ ન પીવો, ઝુગાર ન ગમવો, વ્યાજ ન મ્હાતું,
 વદ કામ ન કરવાં અને દેવેમાં નવું દાનન સમ્મું પગ ન કાપતાં
 હંદરોજ શુષી પ્રજા દાનન કરી વનમ્પત્તિને પ્રામથી મુક્ત કરવી
 હ્યાદિ કરમાન પરમાવેલ છે, શું તેજ માલિકે વીજા જાનદારોના
 જુન્મપી જાન છેવામાં સચાટ આપી હોવી જોઈએ ? શું જુલ્મ કર-
 નાર જાહીમને આલીમ કહેવો વ્યાજવી છે ? શું વીજાઓનાં
 કાઢનાં કોરી હૃદય મેરીને પોતે રાની યતું અને તે પગ પક્ત પાંચ
 પચીસ પચ્ચના નિદાસ્વાદ માટે આટલો વધો વીજા નિરપરાધીવર

पाप सेवां काम करो ! बड़ी छोड़ो ! नेकी करो ! मुदानो खोफ
 राग्यो ! कोढ़ने न सगावो ! जुन्न करग्यो तो क्यामचना रोज
 जवाब आपनो मुश्किल घड पडग्यो ! जेवुं करग्यो तेवुंज पामग्यो !
 अने जे हाथे जेवां काम करग्यो तेकी शिक्षा के बलीम मेखवग्यो,
 शुं ए धर्मशास्त्रोंने पन बाहुपर मूकी तेमानुं पोताना मतछवने बनतुं
 अगर पापनो समज्ये पाप बडे धनुं पुन्य बानी लीवुं छे ते मत्स्य मा-
 नवा योग्य छे ? कहुं छे के-

(गझल.)

रहम् जो करना है बदला रहम्का बोह पायगा !
 जुन्न करवाई तो बदला जुन्नका मित्र जायगा !
 रहम् जालिमपर करे गर पाक गव्वल आयामीन,
 जुन्न फिर मजहूमके हकमें घुरा हो जायगा ! रहम. १
 बग्सदे अदना गुन्हा हकपर नही हकहूडवात,
 ये कहा किसने तुझे जालिमसी बग्या जायगा ? रहम. २
 माफ तोराहमें करे हक शिकया जुन्नन अजीम,
 हक अगर बंशेका बोह बग्या हो बग्या जायगा ! रहम. ३
 जुन्नका तानीर एहमांरी जमा पहमान है,
 पेह बापुन्योके दोकर आम कहांसि स्वायगा ! रहम. ४
 नेकीपे मजहूमको जालिमसी दे दावर जर,
 सब गुन्हा मजहूम हक जालिमके सर छडवायगा ! रहम. ५

જાગ્યેને જે પેદને ફાસી દે તે ઢાણાનું કામ નથી; પણ મરેસર ગાંઠા
 મુંઝ કામ છે. રાગ્યનો સયલો આધાર સેત્રી ધરત છે અને સેત્રીનો
 સયલો આધાર ચઢ્ઢપર છે; પરંતુ ચઢ્ઢોને જન્મ દેનારીજ નામ
 પામશે નો પડી ગણ્યનીજ આવાદી છી રીતે રહેશે તેનોજ ક્યાલ
 કરો : પોતાની દૈવ્યવની પોતાજ પાપમાત્રી કરવી એ શું ઢાહપન
 મર્યો મકાર છે ? જેને માલિક ચલાવનાર હોય કે પ્રાપુષ-
 ચ્વાન હોય તેને કોણ મારનાર છે. ત્યક્તિમાં કહેવત પણ છે કે,
 મારનાર કે હાથ વાઝો છે અને ચલાવનાર દગાર હાથ વાઝો છે,
 ગમે તેમ હો પણ નિમિત્ત વગર કે આયુ મૃત્યુ વગર કોઈ કોઈને
 મારનાર છેજ નહીં પણ કાપડો છતાં અકસ્માત ધરણ નિપજાવવા
 તૈયાર થયું એ કુદરતના કે દૈવના કાપડો નોટવાના ડગડાને ત્યે
 દમ્યાનગીરી કરવી તદન મેરવ્યામવી છે. દયા એજ ધર્મનું મૂલ છે !
 દયા એજ ચઢ્ઢીનો પાપો છે, દયા એજ જન્મનો દરવાનો મુલ્તો
 કરનાર દરવાન છે, દયા એજ વન્ને દુનિયામાં પતેહ આપનાર છે
 અને દયા એજ વપામનના રોજ ચલાવનાર છે માટેજ છેલ્લા શબ્દો
 કહેવામાં આવે છે કે.

(વધું જવાની સ્ત્રી રહેશે—ગણલ મેરવી.)

જુલ્મ કરના છોડ દો, જાલિમ સુદાકે વાસ્તે;
 હૈં યહ દમ્બજ નાર્ત્ત્ત્ત, અઢ્યે વડાને વાસ્તે.

હુ. ?

એને જૈનશામનનો હકારિ યદેહી જાની મૃદ્ધ ક્રિયાનુષ્ઠાનનો પૂર્ણ
રાગી થયો, સ્વાનીવન્તર, હન્મત મોન્મત, પૂતા, પ્રમાવના, ગુ-
મ્મતિ, અપપદાન આદિ કરતા પરિણામે સાચરી જીવનનો ત્યાગ
લેવા લાગ્યો.

નરનંદા વિહાર પત્રી મુદ્ધદેવ કાલી-ચંપાર-જંબૂમર યા મરુત
પથારી અને ધર્મવ્યાપારમાં અતાર લાગ મંદ્યતા મૂલત દરેરમાં
ધર્મની ત્રેસ ફેલાવતા વરોદગ મત્રી યા માઝવદેવ તમ્મ વિચર્યા.

માઝવ દેવની અંદર ટ્રિવિદેવના વાગ્મો પામ્મંદી વિચરી ધર્મ
ધર્મોગ લગાવતા હતા, તેમને મંનારદ્વિધિ વાગ્માર જાની મૂરીતીર
તન્મરોપ આત્મોક્તિ-ધર્મનો દ્રશ્ય અક્ષમો છે, પટ્ટે સમા (કોરનો અ-
માત્ર) પાર્તવ (માનનો પ્રમાત્ર), આર્તવ (કન્ટ ગતિરત્ન),
હુન્તિ (નિર્ભોમતા), નર (દુષ્કાનો મોર કમ્મો), મયમ (મંના-
મધ્યવદાનો ન્યાગ), સત્ત્વ (માર્થી વાળી વડવી), ગ્રીવ (અંત
ગંગી પામ મૃદ્ધતા), અર્કિચન (પરિહાટિ પાપ પ્રવંધનો પરિ-
ત્યાગ), અને પ્રલચર્ય (મર્વ પ્રમારં વિષય વામનાનો ત્યાગમાત્ર),
આ દ્રશ્ય વાગ્મુ હયાં વિદ્યમાન હોય ત્યાં ધર્મ વિદ્યમાન હોય છે.
તેમજ જે આચરણોને પવિત્ર પુરુષો પ્રશંસે તેમ ધર્મ, કયા જેના
આચરણાપી પોતાનો હૃદય અને આત્મકન્યાન થાય તેમ ધર્મ, અ-
થવા જે કાર્યની પ્રસ્તાવન ન્યાય મર્તિ હોય તેમ ધર્મ કહેવાય છે;
પરંતુ તેમ પગા વહે ડોઝ દેસાદવાનો આડંબર રાત્રી, રહેની વહે

માન આપવા તરફ દોરવા. દરમ્યાન નદીના અધિષ્ઠાપક દેવે તે વિચારવાને અનુસરી જઇ મરાઈને જડ બનાવી સ્પર્શરૂપ કરી દીધો જેથી ગુરુજીની પારંત્રી પારવાને સકળતા માત્ર યા. અપ્પકાપની વિરાયના થતી અટકી એથી વઢો આનંદ માની મૂરીશ્વરે આગળ પધારવા સત્કંઠા રાગી; પણ રાજનાં હોવીશ પીર કે જે ઇમલામી પંથના ચમત્કારિક. ઇસ્માં આગતી જ્યોતીરૂપ હતા તેમણે ગુરુના આન્મવચ્છની બાનગી જોવા વિચાર્યું અને કેટલાક મશ્તોત્તર કર્યાઃ તથાપિ આવર તત્ત્વની બાનો મનમાં ટમીજતાં પ્રતિબોધ પામી ગુરુને વધુ માન આપવા લાગ્યા.

ગુરુજી પણ તેમનો મટા વિગ્રપ ઇચ્છી રહેજણાં પધાર્યા અને ત્યાના અનેક રાજગીરોને શુદ્ધ મયોરદેશ વડે પ્રતિબોધી ક્રિયાનુશ્ચાન મંવંથી જાણતી અંધારુંથી રંધ પાટી મરમીત બનાવ્યા. તેમજ ત્યાના રાજાને પ્રતિબોધી જીર્વાદિમા થતી અટકાવી શુદ્ધ ઘટ્ટા-વાન શ્રાવકધર્મ અંગીકાર કરાવ્યો.

તત્પશ્ચાન્ પ્રાપ્તાનુશ્ચામ વિહાર કરતા માત્રવ મદેશની અંદર દત્તાત્રેય કમાઈને દયામય ધર્મ રચવાની દિશા કર્મથી રચાવ્યા.

રાષ્ટ્રક બુંદ ! માત્રવદેશની કેટલીક મુનિનાં રસતા કેટલાક જીવોનો છટ્ઠાર કરી મૂરીશ મેવાદ મુનિના મૂરતરૂપ હૃદયપુરમાં પધાર્યા, અને ત્યાં પણ તેમ વ્યાપારથી વિશેષ લાભ મેલ્લવા મેવા-દમાં રિષતી મારવાદ તરફ પધારી મરુપર રાજ્યના પાદમસ્ત્ર જોય-

ચાવવા. પગથી પગ ઘસીને ધોવા નહી. કોઈને આઢચઢાવવું નહી, ગુપ્ત
 વાત મકાશમાં લાવવી નહી. કષ્ટ પડ્યે હામલી ન જવું. વિપત્તી વસ્તે
 ધીરજ ધરવી. રાત્રે કોઈને ઘેર જવું નહીં. વગર તેહ્યે કોઈને ત્યાં
 જવું નહીં. રાજા અને રાજકુટુંબીઓનો પૂરતો વિશ્વાસ રાખવો નહીં.
 સન્માર્ગે પ્રવર્તવું. સદા ચરણ સેવવાં. સત્સંગતિ કરવી. નવલાથી
 વાદવિવાદ ન કરવો. વૈર, વિવાહ અને પ્રીતી વરાવરિયાથી કરવાં.
 આઢમુ થઈ સત્કૃત્યો વહેતાં મૂકવાં નહીં. ન્યાયથી ધન ઉપાર્જન
 કરવામાં કટિવદ્ધ રહેવું. અર્પીને દાન દેવું. મઝેલા ધનનો અને
 મઝેલી વિદ્યા કઢા આદિનો સદુપયોગ કરવો. અતિ હઢાહ થવું
 નહીં. શક્તિ છતાં કંગાલ કંજુસ થવું નહીં. વઢિયાથી વાથ મીઢવી
 નહીં. દેવાથી ઢરવું. યાચકને નાકારો કરવો નહી. કપાય-વિપય-કંઢક
 પળાથી દૂર રહેવું. સ્વદેશ-સ્વધર્મ-સ્વજ્ઞાતીનું અભિમાન રાખવું. આ-
 શાના પાલળામાં ઢુલી લોખની મૂર્તિરૂપ ગળાવું નહીં. દીન દુઃખીની વ્હાર
 કરવી. સમ્પતાથી વર્તવું. રાત્રીચર્યા-દિનચર્યા-શ્રુતચર્યાદિના નિયમ
 ધ્યાનમાં રાખી જે ધર્મ વગેરેને કેં વ્યવહારને વાથ કરનાર ન હોય
 તે ઘણા ધ્યાનમાં રાખવા. કોઈ પણ ધર્મની નિંદા કરવી નહી. સર્વનું
 માન જાઢવું. રાજ્યમક્ત રહેવું. પારકાની પીઢ જાળવી. સાર્વજન-
 નિક કાર્યમાં શક્ત્યાનુસાર ભાગ લેવો. વિદ્યાકઢા મેઢવવામાં અ-
 ત્યાગ્રહી રહેવું. ઢગ-ધૂતારા-ચોર-લંપટ-ચુગલચોર-જુગારી આદિથી
 વિરક્ત રહેવું. પ્રપંચજાઢમાં ફસાવું નહીં. પોતાનો મરમ કોઢની

છે તો મેં પોતાની મનિનોજ દોષ ગણાય ! હમેશાં ઉત્તમ
રત્ન કાચેરીના દાણ જતાં જ તેની સાચી કીમત મહાનમાં આવવા
પામે છે. કયું છે કે—

(લાવળી.)

હજીરની પામ્મ નહીં મેં શું કેસની કીમત કરશે ?
નહીં પાસે પીત્તલ તે શું મૂલ્ય કનકનું મન થશે ?
લાવળીની લિંગદોષી તે શું સાકર મૂલ્યનું હસ્તરને ?
સાચ દોષ તે મોટાની શું ગલિત રહેજત કેમ વરશે ?

એન હુનવ અજાની દેવી પ્રાનાંજનને શું જાણે,
દોષ કહેશે તેન જવાહીર પિઠાની જેવ હૃદય આણે !

સારા જાણી માટલડી તે મોટાજાણે નવચાહે,
શૂનમેવના પૂજક જે જન અર્થને નવ આરાહે;

કામગાહના ગાંધી તે નવ તત્ત્વ ગ્રંથને અવગાહે,
આંખરમણી દુકર તે નવ મીઠાદ રાવા ટપાહે;

કીમત નહીં જે જનને જેની તેની પર મેદન નાણે, દોષ. ૨
તદનંતર ગુરુરાજ નાગોરનું ચાતુર્માસ પૂર્ણ થવાથી સંવત ૧૬૦૪

ની સાલમાં વિદ્યાર કરના અને મરિક જીરોર ઉપદેશદ્વારા
મનુષ્ય કરતા ઉપાધ્યાયની સમરસંદ્રની વગેરે શિષ્ય સહુ-
દાપ સહ આચાર્ય મહારાજ શ્રી અનુક્રમે વ્યાં વ્યાં પચાપા
તેનો ક્રમ નીચે મુજબ છે—

છે તો તે પોતાની મતિનોજ દોષ ગણાય ! હમેશાં ઉત્તમ
રત્ન કહેલીના દાવ જગાંજ તેની માત્રી કોમલ મધાશમાં આવવા
પામે છે. કયું છે કે—

(લાવળી.)

હઝારની પાસ નહો તે શું કેસની કીમત કરશે ?
નહી પાસે પોતજ તે શું મૂલ્ય કનકનું મન ધરશે ?
લાવળી વિલકોત્રી તે શું સાકર મૂલ્યજ વચ્ચરશે ?
લાવ લોચ તે મોચવળી શું મલ્લિજ બદલે કેમ વરશે ?

એજ મુનવ અડાની દેખી કાનાંજનને શું જાણે,
દોષ કહેલી તેજ જવાહીર રિઠાળી દેવ હૃદય આણે !

લાગા જળની માઠલટી તે કીડામચને નવચાહે,
મૂનમેતના પૂજક જે જન અર્થને નવ આરાહે;

કામગામના રાગી તે નવ તન્વ ગ્રંથને અવગાહે,
ઓમ્બરમણી દુરર તે નવ કીડાઈ ગ્યાવા ડપાહે;

કીમત નહી જે જનને જેની તેની પર મેલન નાણે, દોષ. ૨

તદનંતર ગુસ્તાજ નાગોરનું પાતુર્મામ પૂર્ણ થવાથી સંવત ૧૬૦૪
ની સાલમાં વિહાર કરતા અને મલિક ખીરોતર હપદેશદ્વારા
અનુગ્રહ કરતા ઉપાધ્યાયજી સનમચંદ્રજી ચંગેરે ત્રિપ્ત મહુ-
દાવ સદ આચાર્ય મહારાજ શ્રી અનુક્રમે સર્વાં સર્વાં સર્વાં
તેનો ક્રમ નીચે દર્શાવે છે—

છે તો તે પોતાની મનિનોજ દોષ ગણાય ! હમેશાં ઉત્તમ
રત્ન ક્ષેત્રીના શાય જતાંજ તેની માઠી કીમત મકાનમાં આવવા
પામે છે. કયું છે કે—

(સાવની.)

હાટરની પામ્વ નહીં તે શું કેસની કીમત કરશે ?
નહીં પારસે પીત્તલ તે શું મૂલ્ય કનકનું મન થશે ?
સાવરની વિલમ્બોલી તે શું સાકર મૂલ્યજ ઉચ્ચરશે ?
શાય સોઝ તે મોચરની શું સ્થિતિ સહેજત કેમ કરશે ?

એજ મુજબ અઢાની દ્રેષી કાર્નાજનને શું જાણે,
શાય ક્ષેત્રી તેજ જવાહીર પિઠાની હેતુ હૃદય આણે !

૧

સાગા જળની માટલડી તે મીઠામઝને નવચાહે,
ભૂતમેવના પૂજક જે જન અર્પવને નવ આરાહે;
કામનાશના ગાંધી તે નવ નન્વ ગ્રંથને અવગાહે,
ખોસ્તરમસી દુષ્ટર તે નવ મીઠાડ સાવા ઉપાહે;
કીમત નહીં જે જનને જેની તેની પર મેમન નાણે, શાય. ૨

તદનંતર શુભરાજ નાગોરનું ચાતુર્માસ પૂર્ણ થવાથી સંવત ૧૬૦૪
ની સાલમાં વિદ્યાર કરતા અને મલિક જીસોર સ્પદેશદ્વારા
અનુગ્રહ કરતા સ્વાધ્યાયની સમગ્રચંદ્રની વગેરે ગ્રંથ સમુ-
દાય સહ આચાર્ય મહારાજ શ્રી અનુક્રમે વ્યાં વ્યાં પધાર્યા
તેનો ક્રમ નીચે મુજબ છે—

છે તો તે પોતાની મનિનોજ દોષ ગણાય ! હવેઈનાં ઉત્તમ
રત્ન કહેરીના રાપ જગાંજ તેની માલી કીમત મહાનુભાં અરવા
પામે છે. કમું છે કે—

(તાલગી.)

હજીરની પામ્મ નહીં તે શું કેસરની કીમત કરશે ?

નહીં પારંગે સીતલ તે શું મૂલ્ય કલસનું ધન થશે ?

મામરની ચિમકોલી તે શું માસર મૂલ્યનું ઉચ્ચરશે ?

સ્વાપ રોગ તે મોચની શું નહિજ નહેજત કેમ થશે ?

પત્ર મુલ્ય અડાની દૂધી કાનાંજનને શું જાણે,

રોપ કહેરી તેજ જગાંજ નિઠાની દેવ હરપ આણે ! ૧

સ્વાગ જલ્મી પાટલની તે ધોડામઝને નવચારે,

મુતમંતના પૂનક જે જન અર્થને નવ આરાધે;

કામનાશના રાગી તે નવ તથ્ય મંથને અરગાદે,

મોમરમણી દુદર તે નવ ધોડા સ્વાગ અનાદે;

કીમત નહીં તે જનને જેની તેની પર મેદમ નાણે, રોપ. ૨

મકનંતર મુગ્ધાજ નાગોરનું પાટુમાત પૂર્ણ થવાથી સંવત ૧૬૦૪

ની સાલમાં વિસાર કરતાં અને મલિક બીનોતર હરદેશ્વરાજ

અનુદાત કરતાં હવાપાપની સનમંદ્રની થગે રિપ્પ મનુ-

તાપ સહ આવાર મહારાજ થી અનુદાને થઈ થઈ વધારી

દેનો કમ નીવે! દુદર છે—

છે તો તે પોતાની મનિનોજ દોષ ગણાય ! હમેશાં ઉત્તમ
રત્ન ક્ષેત્રીના હાથ જતાંજ તેની માત્રી કીમત મજાસમાં આવવા
પામે છે. કયું છે કે—

(લાવળી.)

દુઃખરની પામ્ય નહીં તે શું કેસરની કીમત કરશે ?
નદી પારણે પીત્તલ તે શું મૂલ્ય કનકનું મન થરશે ?
સાવરની ચિત્તદોષી તે શું સાકર મૂલ્યજ ઉચ્ચરશે ?
સાપ સોઝ તે મોચતળી શું ભજિત રહેજવ કેમ વરશે ?

એજ મુજબ અપાની દેવી ધાર્મીજનને શું જાણે,
દોષ ક્ષેત્રી તેજ જવાહીર પિઠાળી હેત હૃદય આણે !

સારા નચની માછલડી તે પીટાનચને નવચાહે,
શૂનમેનના પૂનક જે જન અર્થને નવ આરાહે;

કામનાશના રાગી તે નવ તત્ત્વ ગ્રંથને અવગાહે,
ઓસરમણી દુષ્ટર તે નવ પીઠાડ સાવા ઉપાહે;

કીમત નહીં જે જનને જેની તેની પર મેમન નાળે, દોષ. ૨

નદનંતર ગુરુરાજ નાગોરનું ચાતુર્માસ પૂર્ણ થવાયી સંવત ૧૬૦૪

ની સાલમાં વિહાર કરતા અને મવિક જીરોરર સપદેશદારા
અનુગ્રહ કરતા સ્વાધ્યાયજી સમરચંદની વગેરે નિપ્પ સમુ-
દાય સહ આચાર્ય મહારાજ શ્રી અનુક્રમે વ્યાં વ્યાં પચાર્યા
તેનો ક્રમ નીચે મુજબ છે—

છે તો તે પોતાની મતિનોજ દોષ ગણાય ! હમેશાં ઉત્તમ
રત્ન કહેલીના હાથ જડાંજ તેની સાચી કીમત મકાનમાં આવવા
પામે છે. કહું છે કે—

(લાવળી.)

દુક્ટરની પાગલ નહીં તે શું કેસરની કીમત કરશે ?
નદી પારસે પીતલ તે શું મૂલ્ય કનકનું મન ધરશે ?
સાલરની લિસદોળી તે શું સાકર મૂલ્યજ ઉચ્ચરશે ?
સાપ સોઝ તે મોચલની શું ભલિત ટહેનત કેમ વરશે ?

એન મુનવ અડાની દેપી ધાનાંજનને શું જાણે,
દોષ કહેરી તેજ જવાહીર પિઠાળી હેત હૃદય આણે !

લાગ જાણી માટલડી તે મીઠામઝને નવચાહે,
શૂનમેવના પૂનક જે જન અર્હવને નવ આરાહે;

કામનાલના રાગી તે નવ તત્ત્વ ગ્રંથને અવગાહે,
ઓસરમણી દુકર તે નવ મીઠાઃ સ્વાદા ઉપાહે;

કીમત નહીં જે જનને જેની તેની પર મેમજ નાળે, દોષ. ૨
નદનંતર ગુરુરાજ નાગોરનું પાતુર્માસ પૂર્ણ થવાથી સંવત ૧૬૦૪

ની સાલમાં વિહાર કરતા અને મલિક જીયોતર સ્વદેશદ્વારા
અનુગ્રહ કરતા સ્વાધ્યાયની સમરચંદ્રની વગેરે ત્રિપ્પ સહુ-
દાપ સહ આચાર્ય મહારાજ શ્રી અનુક્રમે ક્યાં ક્યાં પધાર્યા
તેનો ક્રમ નીચે મુજબ છે—

એ તો તે પોતાની મનિનોજ દોષ ગણાય ! હમેશાં ઉત્તમ
રત્ન કાચેરીના રાણ જવાન તેની સાચી કીમત મકાનમાં આવવા
પામે છે. પરંતુ છે કે—

(લાવળી.)

હલ્દીની પાચ્છ નહીં તે શું કેસરની કીમત કરશે ?
નહીં પાચ્છ પીત્તલ તે શું મૂલ્ય કનકનું મન કરશે ?
લાવળી ત્રિસદોષી તે શું સાકર મૂલ્યન ઉચ્ચરશે ?
સાચ સ્વાદ તે મોચકળી શું અગ્નિ સહેજત કેમ કરશે ?
એન મુજબ અજાની દૂંધી જ્ઞાનજનને શું જાણે,
- દોષ કાચેરી તેજ જવાહીર રિઝાળી દેવ હૃદય આણે ! ૧
લાગા જળની માટલડી તે કીટાજળને નવચાહે,
શૂન્યતા પૂતક જે જન અર્થને નવ આરાહે;
કામગામના ગાળી તે નવ તપ્ત ગ્રંથને અવગાહે,
ઓગરમણી દુરર તે નવ કીટાદ ગ્યાવા ઉપાહે;
કીમત નહીં તે જનને જેની તેની પર મેમમ નાણે, દોષ. ૨
તદનંતર મુસ્તાજ નાગોરનું પાનુમાં પૂર્ણ કરાવી સંવત ૧૬૦૪
ની સાલમાં વિશાર કરતા અને મલિક બીનોર સરદેશદાર
અનુમત કરતા હાથપાપની સમરચંદની બગેરે નિષ્પ સદ-
દોષ સદ આચાર્ય મહારાજ થી અનુક્રમે કર્યા કર્યા કરાયા
તેનો કમ નીચે! હૃદય છે—

છે તો તે પોતાની મતિનોજ દોષ ગણાય ! હમેશાં ઉત્તમ
રત્ન સ્વેચ્છાના દાય જગાંજ તેની માઠી કૃતિત મહામનાં આવવા
પાને છે. કહું છે કે—

(લાવની)

હૃદયની પાસ નહો તે શું કેમરની કીમત કરશે ?
નહી પાસે પીવડ તે શું મૂલ્ય કનકનું મન થશે ?
સાક્ષરની સિસઢોળી તે શું સાદર મૂલ્યજ ઉચ્ચરશે ?
સાચ સોઝ તે મોચળી શું નિહિત સદૈવ્ય કેમ વરશે ?
એન મુનવ અઢાની દેવી ધર્મોજનને શું જાણે,

— દોષ ક્ષેત્રી તેજ જવાહીર પિઠાળી દેવ હૃદય આણે !

૧

સાચ જગ્ની માઠડી તે મીઠાજગ્ને નવચાદે,
શૂભંગના પૂનક જે જન અર્થને નવ ખાસાદે;
કામગામના ગાળી તે નવ તત્ત્વ ગ્રંથને અવગાદે,
ખોસરમણી દુધર તે નવ મીઠાઃ સ્વાવા ટપાદે;

કૃતિત નહી જે જનને જેની તેની પર મેમજ નાણે, દોષ. ૨

તદનંતર ગુરુરાજ નાગોરનું ચાતુર્માસ પૂર્ણ થવાથી સંવત ૧૬૦૪

ની સાલમાં વિહાર કરતા અને મલિક નીરોજર ઉપદેશદ્વારા

અનુગ્રહ કરતા હયાધ્યાયની સનરચંદ્રની વગેરે નિપ્ય મહુ-

દાય સદ આચાર્ય મહારાજ શ્રી અનુક્રમે ક્યાં ક્યાં પવાર્યા

તેનો ક્રમ નીચે દર્શાવે છે—

છે તો તે પોતાની મનિનોજ દોષ ગણાય ! હમેશાં સત્તમ
સ્વ કહેલીના હાથ જતાં તેની માલી કીમત મકાનમાં આવવા
પામે છે. કયુ છે કે—

(ભાવની.)

હજારની પામ્મ નહો તે શું કેમની કીમત કરશે ?

ની પામ્મ પીત્ત તે શું મૂલ્ય કનકનું મન થશે ?

મામ્મની વિમલોચી તે શું માદર મૂલ્યન ઉચ્ચારશે ?

માવ દોષ તે માંડકની શું ભક્તિ સદૈવ્ય કેમ કરશે !

પર મુન્નર બદાની કેવી કાર્નાજનને શું જાણે,

દોષ કહેશે તેજ તવાહીર નિઠાણી દેવ હૃદય આણે !

મામ્મ તરની માંડકની તે માંડકરને નવ આણે,

મુન્નરના પૂન્નર જે મન અર્થને નવ આણે,

કામનાશના મારી તે નવ તરવ પ્રાંતને અવગાણે,

બોમ્મરખાલી દુષ્ટ તે નવ માંડક મારા ઉપાણે,

કીમત નહો છે મનને જેની તેની પર મેમજ નાણે, દોષ. ૨

મદનર મદનર મગોમું પાતુર્માન દુર્ન કરાવી સંવત ૧૬૦૪

ની માંડકની વિભા કરતા અને મરિક મીરોતર ઉપદેશક

મનુષ્ય કરતા ઉપાધાપની સત્તરવંટી કરે તિલ્લ મનુ-

દોષ મદ આચાર્ય મદાગત થી મનુષ્યને કરા કરા કરાવી

તેનો કમ નીચે દુષ્ટ છે—

(दुरा) धारै बरसी काळ टाळके जळ बरसापो अपार
 गामें ईन उपद्रव भाजे सेवक जन आधार दरभ सद्गुरुका
 मुखकारी ॥ जग० २ ॥ नगर तंवावनी आप गये जहां धीसंय
 सब सहे भये नवाव उहांका निरदारे गाय मारनहुं छळकारे ॥

(दुरा) न वचन मुना गुरुदेवका नव दीपा मखी बनाय गाय
 छोट पग लगा मुखि के हिंसा दीवी छुटाप बेछग बंध चम-
 त्तकारी ॥ जग० ३ ॥ भयन सद्गुरुको जो धारै बेदा उमका हो-
 य धारै दुनमन दोरी झखमारें धन कीरनि जन विस्तारे ॥

(दुरा) महिमा श्री गुरुदेवकीरे मुरगुरुसैं न कराप
 हरषबंध घोडारनि बोले जय जय जय गुरुगय मदा चर-
 नोकी बडिहारी ॥ जग० ४ ॥ इति पदं ॥

॥ राग कल्याण ॥

सद्गुरु आपो मुख श्रीकारो दूरको दानिद्र हमारे ॥
 स० ॥ मोरें महरि करो सद्गुरुजी मुख छीजो अरन ह-
 मारो ॥ दीनदयाळ दयानिधि दादा दासकी चिन्ता नि-
 चारो ॥ स० ॥ १ ॥ पार्श्वचन्द्रमुखि सद्गुरुजी बखसगछ
 निरदारे ॥ तीनलोकमें महिमा । चिहंदिअ जनको
 जकारो ॥ स० २ ॥ अवि ली यापनाकीनी जनपद बंग

मा० ॥ ३ ॥ बारह बरसो फाल पढ्यो जब नृप आयो पगचारी ॥
 करजोडीने अरज करी तब धन बरसायो भारी ॥ मान० ४ ॥
 ॥ बावनवीर अरुचोसठजोगि रहते आझाकारी ॥ कहन
 अवीर सदा सद्गुरुको बारी जाऊं बार इनारी ॥ मान० ॥ इति

॥ कजरोनी चाल. ॥

पार्श्वचंद्रमूर्तिद मन भायानीवे ॥ पार्श्व. ॥ ए टेक ॥ वे-
 छगसाह विमलादेमाना जाको गुर नर मुनीगण गायानीवे ॥ पार्श्व०
 ॥ १ ॥ पंचमहाव्रत पालन मूरी गुग छत्तीस धरायानीवे ॥ पार्श्व०
 ॥ २ ॥ दे उपदेश भविकजन तारे सुमति गुपति मन लायानीवे
 ॥ पार्श्व० ॥ ३ ॥ समतासागर अनुभवदाता विषय कषाय मिटाया-
 नीवे ॥ पार्श्व० ॥ ४ ॥ कहे इंद्रचंद्र मेरे सद्गुरुजी तारण तरण
 कहायानीवे ॥ पार्श्व० ५ ॥ इति पदम् ॥

॥ राग प्रज्ञाती. ॥

श्री गुरुदेव सहाइ जिनके ॥ श्रीगुरु० ॥ कहा करे कोई
 पापी दुष्टी दुरजग लोक लुगाई ॥ श्रीगुरु० ॥ १ ॥ गाम नगर
 पुर पाटण मांहे कुञ्जल मङ्गल बरनाई ॥ भगतवञ्जल मद्गुरुकी
 कृपासे सुखमपनि घर आई ॥ श्री गुरु० ॥ २ ॥ धरण कमलकुं
 जो नित पूजै सो नृप पदवी पाई ॥ श्रीपार्श्वचन्द्र मूर्तिसरजीके
 अवीरचंद गुनगाई ॥ श्रीगुरु० ॥ ३ ॥ इति पदं ॥

गुरु विहार करतां कृष्णनगर पगपारी ॥ आराधित जवमुरपति
 भाये, दीये भेषनाल भेवाकारीजी ॥ गुरु० २ ॥ मूमंडलवि-
 चरतां सदगुरु मानवदेष्टमे पीर विषम नदीष्टायक मुरकुं साध
 बद्ध कीये चोरिस पीरजी ॥ गुरु० ३ ॥ आराधंचम कलिहारमे
 सब देवन त्रिदेवा ॥ बदनपगज्जनीदादादानी दीजो वंजित
 फल नितमेवाजी ॥ गुरु० ४ ॥ दीनदयालसर महाव्रत-
 पाछे भीगणवर मदारान ॥ हरपचंद घोडापति सुमरे सिद्धहोय
 सब काजजी ॥ गुरु० ५ ॥ इति पदं ॥

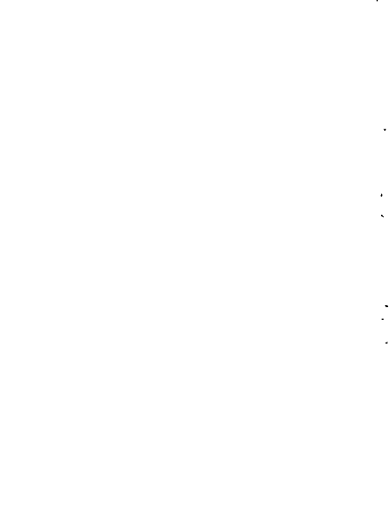
॥ रेपता. ॥

सजन गुरु देवकी सेवा देवे गुण ज्ञानकायेवा० ॥ म० ॥
 भाविक नर नारी जो ध्याये ॥ सदा मुन मंगदा पावे ॥ १ स०
 ॥ दादा पार्श्वचंद्रमूर्तिदा ॥ दर्शने दूर दुखदंदा ॥ अटल
 परताप जग गात्रे ॥ मुनसका तूर नित वात्रे ॥ २ ॥ लीयागुरुदेव-
 का उरणा ॥ कृपा निज दाम पर करणा कहत असीर करजो-
 री ॥ करी चीनती सफल मोरी ॥ ३ स० इति पद ॥

॥ दादाजीनी स्तुति. ॥

बेलाग माह नरोत्तम विमलादेवीमाय ॥ मूरत मन मोहन
 हृदनुनिरमन्काय ॥ १ ॥ श्रीवदनपगज्जनी पार्श्वचंद्रमूर्ति
 गुण पीर ॥ पीर चोवीन बोच्या माळवदेष्टके तीर ॥ २ ॥ इ-

हेस्त्रामी सुप्र चिंता भागो यगवरसापो असरणसरणं ॥
 नमो० ॥ ५ ॥ वीरबावन चउमठ योगनिपां रहै दानर गुन
 गावै दुनिपां सेवक घर दौलतये मरणं ॥ ६ ॥ नमो ॥ जग
 परचा पूरण परवारी सांरी मरिमा तीन सुवनज्यापी बहु भूप-
 ति सेवै हूम चरणं ॥ नमो० ॥ ७ ॥ करे आरनी मुर सि-
 रनापी दुम्ब दुद्धमन दुर करो म्वापी हुनि अबीगचंद करै गुन
 वरणं ॥ नमो० ॥ ८ ॥ इति श्रीवद्वत्पणन गणपतिनकर
 शृंगारहार श्रीनार्वंदेद्रुसीश्वराणां आराविका मंजूरी ॥

॥ अयश्री भैरवजीनी स्तवना ॥

रतनपुरी मंडन अति सोहे, भैरवजी मङ्गराज; जीव वनाबुन
 विक्रामन स्वामी, देख्यो रवि सय आज. मोरा स्वामी सेवक जन
 मुखधारी हुं छे कवियुग माई देव मोरा स्वामी सेवक जन मुख-
 कारी ॥ १ ॥ मुखे पान बहु सुंदर सोहे, गळे सुजंग विद्याज;
 चार हाथमें लंजन सोहे, कटिपामां कटपाज. मोग स्वामी सेवक
 जन ॥ २ ॥ पाप मांरि धुयारिया वनके, मोहे शवदीपां मान;
 स्वमुखाइन अति सोहन भेट्यां, मुख पाप नखाज मोग स्वामी
 सेवक जन ॥ ३ ॥ घना दिवसपी मारा मनमां, हूम दर्शननी आय;
 ते पुरी हवे स्वामी मज्जत हुं, मरुज करो अरदाम मोरा स्वामी
 सेवक जन ॥ ४ ॥ कृद्धि मिद्धि विद्या मून आरो, कानो चिंता
 जान; गन मांहे हुनि मुक्त बयारो, निहानो विरह निहाज मोरा

व्याकरण तत्क भण्वा अयागः
काव्य छंदको लयाज पार.

जिन शैवना जगमांदि धंय.

पूग भग्ना ल्यायो बहुयोजे अर्थ.

श्री पार्श्वचंद्र मृगेश्वर महुअज जाणे:

पंडित मयल्या जेहने वसनाणे.

गय गना गवि जेहनी काग माने.

श्री पार्श्वचंद्र मृगेश्वर वईजी वाने

सोयपुरे जेणे मेह वसनाव्यो.

पोगाज्यां हवी जह भन यो

गरना पगे जेहरो हं वावे

गवनाज जेहने निर आवे.

माहु गन वसना " लयाज भागी.

मियाज्यां शुद्धी हु जेहनी:

पण्डित छंदको जेणे ते नरी.

फोव लोम छंदको जेहने गरी.

- विमलादे नंदन भलो प्रागवंश शणगार. श्रीपास. १
 लक्षण रूप कला घणी सोहग मयण अनुपा,
 चंद्र गच्छे चडती कला, सोहम स्वामि सरुया. श्रीपास. २
 नयणे सारंग हराच्यो ए मुख पुनमका चंदा;
 गतिजिति राज हंसकी तेजे जीत दिणंदा. श्रीपास. ३
 पंडितराज सभा कथी, आगम अमृत गंगा,
 नवरम धर्मकथा सदा, श्रावक श्राविका चंगा. श्रीपास. ४
 किर्ति बहुली विस्तरे, महिमा मेरुमान.
 गुणसागर गुणदीपता, माने रायने राज. श्रीपास. ५
 कवण पाट ए ते पट्टे, वादीनर कव जीता,
 कवण ग्रंथजोडे लखे, ए गुरु जगत्र वदीता. श्रीपास. ६
 समकित संजम सावेण, बावीस परिसिद्ध सहणा;
 जिनशासन दीपावीओ, कीधी साच सदहणा. श्रीपास. ७
 बोल इग्यार प्रगट कर्या, छत्रसोधी बहुमर्म;
 मिथ्यामत उथापिओ, साव्यो जिणवर धर्म. श्रीपास. ८
 ठाम, ठाम आदर घणा, ठाम ठाम सनमान,

मल्हार गुज्जर मालवे, जीण दिसे पृज्यजी मियावेरे;
 तिणदिसे भविष्य वृक्षवे, श्रीजिन जाय मनावेरे. श्रीसूरि.
 पूख पुन्ये गुरु मल्या, मुनिवरमांदि महंतारे;
 पंचमकाले पामीया, ते सेवक पुन्य वंतारे. श्रीसूरि. ७
 श्री गुरुला गुण उजला, जे जन कंठे गावेरे;
 ते नरनी चढती कला दिन दिन दोलत पावेरे. श्रीसूरि. ८
 सुत्तर में पन्नोतरे, मांडल गाम चउमासेरे;
 श्रीजयचंद्र सूरिंद्रना, श्री पद्मचंद्र सूरि भापेरे. श्रीसूरि. ९

॥ श्री पार्श्वचंद्रसूरि गुरुजानी सज्जाय ॥

सुमति जीणंद समरी करीरे, ममगे श्रीगुरु नाम. गणराजारे.
 गच्छपति गिरुजो गाइपरे लाल, धन्य धडी धन्य जाम. गण.
 तुं ह्म सुद्धकारी मदारे लाल, श्री पार्श्वचंद्र सूरिंद्र. गण.
 भविक कमल प्रतिबोधवारे लाल, प्रगट्यो परमदिणंद. गण. १
 नयर ह्मीर ह्मवतारे लाल, अमरावती अभिराम. गण.
 बेलग झाह येसे तिहारें लाल, विमला ललित नाम. गण. २
 पुत्र पवित्र प्रशव्यो तिणेरें लाल, जीम प्राची दीप्ती सूर. गण.

- सूरज किरणे सीझवे, अगनि पत्ताणो अन्न;
समझे अन्न वासने, पहरे बलि तस्यन्न. १२
- केसर रुंत्वे घर उवे, पहिरे वनन पम्मम्म;
पार्श्वचंद्र पायोरीयो, घरतेनी जीन घरम्म. १५
- पार्श्वचंद्र मारी पृथी, आरनी धर्म आण;
उपदेशो जन आवता, देशपती दीवान. १६
- गदपति गुजा मालदे, छत्रपतीआं छत्रछाय;
बडा महीपति वंदता, पार्श्वचंद्र दतो पाय. १७
- गदपति मालदेव गति, वाचे आ वचन;
पार्श्वचंद्र रीस्त्रेश्वर मेटीए, मोही दहाडा धन. १८
- वणगवे जीम कल्यवृत्त, जेम पग्वते मेर;
मान समुद्रे ग्हीर नर, तेम रुंत्वे पासेर. १९
- नदी आंमणि गंगानदी, शान्न मणि सिथ्यंन;
मनीयां मणि सीता मनी, तिम पारिगे पुन्यवंत. २०
- इमो संवच्छर आवीयो, इलि आयो आसाद;
कोरो श्रावण भाद्रवो, निलर रलके ताद. २१

- उवगल्यं पयिआंगमां, दुःखमां गंयो देहः
 पर उवगानी जीवदा, म्हां विम आवे मेह. ३०
 चित चउणे चवि लोचने, नमीओ मान् नग्दिः
 पार्श्वचंद गाजोपखे, आगवे रुंग छंद. ३१
 कीधो आगम कामद्य, जपिषा जार जिगंदः
 बाह पद ते धागिया, वंदग चंद मुग्दि. ३२
 अंवर कनि ठंवर कीयो, वलीउ मोओ वयजः
 वल्लिक्कि चदी एक वादली, गाज महनी गयण. ३३
 वाटे वेलावो लीजे, जग आयो जलधारः
 मर मरीया नदी म्वालकीया, पागी पडे अमार. ३४
 नदीयां पूह मालीयां, रेणु ध्रवी वगगयः
 पुरि पुरि लोह पुसागीयो, वग्मे डंड मवाय. ३५
 के मंदिर के मालीयां, के प्रनाद अनूपः
 पानवट कोउ दहे, मेह चव गुंग रूप. ३६
 उदधि महि उल्लोओ, के अंवर फाटे जामः
 राय पवारो रावटी, नही मेहरो काम. ३७

गच्छधोरी गाजे गुहिर, चिमलचंद्र बढिवारः
 पट्टोवरण प्रगट्टीयो, जयचंद्र जगे आधारः ४६
 जे राजा परजाहजे, सहुको नामे शीप.
 जयचंद्र आयो जोधपुर, पुगी मचहि जगीस. ४७

श्री पार्श्वचंद्रनुरीश्वरजीनी स्तुति.

बंश इयागे गजीमो. ए देमो.

श्री गुरु गच्छति गुणनिलो, गुरुओ गुणह भंडारोजी;
 वर तपगच्छ वर शिरतिलो, शामणनो शिणगागेजी. १
 युग परधान जगे दीपनो, श्री पार्श्वचंद्र मूर्गेडाजी;
 नामे नवनिधि संपजे, चरण नमे नग वृंदोजी. युग० २
 प्रागवंश प्रगट्ट कर्यो, बेल शह मल्हारोजी;
 लघुवय संयम आदरी, सकल जीव सुखकारोजी. युग० ३
 किरिया आदरे आकरी, उपदेशे जिनधर्मोजी;
 सांमलि भवियण आदरे, पामे ते शिव शर्मोजी. युग० ४
 सवालख मरुवर मालवे, मेदपाट मेवाडोजी;

१ आ दुहानी मत एकत होवापी बनता मयले सुधारें छे.

24

2

वरसे घारह मानहार, भीजे जनमन देह. मुगुरु. १७
 नागोरी नरगच्छे भल्लोरे, नाहुत्पण गुरुशीप;
 दिनदिन दीने दीपनारे, जाणो विमवागीन. मुगुरु. १८
 प्रागवंश कुले चंदल्लोरे, मरुत्त कत्ता मंरत्त;
 गिरओ ए एण आगत्तोरे, चेलागाह मुत्तन्न. मुगुरु. १९.
 गण अमृत्तिक जागीपेरे, विमलादे उर ग्वाग;
 भविक जीव प्रतिपुत्तवेरे, बोले मधुगि वाग. मुगुरु. २०
 एवन्न जीमे विम कहुँरे, गुणह नल्लभु पार;
 श्री नमरचंद इम विनवेरे, आगे भवनो पार. मुगुरु. २१

* श्री पार्श्वचंद्र सूरि सद्गुणाय. गग मारुणी.

हवे बीजोरे श्रीगुरुनत्त विचारियेरे, जीण विग न लहे माग
 प्राणीरे श्रीगुरु जेणे ओल्ग्यांरे, तेहना जाग्या भाग. *१
 श्री गुरो श्रीपार्श्वचंद्र मृगीमरे, अभिनव उदयो भाग;
 वहनर गच्छेरे नायक महजे सुरतरु, करे जिनआंग प्रमांग. २

* ' श्रीगुरु नत्त विचारियेरे ' आ पदो सनावेच न पवापी
 हरी शरणु नपी मोटे दंगक हुंके आवी रीते बांचो छेदुं.

बहुजीव उगार्या चउगइ दोष निवारी. ॥ १ ॥

बडवपगच्छ नायक धवमुं बहु गुणवंत,
जिणशासनमांहि वरते छे जयवंत;
श्रीपार्श्वचंद्रमूरीश्वर शुद्ध प्रकाशक सोय,
जीण दुयम आरे मार्गड्य्या बहु लोय. वड. २

ममत्ताने माया छंडी कुमत निवारी,
दुकर वत लीवो वालपणे ब्रह्मचारी;
जीम शान्ने मुंगीये वयर कुंमर वेगगी,
तिम ए गुरु दीश परतख सुममनि जागी. वड. ३
एक असंयम वरजे दुविय वंग मविशले,
दंड सयल नयणयी परहरे मंयम पाले;
सोल कयाय चज्वरजे मद्दावन पंच आरावे,
पदकाया राखे सुगतिनणा सुख मावे. वड. ४

प्रागवंश यमुसरु बेला शाह मल्हार,
विमलादे जनम्या त्रिण भुवन शिणगार;
छ दरिशन केरो जाणे सवलो जेव,

गुरुश्रीहर शतिल दीक्षावे सवि मेव. वड. ९

गुरु पंकज मरिचा कामभोगे नवि लीण,

नवकल्पे विचरे परीसह चलनविदीग;

रायरांगी सेवे जेनेनिजहित जाण,

एहवा गुरु सेवो उल्ट हंडे आंग.

वड. १०

पुण्यउदयज छावी एहवा गुरुशाय सेव,

देखाडीय जेणे धर्म सुगुरु मुद्ध देव;

चीरं प्रतपो मुद्धगुरु सपरिवार निशदीश,

मनरंगे पमणे श्रीसमरचंद्र निशदीश.

वड. ११

श्री पार्श्वचंद्र सूरेश्वर सज्जाय.

अविचल वाचा पूज्यनीरे, मेरुनी परे धीर;

उपशम रम आणे सदारे, सापर जेम गंभीर;

विवेकी पूज्य श्रीपार्श्वचंद्र सूरिन्द्र.

१.

करजोडो वंदु मदारे, दोडडे आगंद पूर. विवेकी०

पातक नासेदूर. विवेकी० घर घर मंगलतूर. विवेकी०

पांमीए कूर कपूर. विवेकी० उल्लसे पूज्य

अंकुर. विवेकी० ए आंकणी.

२.

साधुरत्न गुरु जगेजश प्रगट्यो, वडतप गच्छ शिणगार;
 सुवा समाणी वाणी गुरुनी, निरमल गुणह भंडार. सूरि. ३
 सकल शास्त्र तणा गुरु आगर. कुमति मतंगज मिह;
 शुद्ध सद्वृणाए गुरु दास्त्रे, अनोपम अकल अवोह. सूरि. ४
 गंभीरिम गुणे सायर मरिवा, मंदरगिरि जेम धोर;
 पंचमकात्रे एगुरु गौतम, जीत्यो मनमथ वीर. सूरि. ५
 गुज्जर मरुवर मालवदेशे, वोच्या भवि एके अनेक,
 वादी मृगलां दीसे मृगपति दीटे मुछेक. सूरि. ६
 धर्म धुरंधर धोरी जगमें, दरिमणे दाग्नि दहीए;
 वीरपटोवर तुमचा जे गुण, एके जीमें केम कहीये. सूरि. ७
 राय राणा सवि सेवामारे, पंडित प्रणमे पाय;
 बीजो पुरुष कोण छे युगमें, जे तुम ममवड थाय. सूरि. ८
 नयर जोधाणे सिवा सहगुरु देवयया गुरुगज;
 मुख संपन गुरुनामे लहीये, प्रणमे मुनि मेघराज. सूरि. ९

॥ सुविहित सुगुरु गौतम मिदं ॥

॥ शार्दूलविक्रीडितवृत्तं ॥

यो लेमे गुरुमाधुरान्नृपया पारं श्रुतांमोनिवे-

कुर्वन् मालवगुर्वजरात्रिमरुदृदग्रं विहारं क्रमात् ॥

प्राप्तो योषपुरं पुनंदरपुरं विज्ञाय चायुः क्षयं,
कृत्वांतेनशनं समाधिमरणाद्यः स्वर्गतस्तं स्तुमः ॥ ५ ॥

ते घन्याः कृतपुण्यकाश्च खलु ते वैर्लब्ध इदृग् गुरुः
हृत्संदेह दरो भवार्णवतरी गीतार्थ भार्योत्तमः ॥

अस्माकं तु श्रुतोक्ति युक्ति लहरीलोल्मन्दीयोवचः ॥

पारावाखरो वियोगजनितां तमिं प्रहर्तु क्षमः ॥ ६ ॥

दुर्गचिन्मिन.

सुगुरुगीतमिदं रचितं मया,

वसुगुणांकमृगांकितवल्सरे ॥ १९३८.

जगति यावदिहैदुदिवाकरो;

विजयतात् खलु तावदहर्निशं ॥ ७ ॥

माञ्जिनी छंद.

पञ्च पञ्च संतः संतनं भक्तिमंतो,

रविविरचितमेतत् पार्श्वचंद्रीयगीतं;

शिवयुवतिविवाहे मंगलामं सुलभं,

सुगुरुगुणनिबन्धं सेतिहांसं सुवृत्तं ॥ ८ ॥

श्रीपार्श्वचंद्रसूरिगुरुविचक्षणस्य विचक्षणस्य विचक्षणस्य
 श्रीपार्श्वचंद्रसूरिकृत्यवृत्तनीलाय विचक्षणस्य विचक्षणस्य
 गुरु बांधां गंजन मय वन्द्यम् । गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 गुरुदरमण देखीदिनवन्द्यम् । गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 श्रीयोवनयर अणमन उच्यते गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 पगलां थुम मंडे भगति श्री गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 नागोर नगीने थुम जयो । गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 पाउलांनितवंदेलाभवना । गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 श्रीविक्रम नयर थुम जयो । गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 सवि पाप निमरमर गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 गुरुना गुणगातां चित्त गुरु गुरु गुरु गुरु गुरु
 गुरु परतिष्ठ परता फल दिष्टि गुरु गुरु गुरु गुरु
 गुरु नामे आपद दूर दूर दूर दूर दूर
 रिद्धि अशुमहामिद्ध मरुद्धि गुरु गुरु गुरु गुरु
 गुरु समर्या संकट दूर दूर दूर दूर दूर
 वयरी मदछंडी मेव दूर दूर दूर दूर दूर

अशुभ मल विकल कल विकल काजे;
सुगुरु क्रम कमल स्नाने विराजे. ॥ ४ ॥

श्लोक-वाक्यं.

विदवे स्नपनं तपनोत्तरभा, भग्नासितसत्कर्मणस्य गुरोः
वस्वारिभि रदुरतस्त्वरितं, तरु पुष्पकलाप सुवामरमैः ॥५॥

ॐ श्री श्री परमात्मने परमदेवाय श्री पार्श्वचंद्र
मृरीश्वर सद्गुरुभ्योः जलं समर्पयामि न्वाहाः ॥ इति जलपूजा.

२. अथ द्वितीया चंदनपूजा.

दुहा-कुंकुम चंदन चरचीये, कस्तुरी घनमार.

सरस मुरमि श्लथ मेन्नीये, कगीये विध विन्तार. ॥६॥

दाल-सद्गुरु चरचित कमल विधे विधि वाग्वार;

केसर घोली भरीय कचोन्नि पूजो मार.

पूरण अनुभव प्रगटे आनम कुम्भनि नशाय;

उपगारी गुरु सद्गुरु चरण नमुं चितलाय. ॥ १ ॥

वाक्य.

मोक्षका पाप संताप कापे, परम आनंद कल्याण आपे;
मृरी पार्श्वचंद्र साधुरन्न पाटे, पूजीये पूज गहगट्ट घाटे.

सकल मनवंचित काज सारे,
जेह गुरु चरण नयणे निहारे. ॥ ३ ॥

वसंतविष्टय घट्यं.

संपूर्ति दंडादिशो घवलामिस्यैः
संमोहितालिगणगीतयुनैश्च पुण्यैः
यस्ते समर्चति पदं परमं लभंते,
श्री पार्श्वचंद्रशुभादविलसलीलं. ॥ ४ ॥

ॐ ह्रीं श्रीं परमात्मने परमदेवाय श्रीपार्श्वचंद्रसूरीश्वर-
सद्गुरुभ्यः पुण्यं समर्पयामि स्वाहाः ॥ इति पुण्यपूजा ॥३॥

४ अथ चतुर्थी वृष पूजा.

दुहा-अगर तगर अंतर सुरभि, नंदन चंदन मोद;
श्रीपार्श्वचंद्र मृगेंद्र गुरु, वासिन परम प्रमोद. ॥ १ ॥
दाल-ते गुरु चरण मुवासे वासिन तेहना अंग,
गंध सुगंध मुचंग लहे नित देह अमंग;
पूख करम प्रवल बल अशुभ उदय जो थाय,
त पग दूर दले पार्श्वचंद्र मृगेंद्र पमाय. ॥ २ ॥

યજ્ઞપણે વ્રહ્મચારી મદ્દાવ્રત ધાગીરે.
 આગમને અનુમાર મંચમ સુન્દકારીરેઃ
 માહુરચણ મુળી વચણ પ્રવોધને પામીરે.
 શુદ્ધ પ્રસ્પષ્ટ શાસ્ત્રનણા પાગ્ગામીરે.
 પીતળો મધ્ય ભાગ ચિકાનેર જાળુંરે,
 નજીક પુરી નાગોર શહેર વચ્ચાળુંરેઃ
 વોળ્યા ગોત્ર અનેક મિથ્યામતિ છોડીરે.
 જોયપુરાધિર નિત્ય નમે કર્મજોડીરે.
 જન્મ ઘરો સદી પત્ર મંત્રીશ માલેરે.
 નવ વરસની માંવ દીક્ષા ઉજમાલેરેઃ
 પોઢશ ઉપર વાગ નયર જોધાણેરે.
 પામ્યા મ્વર્ગાવામ વદે કર્લ્યાણે રે.

પૃજો. ૬

પૃજો. ૭

પૃજો. ૮

શ્રીપાર્શ્વચંદ્રમૂર્તિ

સત્તરભેદીપૂજા વિધિગર્ભિત સ્તુતિઃ ॥

વસ્તુઃ) સ્વપ્ન કંચન સ્વપ્ન કંચન કલ્પસ મિંગાર,
 રોદધિ વર જલ્પ જ્ઞસિય આશ્મહસ વડનત્રી અનોપમ,

चउयी चिंतामणी समी फेडे बहु भवबंध. ॥ ४ ॥

कमल परिमल कमल परिमल छंद मंदार,
 पारिजात जाति सुमन सदस्रपत्र शतपत्र सुंदर,
 कोरंडक केनकी सुदल बडलवेली गुल्मावचंपक,
 जल थलजान सुवर्णतर मुग्गर मुक्कलित फुल्ल.
 पंचमी पूजा परिकरिय पामीसुं सह सुर तुल्ल, ॥ ५ ॥
 विविध गुंफित विविध गुंफित द्वार सुविचार,

चारु चतुरनव सरमघर विमल भाविमुविजाति सुमनस,
 मायापरिमल बहुमलित भ्रमरछंद शंकार रव रस;
 टोडर सार सुदामकरि छट्टी पूजा नाम,
 नयणे अमिरस पूरियां बणे दाणे करिय प्रणाम ॥ ६ ॥
 कुसुम वर्णक कुसुम वर्णक पीत शित नील,
 मेघवर्ण तामरसमय पारिजाति दल फुल्ल मरुचक,
 विविध जाति श्रेणीसमर वर्ण पूज सातमी मनोहर,
 रचना रंग भरिय करिय पूज्या प्रभु वीतराग,
 कुमन छूट चूरण करिय प्रगट्यो शिवपुर माग ॥ ७ ॥
 चारु चूरण चारु चूरण सुरभि उदार,

गंगा सिंधु महानदी तिर्थ कुंड द्रव्य अमियरस
 भद्रसाल नंदन सुमन पंडक वापी वारि,
 जन्म सनाथ अमर करे चउविह सुर परिवारि
 विमल चंदन विमल चंदन घसिय घनसार,
 केसर सार सुमेलखी भरिय रत्न कंचन कचो
 अंग विलेपन विधि करिय द्रव्य गंध रस महि
 पूजा द्वितीय प्रमोदभरी, निरखे नयण अलो
 जिनमूरति अवलोकतां मुज मने हरख कलो
 देवनिम्मिय देवनिम्मिय विमल दोइ वस्त्र,
 अति उज्ज्वल उद्योतमय सुगणगंध कासाय प
 अखिल अव्यंग अमृत्यतर चंद्रकिरण सम विम
 पाहराविय पवित्र चढे पूजा तृतीय जिणंद,
 पेखी परमानंदसुं अनुमोदे सवि इंद
 गंध सुरभि गंध सुरभि सखर कर्पूर,
 आमोदित आकाशतल किरण बहुल निर्झणीय
 अति उज्ज्वल तनु जिनतणुं करिय सार संजात
 चरण कमले अरिहंततणे पूजा सकल सुगंध,

चउयी चिंतामणी समी फेडे बहु भवबंध. ॥ ४ ॥

कमल परिमल कमल परिमल कुंद मंदार,
 पारिजात जाति मुमन सहस्रपत्र शतपत्र सुंदर,
 कोरंडक केतकी सुदल बडलवेली गुल्लावचंपक,
 जल थलजात सुवर्णतर मुगार मुकलित फुल्ल,
 पंचमी पूजा परिकरिय पापीसुं मुह सुर तुल्ल, ॥ ५ ॥

विविध गुंफित विविध गुंफित द्वार सुविचार,
 चारु चतुरनवसरमघर विमल भाविमुविजाति मुमनम,
 भाव्यापरिमल बहुमलित भ्रमरकुंद शंकार र व रत्नः
 टोडर सार सुदामकरि छट्टी पूजा नाम,
 नयणे अमिरस पुरियां घणे दाणे करिय प्रणाम ॥ ६ ॥
 कुसुम वर्णक कुसुम वर्णक पीत शित नील,
 मेघवर्ण तामरसमय पारिजाति दल फुल्ल मरुचक,
 विविध जाति श्रेणीसभर वर्ण पूज सातमी मनोहर,
 रचना रंग भरिय करिय पूज्या प्रभु वीतराग,
 कुमत कूट चूरण करिय प्रगट्यो शिवपुर माग ॥ ७ ॥
 चारु चूरण चारु चूरण सुरभि उदार,

નાય નિરંજન પામ્વતીય પુણ્યનણું ઘર ગમ્મઃ
 પેસી પૂજા દગ્યારમી મફલ હુઓ મદ જમ્મ. ॥ ૧૧ ॥
 ફુલ પરિકર ફુલ પરિકર કરિય પ્રભુ પાયે.
 પંચવર્ણ દલ પુણ્યમય પુન્યરેખ પ્રાનાદ સંતિય.
 મહિયલિમંદિતઅતિવિમલરણક્ષણંતિદિગિવિદિશિદ્ધિય.
 ઘાદશમી પૂજા કરિય ફુલ પગર ઉદાર.
 શમ સ્ત ઉજ્જલ અવનગિઓ દીને પરતિય માર ॥ ૧૨ ॥
 શાલિ ઉજ્જલ શાલિ ઉજ્જલ આગિય અગંદ.
 દુલ્બલિગંદિય ચલિલંદિય માંદિ મુગમિ મુગતર મુવાનોય
 દર્પણ મત્રામણ મરિય વર્ધમાન શ્રીવન્દ મન્દક.
 વલ્લશ અને સ્વન્તિક વિપુલ નંદારસ નિવામ.
 તૈરમમી મંગલકરણ પૂરે મનની આશ ॥ ૧૩ ॥
 અગર ઉચમ અગર ઉત્તમ માંદિ મુગમોદ.
 હંદરક તોરમમય મયમપંત વર પૂમ દત્તિક.
 કંચણરણ મુદંદપર પૂવપાન વંદુર્ય ચિત્તક.
 યલ્લ કરી ઉરેસિતું ભોગ ભલી પરિતાર.
 વડદશમી પૂજા નિપુણ તારે મર સંતાર ॥ ૧૪ ॥

सात आठ पग ओसरी धरिय पाणि मर कम्मलिनिय दोय,
त्रिणिवार मस्तक धरीय, भूर्मीतल नीय जाणु.

चउरंगुल उंचे भणे नमुत्युणं सुअनाण. ॥ १८ ॥

एह विधिवर एह विधिवर मत्तर गुण मेद.

पूजा परमेश्वरतणी करे देव नर नागि धावक.

समकितधारि भगति मरी वीगराग शामनप्रभावक.

स्वर्ग मर्त्य पाताल सुर श्रीजिनमवन मझार.

सकल भगति अनुमोदना पार्श्वचन्द्र दर्प अपार. ॥ १९ ॥

श्री पार्श्वचंद्रसूरीश्वरगुणति.

(जगदीशकृती आगळेरे, दीपकनो उद्योत-ए गग.)

प्रणमी प्रहसमे प्रेमधीरे, श्री संरेश्वरगयः

गुणीजनना गुण गावतारे, समकित शुद्धि थाय हो भविका;

वर्तमान श्रुतनो धनीरे.

युग प्रधान शिरोमणीरे, श्री पार्श्वचंद्र मृगिंद्र;

वंदो भविजन भाव्यरीरे भावाचार्य मुनींद्र हो भविका;

वर्तमान. ए आंकणी. १

नागपुरी तपागळे रे, जैनशामनधृंगारः

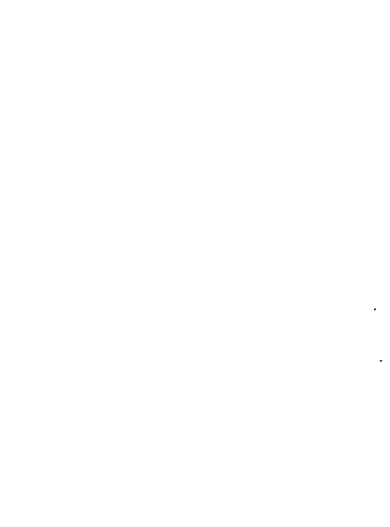

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ

મીઠો મયંકર નરિ ભવલેષ ગ્યાને;

ઈતી ઉપદ્રવ દુષ્કલ ને દૂર માજે,

નિવે જગં નમન શ્રીગજ નાથ આજે.

૧૧.

છાયા પારે ત્ય મગ્ગોદ મરંદ મારી.

હસો છુગંધ શુભ ગીતઝ શ્રેયકારી;

પચીત ગોચળ મને નરિ ખાંચવ્યાધી.

શ્રેયાંત નાથ તુષ મેઘનરી સમાધિ.

૧૨

સ્વમ્નો વાતુરંધ મ્ને જિનગત ધાના

માતંગમે હવલ મિદ તુ ૭ મોહના;

નિર્મુમ અગ્નિ શુભ ભેદ દર્શી મે ને

બીજાતુ દૂષ્ય મહુના શુભ સ્વમ્ભવા ત.

૧૩.

જે માતિરાય શુભ ખાંદ મગ્ગોદ હત

હરિ જરે કુશુલપી મુખનાર દશે;

હે જામ્મગે શુભ શુભગત માલગમે મે,

છે ઉદર દે રિપટ માલ શુદ્ધી લે.

૧૪.

સંસ્કારેતે મલ મલ જટામ્ભ ભારે,

શંદેન મલ કલમારિ દીપાવ્યારે;

મહાન મોલ દર મોલ દર્શી મ્નેદ,

- શંભુશ્વરા અમીશ્વરા કલિકુંડ મોદે;
 શ્રી અશ્વસેન કુલદીપક માતુ વામા,
 નિત્યે અચિત્ય મહિમા મધુ પાર્શ્વનામા. ૨૭.
- સિદ્ધાર્થ રાપ ત્રિસલા સુત નિત્ય વંદો,
 આનંદકારક સદા ચરણારવિંદો;
 જે શાસનેશ્વર તળો હપદાર પામી,
 પૂરું મધુ ચરણ શ્રી મહાધીર ત્યામી. ૨૮.
- શ્વેતાંબરી શુભ પરંપર આદ્ય જેની,
 સંવેગ જૈન રસરંગિત આત્મ તેની;
 શાસ્ત્રોક્ત શુદ્ધ ઉપદેશક મુખ્ય સૂરિ,
 શ્રી પાર્શ્વચંદ્ર ગુરુરાજ મતાપ ભૂરિ. ૨૯.
- ચંદ્રાર્થ શોભિત ત્રિશાલ કપાલકાંતિ,
 શ્રી હર્ષચંદ્રસૂરિ રાજ સ્વભાવ શાન્તિ;
 શિષ્યો થયા તસ પદે સૂરિ હેમચંદ્રો.
 છે જેષ્ઠ ભ્રાત કુશલેન્દુ સુનુક્તિચંદ્રો. ૩૦.
- પદ્મે પરંપર યુગંધર ઉગ્રભાજી,
 ક્ષયિ પરિગ્રહ મહામદ મોડ ત્યાગી;
 તે વિચિત્રમાન વિચરે ગુણવંત આજે,
 શ્રી ભ્રાતૃચંદ્ર ગુણ નિમેલ સૂરિ રાજે. ૩૧.
- વિલ્યાત શ્રી ગુરુ સદા હરચંદ્ર હેતે,
 તેના મતાપ સુપસાયથી ક્ષાન્તિ ચિત્તે;
 દ્વાર્ત્રિસિકા સ્તુતિ ત્રિનેંદ્ર અસંદકાવ્યે,
 શ્રેયો વસન્ત તિલકા કૃતિ મુદ્ધ બાવ્યે. ૩૨.

ગ્રન્થ સંવંધી શુદ્ધિપત્ર.

પૃષ્ઠ.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.	લિટિ.
૧	સદ	સદ	૨
૨	કાદય	કાદય	૯
૩	જનમ	જનમ	૧૬
૬	સમા	મજ	૧૭.

આ પુસ્તક ઉપયોગવાલા સજ્જનમાણ્યો હદ શ્રેયે તે દેતુથી
 આની ફક્ત એક આનો ફીમત્ર ટપાલ મર્ચ શુદ્ધ એ પ્રમાણે રાસત્રવામાં
 આવેલ છે અને જે ઉપજ આવસે તે ગુરુત્વપૂર્ણ ગ્વાતે. વાપરવામાં
 આવસે. જેમ વને તેમ પુસ્તકની અગાતના ટાલવી પત્રી વાચકવૃંદ
 પ્રતે નમ્ર વિનિતિ છે.

લી. મં-લ.

